

308328

వృత్తిదినము ప క టిం ప (బడు ను.

VOL. I.
సంపుటము ౧

జెన్మ పట్టణము 1914 వ సంవత్సరమునెల 21 వ తేది శనివారము
అనందనామ సంవత్సర మాగ్గ శిర శుద్ధ పంచమి.

No. 216
సంచిక ౨౧౩

అమృతాంజనము

అన్ని నోవులకు పరమాద్యుతము

ప్రతివారము జేలకుజేలు ఏకయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలనుష్కల మాన్యును. వాయువుపోల్చి జాపును.

పార్శ్వపునుష్కల జొరదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

మహానాగలిగినమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారా.

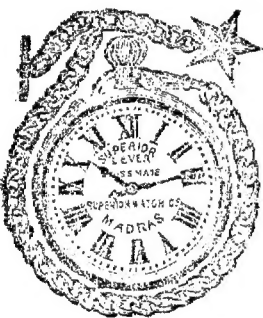
సంపాదక పీఠి చా. లింగి నిక హామీ గలది.

అమృతాంజనము డి. హో. నెం 109, పోస్టు బాంకాయి. తేక, 6, 7 తంబు కెట్టిపిడి, కాత్తిటవున్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లిమిట్ జ్యూయెలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రు ౩-0-0. పోస్ట్ జి 4-౩.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డేయిలీమోడి
మాకంపెని చేరు ఎట్టదినికా
తో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కందమై కలచీ
మును, దక్షుప్రాప్త అను గాను
మామూలుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. ఇట్లెంతో తా
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అది
కొంచి యుండును. సీసా నుండి

మాత్రే తయారుచేయబడినది గాన నెవరయిదైన జీక్కడు.
ఒకరొక్కరును దీనియందుగను తలంపుతో తప్పక కలచించి
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున చెలియును. ఇదివల
క తేక గడియారములు ఖగ్గయి యోగ్యతాపత్రముల నంగ
యొప్పుది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యాశ
ఖులు కొని సంతసించిరనన, కలుమాట తెందున్!
దురీగియార్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 107, మద్రాస్

అమృతమైన కథలు.

పరసియాపగటి వినోదకథలు	1	4	0
లీలా, తేక ను కేంద్రనగరమున	1	4	0
జగదేకరంధ	0	10	0
మనోగమ	0	10	0
సహనోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండిపోతు గాముడు	0	4	0
మదనమాలిని ((దాయి)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (వాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
వశభిమ పాకకాన్తము	1	8	0

మూలీలాసము :—

మధురవాణి పుస్తకాలయము

25 నమ్మక్కోరుపిడి,

మద్రాసు.

అమృతసంతపి.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతప్రేతపీడితము
లను, కలరా, స్ఫోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను వార
దోలి బలము నుఖము ఉత్సాహమునొసంగు వ్యజాయధము
వంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనివలనమును చూడుడు.
తెల రూ. 0-12-0 లు; మాడు సంతీవులు రూ. 2-0-0 లు, ఈ
వృత్తిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0 లు మాత్రమే. మాడు
సంతీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నాదీసంహారి.

కొందరు నారికురుపులకు, మందులేదని తలంచెదరు
ఇది కేవలము పిచ్చిధను. మేము నూతనముగా తనమూలికల
చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువులతోడను నారికురుపు
పుట్టుకుండుటకు యీ నాదీసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ
మందు నారికురుపునకు చేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురుపు
పుట్టినేపుట్టదని ధృఢముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబము
నను ఉండవలసిన మందు. అశేకులు దీని గుణమును పరీక్షించి
నుఖము పొందియున్నారు. డబ్బీ 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ
వృత్తికచందాదారులకు రూ. 0-8-0 లు మాత్రమే. పోస్ట్ జి ప్రత్యే
కము. ఈధరలు డిశంబరు నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే.
తర్వాత ధరలు హెచ్చించబడును గనుక వెంటనే వ్రాయుడు.
పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెన్మొర్రు, బంగ్లూ.

దైర్యకవచము.

దైర్యముగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడేలోకమందైనను
సుఖముఁబొందును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని సుఖమును గలుగజేయును. వీనిని మాన్యుకొను
టకు దేగినసాధనము దైర్యమేకాని కేలుకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి,
శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుసాధుగుణములు కలనో వానికి వైవము స్థిరమౌదురు. ఈ యాఱుగుణ
ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములు ఆదైర్యములే భేదించగలగినవి.
ఈ దైర్యమునెడి కవచమో యదైర్యములకు ఆభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై. “అన్యత్ర భీష్మకో
గాంధేయాత్ అన్యత్ర చ హనూమతో” అ నెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మనియొక్క చరిత్రము నది సులభమైనది తెలిపి
యొప్పుది. ఇది చిన్నగ్రంథము. తెల అణాలు ౦-౬-౦ మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

ఇది అశ్వశుభమును రీతిని ప్రతిమూలకముండియు ఆరఖలుపియు నుపాయములను ఆయుర్వేదముచే రోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు ముచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కము సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలకలేగాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదములకు వారికిని, తదితరులకు కేవలమునానముగల పట్టెటూరి వైద్యులకును గూడ నది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారికమునందును దీనికి సరళముగు నొక న్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇదిటి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పేదప చెలియగలను.

మెల రూపు. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూపు 8.0-0	6. వృక్షకర్మ.	రూపు 0.4-0
2. పద్మావతిపర్వము.	" 1.0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0.4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1.8-0	8. భేదజ. కల్పము.	
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0.4-0	9. చరకసంహిత.	} ఇది ఆయుర్వేదమునవి.
5. కల్యాణశత్రుము.	" 0.4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాంశ:-

12, తుల్యకెట్టి వీధి, } వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, ప్రాచ్యే. } ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చంచాచారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగవారు కట్టించి యిచ్చబడును.

అత్తుత్తమమైన మదరాసు పిల్లటర్పనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళములంగారు జల్తారులవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికొచ్చును.	రూపు
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కొరిన మాదిరి పంపబడును.	7.0 0
తుక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్పను, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు ఆకేక	
రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5.8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో పంపబడును.	6.0 0
బలవంత తలపాగ పెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1.0-0
అర్ధరూపు పంపుపును తలయొక్క కొలతపంపును. సగముచార్జి అడ్వాన్సుగా ముందు పంపవలెను.	

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అందు సన్,

ఆఫీస్, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళపొట్టు, పొగవాయువుపొట్టు, రిఫ్టల్లు, రక్తవికారమువలన కలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన వయమును. ఇది చర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడిగొతువులకు పుట్టెనికలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచు వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక పీసాపాగునూ వాడేది బోడనే శరీరములో పోషకమైన మోక్షము నుండించును. రెండుపీసాలు వాడిన బోడనే శరీరము బాగువచ్చును.

పీసా రూపు. 1-4-0.

డా. డి. బి. డి. పావంట్, 108, పనసవాడి, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యిచ్చబడును.

ఈవాచ్ బలిష్ఠమైన లీవర్ పనితో లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిచ్చబడి నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే, మిగుల సుందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం: (1) నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తిరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గాజు, (5) వివిధమైన స్టీలునిబ్బు (6) దిట్టమునాపెడు కంపాసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి లెప్పించుకొనుడు.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెని,

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యార్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిట్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధియులకు వర్తించుచున్న అత్యుత్తమగొంపలయొను. మనోహరమైనది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడుక యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాటు మిడగాని, కొటుమిడగాని కొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపులతోలోలో సురస్సునుట్టుండును. ఈ యత్తుకమైన కేయరకముల పుష్పములనుండి తయారుచేసిన అత్తిరు యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోమిట్ బహార్ ఇవ్వవలసి మిదగ్గిరనున్న హెతుకేమన నడుగవలయును. వారితావున లేకని మాత్రప్రాయము. చిన్న బుడ్డి విలువ 0.8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12.0, పూసన్న అత్తిరుగల పెద్దమనుషుల బుడ్డి 2-0.0. నయత్తులలో మరగబెట్టబడి ఘుమమును ాడుచుండు కార్డులు దరజా 1-0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును. పోలు ఎకెంటు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ టెమిక్లర్ కంపెని, 155, నామా మసీదు, బొంబాయి. మదరాసు ఏకెంటు: మెహర్ పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 29, చై నాబాబు రోడ్డు, పునరుబాదురమిషం, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరమునకి ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన పూర్వకుల అతిరహస్యపు మంత్రము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పండుబోవు సమయమున తుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంక తర్వము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. జన్మోద్ధింత దుర్బినియోగములేత మాత్రద్యారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజమంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 29 బిట్లములకు మేసాములను మొదలంక నాశనము చేయుటలో సంచీవనంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును మనమోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

మెల టిన్న 1-కి 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగబీమ,

16, కృష్ణపు మొదలిపేటి, తిరువల్లిక్కేడి, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

"శ్రీకాళహస్తియొక యాంధ్రకవి ధూర్జటి పట్టుల తెలుగు కల్పన, యతులతో సాధుశి మహిమ" యని శ్రీకృష్ణ శేఖరాచార్యులు వ్రాసిన పద్యము. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సరించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాత్మికి రామాయణమును శుభప్రాబిజము నాటకమునలె ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రవాత్మికి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను శుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీకాళహస్తికృతమైన పద్యములు గలదు.

44వూ కాళిలో మెల 1-0-0-0 ధూర్జికాళిలో 1-4-0

అట్లు ప్రదులొక్కసారి కొనుపాకి 1-0-0 రూ 0-4-0 లు కలదు ప్రోసీజీకుము. కలసినవారు

శ్రీ రామజయమందిరము,

తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు, అని ప్రాయశుభము.

నోటీసు.

గుంటూరుపట్టణంబున స్థాపితమైన ట్రేడ్, యాదిగువ సంతకములు చేసిన వారి మేనేజ్మెంటులో నున్నట్టియు, ఏబది ముగ్గురు X లిగినట్టియు "దిగుంటూరుకాటన్. న్యాయు, అందు 'జేపరుమిల్సు'కంపెనీ" అని వాడబడుచున్నట్టియు, గోనె సంచలను తయారుచేయు యంత్రకాలను కొందరు పెద్ద మనుష్యులు కంట్రాక్టుపద్ధతిని ప్రస్తుతమందు పనిచేయుటని ప్రత్యాపనముచేయు తము పెండ్రును యచ్చుచున్నందున యీసాలుఅనగా 1915 సం॥ జనవరిలగాయిత 1915 సం॥రం నవంబరు నెలఖరుకు అయ్యి పడనొకండు మాసములకు గుత్తకు పనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొని యాదిగువవరుకులకు లోబడి వ్యవహరించదలచుకొనువారు పెండ్రును పంపుకొనుటకు యిందుమూలముగా కొరబడుచున్నారు.

వరతుల వివరం.

(I) పెండ్రును పంపువారు, తమస్వంతస్థాముతోభరతు చేసినట్టియు విశాఖపట్నం జిల్లావైపు సరకుగాని దానితో సమానమగునట్టి లేక అంతకన్న నాణెముగునట్టి గోగువారను తమభర్తమీదకంపెనీవారి ఫ్యాక్టరీలో నప్పగించినచో సదరు వారితోభర్తయునాకల కంపెనీవారేభరించి, సాదాసంచలు (అనగా ట్టిల్లు నేతకాకుండా) తయారుచేసి ఒప్పగించుటకున్నా సదరుసంచలు కొల్లుచేయించుకొను వారియిష్టమును అనుసరించి "40x29" లేక "84x28" అంగుళముల కొల్లుకల విగా తయారుచేయుటకున్నా కంపెనీవారు సిద్ధముగా నున్నారు.

(II) కంపెనీవారు సదరుమిల్లును మాసమునకు 20 రోజులకు తక్కువకాకుండా పనిచేయుదురు.

(III) పెండ్రును పంపువారు ఎంచెప్పిన 11 మాసముల కాలములో పంపు 1 కి 500 విడుదల పానులుగల 4000 నాలుగువేల పుట్ల గోగువారు తక్కువ కాకుండా కంపెనీవారికి ఒప్పగించవలెను.

(IV) పెండ్రుదారులు తాళ్లు గోనెలు సప్లయచేసి యెడల యీప్రకారముగా నేయబడ్డి సంచలను 200 ఇన్నురు లేక 250 ఇన్నురులయ్యై సంచలుగల చేబగా కంపెనీవారు ప్రస్తుతే పెండ్రుదార్లకు కంపెనీవారు తమ ఫ్యాక్టరీవద్ద నప్పగించుదురు.

(V) పంబడు పెండ్రులో 500 విడుదల పాన్లు తూనికగ పుట్టి 1-కి యంతవొప్పన సంచలను తయారుచేసి నందుకుగాను కంపెనీవారికి యచ్చుకొనుటకు తమయిష్టమును తెలియజేయవలెను.

(VI) పెండ్రు యానెల 23-11-1914 లేదా మధ్యాహ్నము 2 గంటలలోగా కంపెనీవారి హెడ్క్వార్టర్సులకు గుంటూరుకు చేరవలయును.

(VII) పెండ్రు అంగీకరింపబడి ఖాయపరచబడిన వెంటనే అంగీకరింపబడిన పెండ్రుదారు 5000 విడుదల రూపాయలు కంపెనీకి ధరావతుకొంద నియ్యవలెను. సదరు ధరావతుమొత్తంవరకు ఆఖరుమాసమునందు లెక్కలోచేర్చు కొని సరిచూచుకొనబడును.

VIII. ఈప్రకారముగా ఖాయపరచబడిన పెండ్రు దారు ఆఫరు చేసిన రేటుప్రకారం వరకు ఆఖరుకు 4000 నాలుగువేలపుట్లు వార డెలివరు చేయలేకపోయినను, సదరు మొత్తముయొన కంపెనీవారికి చార్జి యచ్చుకొనలయును.

IX. వైని ఉదహరించిన గడువులోపున యావత్తు మొత్తము అనగా 4000 నాలుగువేలపుట్లవారను సకాలములో సప్లయచేయబడినయెడల దానినిసంచలంగాతయారుచేయుటకు కంపెనీవారు యిందుమూలముగా బాధ్యులుఉన్నారు. అటు లానరించుటకు కంపెనీవారిలోపముల సాధ్యపడనియెడల కోరబడిన పనిని వరకుకుమించిన తర్వాత నయినను కంపెనీ వారుతయారుచేసి ఒప్పగించుటకు బాధ్యులుఉండుదురు. అయితే పనివాండ్లు నమ్మజేసినపని చేయక పోవుటవల్లగాని దైవిక రాజకీయములవల్లగాని కంట్రాక్టుప్రకారం కంపెనీవారుపనినెరవేర్చలేకపోయినయెడల అందులకు కంపెనీవారు జవాబుదారీ చేయరు.

X. పెండ్రును యిచ్చినవారు సంచలుచేయు నిమిత్తముకూచి ఫ్యాక్టరీలో ఒప్పగించి సరకుపయన అగురేటు ప్రకారము ఆ అనమొత్తమును 2వారములకు ఒకసారి కంపెనీ వారికి చెల్లించుచుండవలెను. అటుచేయుటయందు తప్పిపోయినచో అలస్యమగు దినము 1-కి రు50 చొప్పున కంపెనీవారికి నష్టం యచ్చుకొనుటకును బాధ్యులుగా నుండవలయును.

XI. సదరు పెండ్రును అంగీకరించుటకుగాని తిరస్కరించుటకుగాని కంపెనీవారికి అధికారము గలదు.

ఇందు విషయమై తపిసిలు వాకలును కోరువారు గుంటూరునందు కంపెనీ హెడ్క్వార్టర్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకోవలయును.

వై. డా. వెంకటాచలపతి.
లింగనల్లు రామచంద్రరావు.
గుంటూరు.

పరిశ్రామికాభివృద్ధి.

ప్రభుత్వమువారు ధారాశ్రమగ భవనహాయమును జేయఁ బూనుకొన్న నే కాని హిందూదేశమందు పరిశ్రామికాభివృద్ధిని పరిగణించఁదగినంత యధికముగఁ గావించుటకు సాధ్యపడదు. ప్రజల ద్రవ్యోపపత్తియొక్కయు క్రియాశీల్యయొక్కయు సమిష్టిభావమే ప్రభుత్వము. కావున నీయభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నేమిచెప్పటకును వీలుపడదు; అంతేకాక పరిశ్రమ సభివృద్ధిపఱచుటకై ప్రభుత్వమువారిట్టి పద్ధతుల నవలంబించి యున్నారనుట కసంఖ్యాకములైన నిదర్శనములు గలవు. సదుద్దేశ పూర్వకమైన యాదాశీస్యమును జూపుటయే ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమల విషయమై చేయఁదగిన యుపకార మనెడి యభిప్రాయము విశేషముగ వ్యాపించియున్న యంగం దుదేశమే చాలవఱకు పరిత్యజించి యున్నది. రాష్ట్రమందలి రెండు ప్రధానకక్షలలో నొక కక్షవారు స్వదేశ వాణిజ్య సంగతుల పద్ధతి వట్టివింపఁజేయుటకు పూను కొని పనిచేయుచున్నారు; అంతేకాక, స్వేచ్ఛా వాణిజ్యవాదు లలో నగ్రగణ్యులును మహామహాలు నగు వారి యాజమాన్యముకొంద (తమకంటె నెక్కుడు స్వేచ్ఛా వాణిజ్య పక్ష పా నని యెవరైనను తమతో చెప్పనెడల వారిని నేను విశ్వసించునని యాస్పిష్టముగా నొకా నొకప్పుడు సాధారణసభ్య సభలో వచించి యున్నారు) నడచుచున్న ప్రభుత్వమువారు, స్వేచ్ఛావాణిజ్య విషయమై సమాధానపడుట కిష్టములేని వివాదానిరగు లాయడోజాల్లి యంతటివారిని వాణిజ్యకార్య స్థానమందును ధనాగాఢమందు ను ప్రధానసభ్యునిగఁ జెట్టుకొని, కేవలము ప్రోత్సాహకరము లైన పద్ధతులకు వలనగాక, కృషివాణిజ్యములకు వాస్తవ మైన సాహాయ్యమొనర్చుడి క్రియాపఠమును పద్ధతినవలంబించు చున్నారు. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రామికాభివృద్ధి యెడ, సామ్రాజ్యము గలవారనుటకు సందేహములేదు. మనము కావలయునని ప్రార్థించుచున్నది సాహాయ్యము—క్రియాపూర్వకమైనసాహాయ్యము—వాస్తవమైన సాహాయ్యము. అంగ్లే యప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతస్థితిని పురస్కరించుకొని మరియొక దృష్టాంతమును జూపినారు; హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు దాని ననుసరింపనిచో నెక్కువచెటుచుచేసిన వారగుదురు. ఒక తంత్రవాద్యయంత్రము చెప్పబడియున్నది:—

జర్మనీనుండి సరకులువచ్చెడి పద్ధతి నిలిచిపోవుటవలన రంగులుజేయుట కుపయోగించెడి వస్తువుల విషయమునను రంగులవిషయమునను తటస్థించిన లోటులు బాటలును గమనించి, వానిని విశేషముగ సమకూర్చునిమిత్త మొక వర్తకసంఘము నేర్పాటు చేయవలయునని ప్రతిపాదించఁ బడినది.

భాగములుగ విడఁచియుండుదాని మూలధన ములో కొంతవఱకు తాము వహించెదమనియు, పెద్దమొత్తమున కప్పపత్రములను జారీచేయునెడల వాని వడ్డీవిషయమై తాము పూటపడుదుమనియు ప్రభుత్వమువారు తమ యంగీకారభావమును సూచించియున్నారు. ఈవేళమందలి ప్రధాన వర్ణి తృప్తికర్తృలయములను ప్రభుత్వమువారు సంపాదించుట కనువగునట్లు ప్రారంభప్రయత్నము జరగుచున్నది.

వెద్యయంత్రములలో ముద్రింపఁబడిన వైవాక్యములను మన ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకించి గమనించెదమగాక! ప్రస్తుతావస్థయందు పరిశ్రామికాభివృద్ధివిషయమున గల యానుకూల్యములను వివరించునిమిత్త మొకసంఘము నేర్పాటు చేసిన ప్రభుత్వమువారు రాంగ్లేయప్రభుత్వమువారి ననుసరించి, ప్రారంభప్రయత్నమును క్రియారూపముగఁగావించెదమగాక! అటు గానియెడల, మనదేశీయులలో వ్యవహారశైలిలను, ఆలోచనాపరులను, విషయావేక్షకులను అత్యంతమైన యాశాభంగము సంభవించగలదు. అట్టి కార్యభారమే వహింపఁబడకుండునెని, కమిటీ నేర్పాటుచేయుటవలనను చేయకుండుటవలననుగూడ ప్రయోజన మొకటిలే యుండగలదు. మనప్రభుత్వమువారి సామ్రాజ్యమునుసూక్ష్మము సందేహింపవలసినపనిలేదు. శీఘ్రముగనే క్రియారూపకమైన ప్రయత్నములు గావించఁబడఁగలవని నిరీక్షించుచుండము. అని "లిడర్లు" పుత్రిక వ్రాయుచున్నది.

క్రిమినల్ కోర్టులు.

జీతము పుచ్చుకొనెడి మేజిస్ట్రేటుయొన స్వకమముగ ప్రస్తుతము విచారించఁబడుచున్న చిన్న చిన్న క్రిమినల్ కేసుల లో ననేకములు రెంచ్ మేజిస్ట్రేటులవలన లిఖిత మాపకమైన సాక్ష్యుడల విచారణ లేకుండ (సమ్మర్గా) విచారింపఁబడుట లాభకరమని ప్రభుత్వమువారు కిందటి సం॥రము గమనించి యుండిరి. చెన్న పట్టణమునందు మ్యునిసిపల్ చట్టములకు సంబంధించిన క్రిమినల్ కేసులను స్పెషల్ రెంచ్ మేజిస్ట్రేటులు విచారింపుచుండటనుచుచి వారు సంశించి యట్టిపద్ధతిని విరివిగ వ్యాపింపఁజేయుటకై మొదటితరగతి క్షేత్రాధికారముతో గౌరవ మేజిస్ట్రేటులను నియమించుటకు తాముద్యుక్తులమై యున్నామని డిప్రీక్టు మేజిస్ట్రేటులకు తెలిపిరి. జీతము పుచ్చుకొనెడి రెండు మూడు తరగతుల మేజిస్ట్రేటులు ప్రస్తుతము విచారింపుచున్న కేసులను గౌరవ మేజిస్ట్రేటులచే సమ్మర్గా తీరానింపఁజేయుట దొరతనమువారి యుద్దేశ్యము. తగినంత విషయానుభవముగల సంపన్న లీ ధర్మకార్య భారమును వహించుటకు సంపిల్లయ్యెదరుగాక! స్వల్పవిషయములలో కూడ మేజిస్ట్రేటులు కేవల ధర్మతత్వమున బదులగుటవలన, వారిద్వంద్వై న్యాయమునందుకంటె ననావశ్యకములగు మాయంతరములందే యధికముగ నాకర్షింపఁబడవలసి యున్నది. అయిన యుల కవకాశములేకుండ విశాలవ్యాప్తయలుగున స్వతంత్రులును మహాజనులు సామ్రాజ్యోత్సాహముగ తోడి జనుల నేరములను గుట్టుచెడకుండ విచారింపి న్యాయక దృష్టితో తీర్మానింపఁగలుగుట మహాభాగ్యమని యొప్పుకొనక తప్పదు. మరియొకవిశేషము. "గతించిన పదిసంవత్సరముల లెక్కలను బరిక్షింపఁగా" జనులు గ్రామమేజిస్ట్రేటుల కొర్రలకు, బోక తప్పించుకొనుచున్నారనుట కవకాశములేదు; విశేషించి యాకోర్టులలోని కేసులు నూటికిరవది చొప్పున సభి కమై యున్నవి. పూర్వోత్తర తారతమ్యానుసారమును బట్టిచూడఁగా, ప్రస్తుతము సజ్మేజిస్ట్రేటు కొర్టులలోకంటె గ్రామ మేజిస్ట్రేటుకొర్టులలోనే యెక్కువకేసు లున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. అత్యల్పాధి కారముగల గ్రామమేజిస్ట్రేటుకొర్టులలో విచారింపబడదగినకేసులు విశేషముగా సబు మేజిస్ట్రేటుకొర్టులకిప్పుడు లేచుచున్నవనుటసంక యాస్పదము ఈసందర్భమున నొకసంగతి గమనింపవలసియున్నది. తమగా పాల్గొలేని గ్రామములును వానితో సంబంధములేని గ్రామమేజిస్ట్రేటులును గలరనుట కవకాశములేదు. స్థితులు న్యాయవిరుద్ధమైన తీర్పులకు పాతభూతములు కావచ్చుననుటకు సందేహములేదు. కాబట్టి గ్రామమేజిస్ట్రేటులకు నిరంకుశాధికారము నొసంగుటకంటె గ్రామపంచాయతుల నేర్పటముట సమంజసమని చెప్పక తప్పదు. "విచారణలలో విశేషముగ కాలహరణము కలుగుచున్నదను సంగతి డిప్రీక్టు మేజిస్ట్రేటులందఱును జాగ్రూకతతో గమనింపవలసియున్నది. గతించిన పదిసంవత్సరముల లెక్కలలో విచారణల నిమిత్త మెక్కువకాలము గడపఁబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్లు శివకాలము విచారింపుపద్ధతి మహాస్థ కారణమని ప్రభుత్వము వారు సహేతుకముగ భావించుచున్నారు. ఈయనా వశ్యకాల హరణాచారము మేజిస్ట్రేటులకు స్పష్టముగ తెలిపినయెడల వారు తగిన ప్రతీకారము నొసర్చెదరని విశ్వసించఁబడుచున్నది.

ఈ నెల శివ తేదినాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కమిషను ఏజంటుయిన అబ్దుల్ మరీఫ్ అను నాతడు తనయింటి వెనకవచ్చి దో లోనికి దేహబాధ నివర్తించుకొనుటకు వెళ్లగా అక్కడ పద్మనాభనాయుడు అను నాతడు యీశనితో కొంతసేపు మాటాడి, అక్కడనున్న కడపరాయి నొకదానిని తీసికొని అబ్దుల్ మరీఫ్ మొగము మీదవేసెను. అతనికి గాయములు తగిలినవి. పోలీసువారు పద్మనాభనాయుని అరెస్టుచేసిరి. ఈకేసు ఎగ్జోరపొలేషన్ కొర్టులో విచారణ చేయబడినది. మేజిస్ట్రేటుగారా కేసును విచారించి ముద్దయి దోషనుద్ధరించెన్చి అతనికి 30 రూపాయల జరిమానా గాని ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షగాని నిధించిరి. ముద్దయి జరిమానాయుచ్చినట్లయిన దానిలో 10 రూపాయలు అబ్దుల్ మరీఫ్కు కిచ్చవలసిన దనిక.

ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకాగారము.

(ఒకవిలేఖకునియొద్దనుండి)

జీర్ణపుస్తకోద్ధారణము.

ఈపుస్తకాలయపుగార్వములలో గ్రంథసంపాదనము కన్న నెక్కువ ప్రధానమైనది యొకటి కలదు. ఆవశ్యకము ననుసరించి పుస్తకాలయమందలి జీర్ణగ్రంథములను మరల వ్రాయించుచుండవలెను. సాధారణముగ నేతాళపుత్రముల మీఁదనుండి యేసీయకాకితములమీఁదనుండి వ్రాయబడియుండు పురాతన గ్రంథములు సంపాదించబడు సమయమునకే కొలది గణాగోష్ఠిగ నొకటిమొదలుండును. ఈపుస్తకాలయమందలి గ్రంథములలో ఒకేమధ్యభాగము మొకటి ప్రాచీన దొరలచే సంపాదించబడిన వగుటచే, మొత్తముమీద నవి యెంత ప్రాచీనో నులభముగ నూహించవచ్చును. గ్రంథసంపాదనము వలన, జీర్ణపుస్తకోద్ధారణముకూడ సంస్కృతప్రాచీనభాషల విషయమై మాత్రమే జరిగియుండుటచేత, ప్రాచీనదేశ భాషా గ్రంథములు, అందులొకటిపించి పుస్తకాలయ ప్రారంభదశలో నెక్కువ మొత్తముగల యాంధ్ర గ్రంథములు, తెలిసినంతలో నెన్నియో చెబుటసాధ్యం కష్టమై నిరుపయోగస్థితికి వచ్చి యున్నవి; మఱియన్ని యట్టి దుస్థితిలో నున్నవో యెవరు చెప్పగలరు? ఉన్న పుస్తకముల స్థితిగతు లిరీతియందు, క్రొత్తిగా పురాతన పుస్తకములను సంపాదించుటవలన నేమి లాభము? జీర్ణపుస్తకోద్ధారణమును లక్ష్యపెట్టక పురాతనగ్రంథ సంపాదన మొనర్చుట, గ్రంథసంపాదన మనచేర మరలొన్నిగ్రంథములను మఱికొంతకాలమునకు చెలసలాలుచేసి, కష్టము కానిచ్చి, నికరయోగస్థితికి తెచ్చెడి యవభాగిని సంపాదించుట యగును. కనక నే గ్రంథసంపాదనముకన్న జీర్ణపుస్తకోద్ధారణ మెక్కువ ప్రధానమని చెప్పవలసివచ్చెను. దేశీయవాద్య యోధారణమునకే యేతెన్ను పుస్తకాలయము ఖంబులమీద కొలది రూపములు వెచ్చకట్టి, వేలకొలది వెచ్చించుచున్న ప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశము జీర్ణపుస్తకోద్ధారణ విషయమై చూపక బడుచున్న యవాదరణమువలన వర్ధమై, యొకానొకప్పుడచింతితావధములకు కూడ హేతుభూతము కావచ్చును. పూర్వోక్త ప్రకారము సంస్కృత ప్రాచీన భాషల విషయమై మాత్రమే జరగుచుండిన యీ జీర్ణపుస్తకోద్ధారణ మహాకార్యము, పని కొలది ప్రతిఫలించుచుండెడి తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకులచే నిర్వహింపబడుచుండెడిది. ఏనువారతర కారణముచేతనో యొకానొకప్పుడు కొన్ని యాంధ్రగ్రంథములకు కూడ నూతనప్రతులు వ్రాయించబడినవి. వారి నొకసారి బాగరూకతతో విల్లొకించు నెడల, తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకుల బాధ్యతాభావమును, వైపరీత్యకై యాయాభాషలకు ప్రత్యేకపండితులు లేకపోవుట తునిలోపమును, నానాభాషాభిజ్ఞుల మని ప్రాచీనదేశ భాషలకు, విశేషించి యాంధ్రమునకు, అపరిమితావధమును సంఘటింపవారి యజ్ఞానమును కొంతవలెన నుపసంహరించునపు; ఇట్టిలోపములను చూడకను స్వయముగ గుర్తింపగలుగుట తేతనే కాబోలు, “సంస్కృతగ్రంథము లప్పటికే తేలిక భాషగ్రంథములలోడి సామ్యమున కవకాశము లేనంత యధికముగ సంపాదించబడిన” వనియు, “వాని నిమిత్తము దేశ భాషా గ్రంథముల ననాదరింపగూడ” దనియు, “ఈ విషయములను పుష్కరించుకొని పుస్తకాలయ కార్యములు చక్కగ నిర్వహించుట కనువగు విధమున నుద్యోగములను గుఱించి క్రొత్త యేర్పాటు గావించవలసిన” దనియు, నర్వశమద్వైతము ప్రభుత్వమువారు సదుద్దేశముతో కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము పుస్తకాలయాధికారుల కాజ్ఞాపించి యుండిరి దేశభాషల దగ్గర మెట్టిదో, ప్రభుత్వాధ్యక్షతము వాస్తవమునంతగా ప్రయోజనకారి కాకపోయెను! ఆ యాజ్ఞ యాధారముగ, ద్రవిడైక మాతృభాషలును సంస్కృతైక వేత్తలు నగు నియ్యరు లై ప్రేయసులును, నిజము సంస్కృత పండితులును, నలుగురు సంస్కృత ప్రతిలేఖకులును, నొక యత్రైయమును, నొక ప్రాచీన ప్రతినిలేఖకుడును, ఆంధ్ర మాతృభాషియు సంస్కృత పండితుడు నగు నొక యాంధ్ర ప్రతినిలేఖకుడును, ఆంధ్రమాతృభాషి యగు నొక యింగ్లీషు భాగ్యును నియమింపబడిరి. ప్రభుత్వమువారియజ్ఞ ను వైత మంతగా నక్షేపముక మొత్తముమీద దేశభాషలను నిరాకరించి, విశేషించి ద్రవిడైక మాతృభాష లగు సంస్కృతైక వేత్తల నిందతో నేల నియమించినదియు, ప్రేక్షకోపయోగాగ్ధము కొలదిగ నొప్పునో యధమతము లక్షమత్రమైన దేశభాషల నన్నిటి నెవరినవాని నియమింపవలసిన యత్రైయరు బదులగా ప్రతినిలేఖకుల యగు సంస్కృతైక

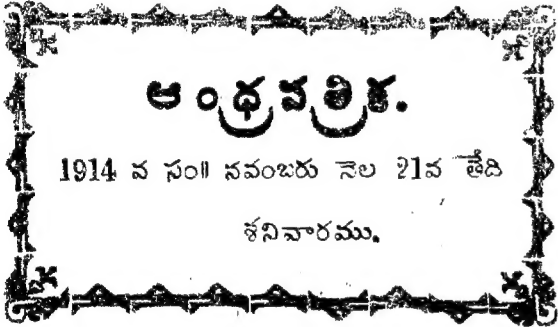
వేత్త నేల నియమించినదియు, కేవల పుస్తకాలయ కార్యముల కవాశ్యకమైనను ఇద్దరులై ప్రేయసులను నొకక్షాత్యును నేల నియమించినదియు విచారించుట కిది సులభము కాదు. ఈ సందర్భమున ప్రస్తుతాంశముగ జీర్ణపుస్తకోద్ధారణమున కత్యవశ్యముగ గావలసిన తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకులలో సంస్కృతభాషావిమర్తము నలువరి నేర్పబడి, యాంధ్రభాష నిమిత్త మొకనిని ప్రాచీన భాష నిమిత్తము మరియొకనిని మాత్రము నియమించి రసాయన క్షాట మలేయాళ భాషల విషయమై ప్రతినిలేఖక ప్రసక్తి మొదలే లే దనియు, పాతకమహాశయము గ్రహించెదరుగాక! ఇందులో మొదొక విశేష మున్నది. పూర్వోక్త ప్రకార మున్న దేశభాషలకున్న ప్రతినిలేఖక కార్య విధికముగ గావలసియున్న యాంధ్రభాష తెలుగులో యొక ప్రతినిలేఖకుఁ డియ్యబడినను, అది యెట్టి దురదృష్టమో, యా యొక్కర డును కూడ నామకాథ మియ్యబడి కాన్యాంతరములచేత కాని యంతగా స్వధర్మాచరణముం దుపయోగింపక బడుచున్నట్లు లేదు. అంతేయభాషా పరిచయముగల యొక యాంధ్రపండితునిచే నిర్వహింపబడవలసి యంతకు పూర్వము నిర్వహింపబడుచుండిన “డిప్టీ” ప్రిన్ క్లాట లు” పని గూడ నాంతేయభాషా పరిచయములేని యాప్రతిని లేఖకుని చేత జేయించుచు, తత్సందర్భమున గావలసిన యాంతేయభాషా సంబంధమైన కార్యభాగము నాంధ్ర సాహిత్యములేని మరియొకరిచేత జేయించుట శోచనీయము. ఐనను, కృష్ణతాపూర్వముగ నాంధ్రు లందఱు నొకందకు సంతసింపవలసియున్నది. ఈ యాంధ్ర ప్రతినిలేఖకులను సంస్కృతపండితుల వైదుల సంస్కృతమునై విద్యోగింపక బడక, సంప్రాప్తముగ స్వధర్మాచరణముండుగావచ్చును అప్పుడు మాంధ్రభాషా విషయక కార్యములందే యవసరగింపక బడుచుండుట మహాభాగ్యము. పూర్వ మొకానొకప్పుడాంధ్ర భాషాభిజ్ఞుల డావశ్యక మని యుద్యోగమును గల్పించి యాపని పాంధ్రాభిజ్ఞులను ద్రవిడైక మాతృభాషలును సంస్కృత మాత్రవేత్తలు నగువారి కొసంగియున్న సందర్భమును జట్టి చూడ, కేవల మేలనినట్లు లిప్పటికిది కూడ శుభమాదకమే. కాని, జీర్ణపుస్తకోద్ధారణ కార్యమువలనే క్యాటలాగుపని కూడ యధావిధిగ చేయించి ప్రభుత్వమువారికి నివేదించితిరవలసిన కార్యము. కాకుండునేని, ఈ భాగ్య మెట్లు పరిణమించి యుండునో సం నేహింప వలసియున్నది. ఏ కారణములను బట్టి సంస్కృతమునకు పూర్వ విద్వంశు కాశ్యకపండితులను ప్రస్తుతము మరియిద్దరు తాత్కాలిక పండితులను గావలసివచ్చినో, వారికంటె జలమైన కారణములను బట్టి యాంధ్రమున కధమపక్ష మొక కాశ్యకపండితుడును ప్రస్తుతము మరియొక తాత్కాలిక పండితుడును గావలసియున్నారని, వారి కాంతేయభాషాపరిచయ మత్యావశ్య ము. అట్టి ప్రత్యేకపండితుల నొకని నియమింపకపోవుటచేతకేవల పుస్తకాలయ ప్రధానకార్యములలో నగ్రణ్యమై ప్రతినిలేఖక ధర్మముగజ్జ పుస్తకోద్ధారణమహాకార్యమునకు భంగకరముగ, నొకనిచేత జేయింపవలసిన క్యాటలాగుపని నిర్వహింపక సంత్సృప్తి కరముగ జేయింపవలసివచ్చెను. ఈవిధయేర్పాటునందలి విశేష మెట్లున్నను, దీనినుండి గ్రహించవలసిన విశేషవిషయము వేరొకటదు. పనికిమాలిన ప్రాతసాత్తములను లోపలకెట్టుకొని, వానినిగూర్చి యత్యాదంబరముతో క్యాటలాగును ప్రకటింపవలసిన లాభము లేదు. కాబట్టి గ్రంథసంపాదనముకంటె మాత్రమే కాక, క్యాటలాగుపనికంటె కూడ జీర్ణపుస్తకోద్ధారణ మెక్కుడు ప్రధానమని యెఱుంగునది. జీర్ణపుస్తకోద్ధారణము ప్రతినిలేఖకధర్మము. ఐనను, ప్రతినిలేఖకధర్మము జీర్ణపుస్తకోద్ధారణమాత్రము కాదు. గ్రంథసంపాదనమునగూడ ప్రతినిలేఖకధర్మ మావశ్యకము. ప్రతిఫల మెట్టి దైనను, తమ ప్రాచీనాత్మముల నెడలవాదనోపహరి నేకులందురు; అట్టి పరిస్థితులందు పుస్తకాలయాధికారులగ్రంథములరెవ్రెవరికిని ప్రతులు వ్రాయించుకొనవలసియుండును. ప్రతినిలేఖకు లింకొక కార్యమునకు గూడ కావలసియుండురు. పుస్తకాలయమందలి గ్రంథముల గ్రతులు శోధింపవారికి పుస్తకాలయాధికారులు ప్రతినిలేఖకధర్మములు ప్రతిగ్రహించి యట్టి ప్రతులు వ్రాయించి పంపెడియోచారము కలదు. ఇదియు ప్రతినిలేఖకధర్మ మే. ఇటు పురాతన గ్రంథ సంపాదనమందును, జీర్ణపుస్తకోద్ధారణమందును, గ్రంథవాస్తవమందును పక్షపక్షములే? పుస్తకాలయ ప్రధానకార్య నిర్వహ్యమంద—వశ్యాపేక్షితులగు ప్రతినిలేఖకులు పుస్తకాలయ కార్యనిర్వహకులలో నగ్రణ్యములను యితరయోక్తినానీరదు. కేవల తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకుల బాధ్యతాభావము ప్రభుత్వమువారి గ్రహించి రనుబడు వారు కాశ్యకప్రతినిలేఖకులను నియమించియుండు

టయే నిదర్శనము. అందఱును కాశ్యక ప్రతినిలేఖకులుగ నుండుటయు లాభకరము కాదు. అందువలననే కాశ్యకప్రతిని లేఖకులను కొందఱును మాత్రము నియమించి యధిక కార్యములను తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకులచే నిర్వహింపజేయుచున్నాను. ఇదియంతయు సమంజసమే. కాని, తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకుల మాట యటుండ, మొదటినుండియు నెడతెగమంద బహుశముగ ప్రతినిలేఖన కార్యము జరగుచుండిన సంస్కృతమునకు నలుగురు కాశ్యక ప్రతినిలేఖకులను నియమించి, ఈ సందర్భముం దించుమించు సంస్కృతభాషాభిజ్ఞులగు దున్న ప్రాచీనమున కొక ప్రతినిలేఖకు నొంగి, అన్ని భాషలకంటె నన్ని విధముల ప్రతినిలేఖక కార్య మధికముగ గావలసియున్న యాంధ్రమున కొక నిని మాత్రమే యొసంగి, యా యొకరికి గూడ స్వధర్మాచరణమున సంప్రాప్తకాళ మియ్యవలసియుండును, ప్రస్తుత మధమపక్ష మొక్కొక ప్రతినిలేఖకుడైన గావలసియున్న కరట మలేయాళముల నామకాథమైన నేదేని చేయవలసియుండును, మరియేమైన నగుగాక. క్రిమిపద్ధతిమాత్రము కానిని మరియొక మాటు నొక్కొకకాణింపక తప్పదు. ఆవశ్యకము ననుసరించి పనిచేయవలసిన తాత్కాలిక ప్రతినిలేఖకులమాట యటుండ ప్రస్తుత మధమపక్ష మిద్దరేని కాశ్యక ప్రతినిలేఖకు లాంధ్ర ప్రాచీనములకును, క్యాటలా మలేయాళముల కొక్కొకఁడను గావలసియున్నారు. పదులకొలది యొసంగి పనిచేయువారిని నియమింపకుండ, పనిలేని పాటుగ వందలకొలది యొసంగి వైపరీత్యమేక కుద్యోగులను నియమింపబూనుట పునాదులు వేయకయి విద్వంశులబూనుట యగును. కాబట్టి ప్రభుత్వము వారిన్ని విధముల నవకాశపేక్షితులగు ప్రతినిలేఖకులను తగి నంతిమంది తగినవారిని నియమింపవలయును; మరియెందునిమిత్తముగావచ్చు నధమపక్షము ప్రతినిలేఖకుల స్వధర్మాచరణమునకు భంగము గావించకుండుటకైన, నవశ్యముగ గావలసియున్న ప్రత్యేక పండితులను గూడ నియమింపవలయును; ఈ విధానము లన్ని భాషల విషయమున నవలంబింపవలయును. అట్లొనర్చక పుస్తకాలయ సంబంధమైన యేపని చేయ, బూనినను, అది వర్ధమై యనావశ్యకమైన యసంశ్చి పికి కలదు మగుచుండును.

ప్రహ్లాదుని వర్ణన సభ.
పెనుకొండ.
పెనుకొండయందు ఈనెల 12 వ తేదీ మొదలు, 15 వ తేదీ వరకు, “బాల సరస్వతి” “తర్కతీర్థ” బిరుదాంకితులను ఆత్మకూరు సంస్థాన విద్వాంసులను ఆగుశ్రీనివాసాచార్యులచే, సాహిత్యపండిత “ప్రహ్లాదునివర్ణన” సభ మిగుల వైభవముతో జరుపబడినది.
మొనూరు రాజభవన విచారణ కర్తలగు ము॥ర॥ బి. రామకృష్ణరావుగారు ఈ సభయొక్క అగ్రాసనాధి పత్యమును వహించియుండిరి. స్వాగత సభకు పెనుకొండయందు న్యాయవాద లుగనుండు ము॥ర॥ పరిగి శ్రీనివాసాచార్యులు అధ్యక్షులుగనుండిరి.
12, 13, 14వ తేదీలయందు వేదాంతాది ముఖ్యభాషా పండితులు జరుపబడినవి. వాల్మీకిగదతేరివట్టి త్రిమత్యులకును, 20 రూ॥ మొదలు 10 రూ॥ వరకు, తరగతుల ప్రకారము బహుమతు లొసంగబడినవి. పండితులకు నైదుగురికి నెండిపాత్రలు 2 మాసకులకు నియ్యబడెను. బహుమతులకు మాత్రము ఒట్టుకు 80 రూ॥ నెలపుచేయబడినది.
ఆసభ యుండిరి. శ్రీనివాసాచార్యుల రాజవంశములను, అనెగొంది రా బాగారి నులను గ్రేయశోకతరంగ కేశరాయ లువారును విజయముచేసి యుండిరి.
పెనుకొండలో న్యాయవాదులుగ నుండు ము॥ర॥ బి. జి. వెంకటసుబ్బయ్యగారు 14 వ తేదీ సాయంత్రము నీతాకిల్యాణమును వారికధికారికై నభ్యుదయమెప్పు వదలి, శిరు హరిః ధనుశైవ్యులను రెండమాడుమాడులకొందిమాత్రమే అగ్రసింపించియున్ననాడే శ్రీనివాసాచార్యుల వారికి ముగిసిన హరికథను శిష్య సభకురదించియున్న వారినందరిని అనందాభిముంచెరి.
ఈసభ ముఖ్యముగా పెనుకొండయందు న్యాయవాదులుగనుండు ము॥ర॥ బి. రాధమ్మ వెంకటరావు,
11 పరిగి శ్రీనివాసాచార్యులు,
12 జి. వెంకటసుబ్బయ్యులు,
వీరల సాహస సాహాయ్యులచేత దివ్యముగ జరుపబడియె.
ఈసభ జరిగిన గోణులెల్లను, కుంటిమర్రి యందుండు ము॥ర॥ బి. మేడా-వెంకటప్పశిల్పిగారు త్రిమత్యులకును భోజనపదార్థముల నిచ్చి మితిలేని సాయ మొనర్చి గౌరవమును పుణ్యమును పడవెరి.

విన్నపము

ఆంధ్రగుణజనుల గౌరవరణము నలనను, యుద్ధమునకు పోయిన స్వల్పసంఖ్యనుగలవలన దినపత్రిక స్వల్పకాలమునకు దత్తవత్తికనుగలవలసి జరిగినందున పత్రికావిద్యార్థులకు లాభప్రకారమునకు కృతజ్ఞులు. యుద్ధ మారంభమైన కాలము నుండి దిన వార్త పత్రికలకు చందాదారులు విశేషముగ జేరిరి. ఆ కాలమునందే పత్రికా కార్యాలయమును మార్చుట యవసరమైనది. పత్రికా నిర్వాహకులకు దినపత్రికను నిర్వహించుటకు గావలసిన యనభవము తక్కువ. గుమాస్తాలు కొందరు జబ్బుచేసి సరిగా పనులనుజూడజాలరై. ఇట్టివిషయస్థితియందున్నదినునందున చేరెడి చందాదారులకు పత్రికాసంపుటయు, వచ్చేడి జాబులకు బహుమతయియును కట్టెత్తమైంది. ఇట్టి యనివార్యములైన తొందరలవలన కొంతమంది చందాదారులకు పత్రిక క్రమముగ చేరుకుండుటయు, సామ్యుచేసిన కొంతకాలమువరకు పత్రిక పంపబడక పోవుటయు మొదలగు లోపములు పత్రికా కార్యాలయమునందు సంభవించినందులకు పత్రికా నిర్వాహకులు గ్రాహకుల మన్ననలను వేడుచున్నారు. ఈలోపములను సవరించుటకు దగిన యేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. పది పదునైదు దినములలో నిట్టిలోపములు తిరిగి సంభవించనట్టి యేర్పాటులు చేయబడును. కాన చందాదారులు దారస్యభావముతో నిస్వల్పకాలము సులభము లోపములను మన్నించి పత్రికను పోషించుటకు ప్రార్థనలు

మన విశ్వవిద్యాలయము

ఇదివరకు విశ్వవిద్యాలయ సభ సమావేశమై ముగింపునకు వచ్చినపుడు బి. ఏ. గౌరవ పట్టపర్తిపర్తి కొక్కపర్తియ్య మవకాశ మిచ్చుటయూ, మూడుపర్తియ్యములనకాశమిచ్చుటయూ, మితిపెట్టకనే యుండుటయూ యను విషయము చర్చలో నుండెనని మా చదువరు తెరుగుదురు. ఆ విషయము నిన్నటి దినము మరల విచారణకు వచ్చెను. బాగుగా విచారించుటకునై ప్రత్యేక మొక యుపసంఘ మేర్పడినది. ఈ యుపసంఘమువారు రంగస్వామి అయ్యంగారు నుడివిన విషయములను మరువక విమర్శించి తీర్మానమునకు వత్తురగాక. ఒక్కపర్తియ్యమునినపక్షకులంతకేకముగానుండరు. పెక్కుపర్తియ్యములనిన పక్షాధిక్యమునకును వెరుగుట కనిర్బంధితానకాశమున్నది. ఉత్తమవిద్య యందు దిదియే కావలసినదని మా యభిప్రాయము. మూడుసార్లునిన విద్యార్థి సావకాశముగా సిద్ధపడిన వీలులేదు. నిరాశచేసికొని ఒక్కప్రయత్నముతో నిలచిపోవుటకును మనసాక్షుడు. కావున యుపసంఘమువారు నిర్బంధమే తొలగింతురని నమ్ముచున్నాము. మరలెందు విషయములుగూడ వీరి యాలోచనకు వదిలబడనవి. మొదటిది ప్రాథమిక

సగు లక్ష్యసరసునాయుడుగా రుపక్రమించిరి. విశ్వవిద్యాలయమునకు జేరిన యుత్తమ కళాశాలలలో ప్రతి విద్యార్థికినను చొదవ ప్రాథమిక సదుపాదములను సమర్థులను విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన ఆభ్యాసాభ్యాసము నుడవలె ననుట విశిష్టార్థము. ఎల్. క్రీనివాసయ్యంగారు గారు పరీక్షలు మార్చి క్రీల్ మాసములలో నుడక జీసెంబరు జనవరిలో నుండుట న్యాయమని తెచ్చిన తీర్మానమునకు వదిలి. లక్ష్యసరసునాయుడు గారి యుపక్రమముపైనే యేపక్షాధిక్యమునను పరీక్షలో తనకువచ్చిన గుణములను కోరుచురెండు రూపాయలు కట్టినయెడల వానిని పొందవచ్చునని నిర్ణయము బడినది. కాని పరీక్షాగూల ప్రత్యుత్తర పత్రముల నిడేరితి పునర్విమర్శకునంప వచ్చునని వీరే తెచ్చిన యుపక్రమము సాగలేదు. ఇందు కొన్ని చిక్కులున్నవనుట నిజమేకాని ఈపద్ధతి యితర విశ్వవిద్యాలయములలో నుండుటచేతను, నొక్కొక పర్తియ్యము పరీక్షకుల పారభాటుచేత మంచివిద్యార్థులు పరీక్షలలో తేరకపోవుట యన హాజము కాకపోవుటచేతను, ఇది యంగీకరింపకుండుట పరీక్షాగూల కన్యాయమని నమ్ముచున్నాము. ఒక కళాశాలాధి కారియో విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడో సిఫార్సు చేయవలసి యుండుననియు పరీక్షాసభలో సగము కట్టవలసి వచ్చుననియు పునర్విమర్శలో నియమితముగు నిస్సందేహ గుణములు వచ్చినకాని ఫలములేదనియు నిర్బంధములు చేసి యుండిన నన్ని కష్టములు వదలవలయు లగునని నమ్ముచున్నాము. జి. ఏ. నల్లకొండగారి యుపక్రమము మిద కొంతవచ్చు జరిగినవిషయ విద్యార్థి వసతిగృహములను గురించి విచారించుకొక యుపసంఘ మేర్పడినది. వసతిగృహములకు తా మేర్పాటులుచేయలేనప్పుడు విశ్వవిద్యాలయము వారే జోక్యముకలుగ జేసికొనవలయునని సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరు ప్రభుత్వము తెచ్చినయోజనలో నర్థములేకపోలేదు. ఇప్పుడిప్పుడు విద్యార్థి వసతి గృహములు స్వతంత్రీకరించి కొన్ని యేర్పడు జూడలగుపడుచున్నవి. ఇదివరకు కొన్ని వసతిగృహములున్నవి. ఉన్నవానిలో కొన్ని పనికిమాలినవగునట్లును రానుండునవి సాధ్యము కాకుండునట్లును కమిటీవారి యాదర్శపు సలహాలు పరిణమింప వచ్చును. అట్లుకానిక పరిశ్రమచేతురని విశ్వసింప వలసియున్నది.

మరణమా!

నిన్నటిదినమున జరిగిన శాసననిర్మాణ సభా సమావేశ సమయము ఒకవిధముగా మిక్కిలి దుఃఖకరము. సభవారు రాబట్టు ప్రభువుగారి మరణమునకు తమ మనోభరమును బెలుపుచు కార్యక్రమ ముపక్రమించిరి. దానివెనుక కార్యక్రమములో నదివరకు వినబడకట్టి శాశ్వతగారి మరణవిషయమును నొకటి న్యాయముగానే పొడసూపెను. ఈమధ్యవారై ప్రాంతీయ ప్రభుత్వమువారికి నిండుభర్తీని ఏ రాజధాని ప్రజల పక్షమున తెలుపుచున్నది. కేసెవిట్టి యాదిగాగల ప్రజాప్రతినిధులు పర్యవేక్షించుచుండిరి అందులో మూడవ వారు కె. కుమారాచార్య నాయనారు. వీరు ముగించి వీరితరువాతి వారు పర్యవేక్షించుచుండగానే రామకృష్ణ నాయనగారు స్మృతితప్పిచరి. అక్కడనే యుండిన స్నేహ జనరిలాదిగాగల వారెంత

ప్రయత్నము చేసినను ఫలములేక పోయెను. స్వధర్మా చరణమున హైందవ నాయకు లీరితి తమ కార్యమధ్యమున లాల్లూరాబట్టుగారు కనుపరచిన మార్గమున ప్రాణములైన నర్పించుటకు సిద్ధపడి యుండవలెనని తాను స్వయముగా తనవెరుకటివారికి నేర్పుటకో యన రామకృష్ణ నాయనగారు సభా భవనముననే ప్రాణ మర్పించుట దైవచిత్రమయి కన్పించుచున్నది. వీరిమరణముచే మలయాళము దక్షిణ భారతములు మిక్కిలి పరితాపపడుననుటకు సందేహములేదు. ఆప్రాంత వాసులకును కుమారాచార్య నాయనగారి కుటుంబమునకును హృదయ పూర్వక పరామర్శల నందించుచున్నాము.

రాజభక్తి, రాష్ట్ర విశ్వాసములను గురించి నిన్నటిదినము శాసననిర్మాణసభలో గౌరవనీయులు కేసెవిట్టి నరసింహాశ్వరథర్థులుచేసిన యుపన్యాసములు చిత్రాక్షరకములు. హైందవ సంపూర్ణ హృదయ సమర్పణత్వ ప్రదీపకములు. వీరివృత్తు హైందవజాతి ఆంగ్ల భూమియుక్త స్వాతంత్ర్యాభిలాషను షేమంకర న్యాయైక్యమున నొక మహా పూర్వకముగ విశ్వసించుచున్నదనుటకు వెలిబుచ్చి యుండుట మిక్కిలి సమంజసము. సమయానుకూలము. యుద్ధము ధర్మమునకును నిరూపించి ఏరాజు తన దేశప్రజయొక్క వినాశము నెరుగక స్వతంత్రవిప్లవభావము కల్గిదూసి ఘోరరణాంగణమున లక్షలకొలది ప్రజానాశమును గావించుచున్నాడో, ఏరాజు న్యాయాన్యాయ విచేకము లేక స్వల్పరాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యాపహరణమునకు కంకణముకట్టియున్నాడో, ఏరాజు మిన్నముట్టు గర్వోక్తుల లోకమును కరాళించి ముంగదనని బాలుర చేయున్నాడో, అట్టి జర్మనుచక్రవర్తికి సుభానుగుటలోక పరిణామమున కేభంగకరమనుటను మనసునడికొని శాంతస్వరూపము నొదాత్మ మూర్తియు శాశ్వ కీర్తనీయును నగు విక్టోరియా మహారాణిగారి హైందవ స్వాతంత్ర్యకటకలన ప్రత్రమును స్మరించియు నిప్పటి యదార ప్రభుత్వము ననుభవించుచుండియు హైందవులు మహాత్మాగాలై యున్నారనుటను విశదీకరించియుండుట హైందవభూమి కంతటికిని సమ్మోదావహము.

మధ్యరంగపు యుద్ధవార్తలలో విశేషము లేవియును లేవు. రుష్యా జర్మను యుద్ధము వార్తావిశ్వుల నదులకు మధ్యసంకుల మగుచున్నది. జర్మను నావికాదళములు రుష్యాకు చేరిన లిశావద్ది కేతెంచి స్త్రీమరులనుముంచి నిరోధించుచున్నవట. రుష్యాను నాకాదళము తుక్కికి చేరిన గియోబురునకు సుభవింపజేసిన నష్టము మా వార్తాపత్రిలో వర్ణితమయినది. తుక్కివారు ఆమెరికా వారి యుద్ధపడవ యొక్క సహాయక పడవపై గుంట్లు పరిపినందులకు సమాధాన మియ్యవలసినదని యమెరికావారికి యున్నారు. ఒక్కవార్త ననుసరించి తూర్పు ఆఫ్రికాలో జర్మనులబలము విస్తారముగా నున్నట్లును దానికి నీడుగ మనబలములు కూక పోరుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. స్వయావారు ఆఫ్రికానులకు "నాల్వీ" యను ఘనమును స్వాధీనపరచినట్లు వినుచున్నాము.

యుద్ధనిధిని గురించిన మాయధిప్రాయులపై ఆంధ్రచంద్రిక వ్రాసిన దీక్షోపన్యాసము చూచితిమి. అభిప్రాయభేదము లేనప్పటికి నసర చర్చ పెంచుట సమంజసము కాదుగాన విపులవ్యాఖ్య యప్రస్తుతము.

ప్రేమాపూర్వకమైన మనచక్రవర్తిగారు హిందూదేశమున భక్తి సమగ్రమాలాగృహముగ పరిగ్రహించిన పద్ధతి మామృదయములకు నూటిగ నాటియొప్పుది. ప్రభువులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు సంధివిశ్వాస వాగ్దానముల సత్వంతకారవ బుద్ధిని సాటింపటంబు యిగ్గరిండునకును హిందూదేశమునకును పరిపరకాతమైన కులభావననునెడి వాక్యము విక్రిశిల్లే జోరంతకై పున్నెంపులులోవనఁ దగియున్నది; దానిని మహాయో యెన్నఁడును దుఃఖి ప్రాయముకలఁగ నేరదు అసందేహము ముగించుచు చక్రవర్తిగారిట్లు ప్రతిభాగృహముగ గూర్చితే నీరిఁ—సామ్రాజ్యముయొక్క సంఘభావమును స్వతంత్రసీనిని సంరక్షించునిమిత్త నునేకసంక్షయములందు నా సామ్రాజ్యముం దలి ప్రజలందఱు నేకాగ్రగ్య త్విరోధపన్నాహపడియున్నారు. కుండవచ్చుచుందు హిందూదేశముందలి నాశ్చర్యండువ. వాండ్లయ ప్రజల భయమును, సాయంత్రజులను స్వర్గంత పరిసాలకు లును నానింహాసనము నెడల వ్యక్తికరించిన యనునాగ్రహగృ కమును సేవాపరాయణత్వము కన్నను, సామ్రాజ్య రాజ్యాధి ప్తము నాకు దమయస్థ ప్రాణములనెల్ల నొసంగుదురుని చేసిన వాగ్దానముకన్నను, మరియేదియు నామనమును నమాక్షింపనే గదు. సంగర రంగమున ప్రాముఖ్యస్థానము నా కమిఁపవలెనని వాచకగ్రహమున కొకడ కొకఁడ ప్రావృత్తయమున గాఢముగ నాటి యున్నది. అందుడల నాభారసేవకు ప్రజలకుఁగల నుపి కానుగాన భక్తివిషయము లధికమున నామావసరమన సాధ కుఁడని. ఇట్టి లో నాపూర్తిచేక మహాశక్త్యము పవిత్రముగ నెఱిగిపెట్టుట చేను పృథ్వీశమున జేరునది 192 వ సంవత్సరము సింహాసనవిలాస భాగ్యములు అండ్లయును సంపద నుపార్జనకు నహంకారమునకకమును పుకన్నానకు సే విపన్నముగల పృథివింపఁబురుచున్నాము. ఈ యావత్సమయ మున మీవాదాన మన్నివిధముల కెగఁగెట్లబడినదియు భాగ తాండ్ల పరమార్థి పరమార్థ సమితికమైయున్నవారిగను చేను సంపూర్ణముగ గ్రహింపఁబడితిని ప్రచక్రవర్తిగారు నాడియుండిరి.

భార్యచరణమున నేనానీరూపంబు సాధ్యముకాదు. నమస్త
శివున యభ్యుదయి భగవాంశ మునశ్రేయము భగవానుడు
వచించియుండెను గాన నభ్యుదయి వ్యాపకములను కలుగ
జేయవలెనని భగవాంశమును బ్రభులందఱుల కపాయము
కలిగింపజేసెనట భగవాంశ మునదేరింపబడినది. స్వతీర్థ
లకు భగవాంశమే కానాచమ్యుది గాననో పురుషకరిం
సా, సామ్రాజ్యమునకు భగవాంశ మత్యంతమున ప్రాచీన
కాలమునటి మేగసామ్రాట్టి యుద్ధిగనితో కరుకుల
పితామహుడు భీష్ముచూడెనును హిందవదేశ మునరించెను.
ఆమహాత్ముని యుపదేశము స్వగ్రీయముగ చిరస్థాయినియే విశ్వ
మున వెలుగుచున్నది.

మనరాష్ట్ర సామ్రాజ్యముల భర్తృపరాయణులుగానున్నా
రు. తమకరిగ పులగు బ్రజలందఱును జాతివర్ణములివికాతము
గణింపక సమానముగ ప్రేమతో నాదరించుచున్నాను. బలవ
తులచే బాధితులగు బలహీనులనుగ్రహించుటకు సంగ్రామమున
కుప్రకమించి యున్నాను. మానవప్రపంచమునకు శాంతిస్వాతిం
ద్ర్యముల నొసంగుటకు ఖడ్గము చేబూని యున్నాను. కాన
శ్రీవారికి పరిపూర్ణముగ విజయఃక్తి కరింపక మానదు.

స్వనాతిక విప్రుభణము కొరకు బహినుల నడంబు
నట్టియు శ్రీమతులు చాలురును పుగ్రులును ధూమరుగు బాధ
లకును సంతాపములకును పాల్పడుచు రక్తప్రవాహములను
జరపుచు జనసంఘముం దున్నవగు మహాత్మాభయ నను
మంతియు సాక్షిచేయక భగవదీధముగ తన వాఙ్మోక్షం
నిచ్చికి తనభావములనునే విశ్వసించి యున్నట్టియు భరానీతి
పరాజితుపగుట నిశ్చితము.

బహు ప్రాచీనముగు భూతదయాభరితమునకు శ్రీనాగ
కకత కలవడన భరితభండమునకు మన కమాగ్నిగా రుక్మి
మించిన యీ న్యాయయధ మంతియు ననుకూలముగ
నున్నది.

మా రాజకీయాధ్యములకు మాగ్రదవయు, భారతీయ
సాధుమిత్రతలందును నగు అల్లసాక్షివియను హ్యాయుగారి
కత్తికవచనములు మేమిచట స్ఫురింపజేసెనందజాలము.

భయంకర పశ్చాత్తపముగ నైకోపామహా సంగ్రామము తట్టిం
చుట యనంబియుగాదని యనుమానమును 1894వ సంవ
త్సరమున హిందూ దేశమున సంఘాతనాస్య మొనగునప్పుడు
నుడివియుండెను. దురదృష్టమునలన నట్టియైకోపా మహాసం
గ్రామము తట్టించివానిలో నిండ్లాండుదేశమునూడ కల్పించు
కొనుటయే తట్టించినచో నిరందరునుగూడ నొక్కటిగనూడి
నిస్సృళముగ చే నై సంఘ సహాయమునుతప్పక చేయదగును.
నాకెన్నిలోపములున్న నుగూడ నాంగజాతివారు తమజాతీయ
భాదర్యములనుకలవారనట నిశ్చయము. స్వతంత్రమాన్య సంచా
రమున హితోక్తుల నీవల బోసపునన్నిటి జాతువారికిని గూడ
నిచ్చి కాలములయందును గూడ పురోగమన పోలధ్యమును గలి
గించిన వారాంగులొక్కరేయని యాహ్వానము మహానీయుడు
మాకుపదేశించియుండెను.

ప్రభువర్యా! ఈమహా వారుణ సంగ్రామము విజయపర్య
వసరిమగుటకు సాధనముగ మేముగూడ యధాతక్తినితోడ్పడ
గలిగితిమని ఈరాజధాని యందలి మేయందరుము గర్వపడు
చున్నాము. యుద్ధరంగమున భూతదయా త్రిమకు సేవనో
ర్పుటకు వెన్నెలాలాకాక స్వస్థముత్తరస్థు మేమై పోయి
యున్నది. ఈనాకాగమనమునకు మిప్రోత్సాహమును మాం
ద్రస్థ్యమునె ప్రదానవీడములుగనున్నవి. ఈసంఘములో మా
యువారసహకారులగు డాక్టరు నాయరు గారిని తాము పైద్య
కాలా నాకలోనంపుటకెన్నిచలన తామసంఘము నధికముగ
గౌరవించినట్లు మేము సంతసించుచు తమకిందులకు సంరస
నహాస్థులు లాచరించుచున్నాము. ఆయన స్వగ్రీయముగ వైద్య
సహాయమునప్పుడు శిశ్రుచింతనాభాససంపూర్ణులనియు వైద్య
రాశ్రాగ్రాధ్యక్షులనియు వినుతినందియున్నామని ఆయనచే
చిత్తినందివలసిన మీయగు రోగుల విసుగు చేసట తలంప
వికావదనముతో చిత్తినచేసి వారి యుర్రాగమును కృత్రి
మగుగూడ వామన పదముగలుగుమరని యను మా రాజధానిక
మరింతకై గౌరవముల సమహర్షణలగుచు గనియును మాకు
విశ్వాసము కల .

ఈతర్యామునందలి రంజితభాగముగూర్చి చెప్పటలో
రాజప్రతినిధులు శ్రీ పర్వతవర్ణపుగారి యనుమానంబునీతి
పరిపూర్ణమునగాను ఇంద్రయాదేశము ఆంగ్లసామ్రాజ్యమును
గూడ నామహానీయుని కరిగవలసిన స్వజ్ఞతాదృష్టమయ్యుండు
నోభుదయకు నాకు సామర్థ్యము కలవిన్నది. సుస్థితి
లగు కొందరాంగ్లప్రముఖుల తోటిపాటుగ నీమహానీయుడు
గూడ స్వభారతాంధరంగసీమాసమున్ను స్థాన ముదోహించి

చిరస్మృతియుడై యుండెను. దైవదత్తముగు సానభూతి
యాయనయందు మా శ్రద్ధపించియున్నది ప్రతి ముక్తివిషయ
మునందుననుగూడ నెంతటి యాంశోభమునందున గూడ మా
హృదయంతరాళ నిగూఢ భావ్యముల వా నీధావి
చక్కగ గ్రహింపవలయున్నాను. ప్రస్తుతాదోశనముయ
మున భారతీయుల రాజభక్తి నాంధ్రయును సంపూర్ణముగ
శ్రవించియుండవచ్చుననియును భగవంతుడువందలి సర్వా
యధములను సర్వజనులకు సంగ్రాహవ గాగమునకు స్వా
సిద్ధమనియును ఆయన ఆంగ్లనాదేశమునకు నమృతము కలుగు
నట్లు మనల నిప్పుడు వక్కాణించియుండి ఆయన నడిచిన
మాట సాక్షకమునట్లు భగవంతుడువందలి విక్రమభటును
ఉత్తములు నగు సంస్థానాధీశ్వరులు సంరంగమున
కేగి యుండిరి. భారతీయ ప్రభువులుగూడ పశ్చాత్తపముగ కేగి
యుండెను. అస్త్రైశ్వర్యముల యున్నామమును చోదవయును
పశ్చాత్తపములను పులికేతుల బొందెనయ్యెను అస్త్రైశ్వ
ర్యముల చాకచక్రమును క్రోధమును విశ్వసారకత్వమును కలిగిం
చెననియును అస్త్రైశ్వర్యమును అభివృద్ధియును జ్ఞాపించుట
చున్నారనియును మనవిప్పుడు వివరించియున్నాము.

భారతీయ ప్రభువులను నైతికులను నిమ్మజాతీయులు
ను కర్ణులునగుటచే జన్మకలు వారినిగ్రహించి వారిలో పోరు
ట కధ్యంతరము చెప్పుచున్నారని మేము వియుంటిమిగాని
క్రూరప్రభువుగారు నుడివరితిని భారతీయ నైతికులు పురా
తన నాగరకాభిజ్ఞులనియును, అత్యైశ్వర్య భతులగు వీరు
లనియునుగూడ నీవర కాజ్యములు పైకి పాలిగియుండునని
తలంచెదను. భారతవీరులు శత్రువుల శ్రీలన వారివిడ్డలను
భూతదయతోడను కనికరముతోడను నీవర ము భోత్యానా
ముతోడను పరికించుటయును స్వగ్రీయములయందును గూడ
భారత వీరులు వీరధర్మానుసారముగ సంపదించుట
యును గమనించి తమ కట్టి భగ్గులాల నులగు
పాతురతో పోరు తట్టించిసండులకు నారిక వందనములను
గూడ నప్పింపగలవని నేను తలంచెదను. ప్రాచీన కాలము
నందలి భారత వీరుల భర్తృచరణమును విస్మరింపక తాము
క్రోధిన భారతీయ మాతృ పవిత్రస్వప్నాహము సార్వకముగ
నట్లు తరతరము లుత్తమాద్యముగ స్ఫురింపజేసగతిని ప్రస్తుత
రంగరంగమునందలి భారత వీరులుగూడ మెలగ గలుగుదురు
గాతయని భారతమా తవాంధాచున్నాము ను విజయములను
గుఱించి సంతసించదగిన రాజప్రభు ప్రభువనని వాసిపోయెనని
భారత వీరులు దుఃఖితాంతరంగులయ్యెదను. ఆ మహావీరుడు
వీరభూమియందు వీరశయనమున భారతీయ ప్రభు వీరులును
నినిక వీరులును తన మరణమునకు తీవ్రాశ్రుధాగల విడుచు
చుండ పరమవీతిను చేరబోవుట యెంతయు నుత్తమ విధాన
మనిమేము తలంచుచున్నాము. ఏ వీరుడు చెప్ప రాజధానిక పరి
చితుడో ఏ వీరు డీ రాజధాని ప్రేమించినో యిట్టియా వీరుని
పవిత్రతాత్మకు శాంతిగలుగుగాతి యనియును చింతించి మేము
గూడ ప్రార్థనల నందించుచున్నాము.

నవీనకాల సంగ్రామములలో నెల్ల విభిన్నావేశరమగు
నీమహా సంగ్రామమున మా రాజధాని నైతికుల ప్రవర్తనముగూడ
వెలులుందునో మేము ప్రత్యేకముగ విచారించి మహాహుల
మయ్యున్నాము. ఆత్మకడకముతో చాలు రెడన చెన్నరాజ
ధాని హావాతిదశమునునుం యూరోపు సంప్రతు వర్తనప్ర
చేయబడినది. అచట ఆంగ్లనైతికులతో చాలు శత్రుసేవలను
దాకుటలో వీరు చెన్నరాజధాని పటాలముల పూర్వగౌరవ
మును నిలవజెట్ట గలుగుదరనినే నెనగుదునని శ్రీరాజప్రతి
నిధిగారు వీరినవారక ప్రాసించున్నాను. శ్రీవారియాదేశము
మమ్మందఱునుగూడ నాకాభిలష సంపూర్ణముచేయుటకు
తగినదిగానున్నది. మనరాష్ట్రం చెన్నరాజధానిని నెనెంచు
నారు కేవలము నామకర్మముగ చేరియున్నాను. వాగందరును
విశ్వశ్రేష్ఠవారును యుద్ధిశివముగల నామగూడ నకటచే
నూర్ధ్వరంగమునగూడ వారసహాప్రభులు గౌరవలగుదురని
ఆంగ్లనైతికోద్యోగులు తెలిసినీయుండిరి. వారి ముద్ధరంధ్ర
మునకు పూర్వము కొన్నవర్షములయందలి సాంగ్రామిక
విధానమునం దిహాప్రాయమేమియగునో కృత్రికంపపడకు
నోచరింపక మానదని భారతీయనైతిక నియములనుప్రా
యము మైయు యుద్ధచరిత్రమున వ్రాయవలసి నడిచియు
న్నాను. ఆ సాంగ్రామిక పద్ధతిని వినుకొంచుట
కడతగిన పద్ధతి మును తగినకాలమునగూడ కావలదు
యూరోపు దేశమునందు కలనమునందలి చున్నట్టియు
విశ్వభావి పరివర్తనమును ముగ్ధుగారి నట్టియు యాధికర
సాంగ్రామిక ప్రవర్తనమున మా రాజధానివారికి గూడ నే
దొకొంత సాధానంగి మమ్ముల గౌరవించినందులకు మాకృత

జ్ఞతను నిష్కవించుటకు మేమిచట సమావేశమైనారము. అతి
పిశాల హృదయముతోడగ అన్యధికరులను నూయందివరకు
యుక్తమయములలోగూడ ననుక్రమమునందు జాలమికి నాంగ్ల
దేశమువాంపుడు చింతింప గలంబుగూడ గంభీరమృతము
లగు శ్రీరాజప్రతినిధిగారి గాజనీతికోదర్యమున సమకూడి
నదిగాని లేకున్న నట్టిని జరిగియుండకేదు సాంగ్రామిక
భాగ్యముతోమే సామ్రాజ్యమునకుగలంబుని మైయు ఆప్
వండియా పులికేతుల కొకకలేఖని సంకెరము వ్రాయుచుండునా
అట్టిలోపము కలంకంబు భరణభద్రమునందలి యుత్తమ
కుటుంబ సంజాతులగు యువకులకుగూడ సాంగ్రామిక
విద్యాప్రదాన మొనరింప వాగందరునుగూడ శ్రీరాజ
చక్రవర్తిగారి విజయముకొరకు శ్రీరాజస్వర్యమున చేరి
శత్రువులను వానదగుగనాచుని మేము కోరుచున్నాము
ఏయెటులైనను గూడ సీంగ్రామము మన మానసములయం.
దపూర్వముగ మార్పున కరిగింపబూనియున్నది. మానకహృద
యములయందు సద్భావమును శాంతియును సహాగముగ ప్రకా
శంపజలనియును పగన్న గౌరవమును సమానాస్థిత్య పా
నశ్రవ్యములును గూడ శ్రీరాజచక్రవర్తిగారిచే పరిపాలితులగు
నెల్ల పజలయందు నశిత గమగ వ్యాపింపజలయగు మేము
భావించుచున్నాము. ఒండొరులకు భాగటయే దేశగౌరవము
కొరకును వ్యాధాసంగక్షణము కొరకును నాగకకాలక్షణము
లగు నన్నిటిని మనుచుటకొరకును పోరకు భిన్నజాతులవారి
సహచర్యా పోల్యములు పురుషాంతరముల వరకును వ్యాపిం
చి సంగ్రామభయములగు నాపనల్పియును నశించిపిమ్మట
గూడ సీరముగనుండగలవని వీరినవారి గల విశ్వాసమునందను
వాంధితిమునందును మేముగూడ పాలుగొనుచున్నాము.

ఏతత్సభలో మహామృదీయల ప్రతినిధులు
గౌరవనీయులు నాక్టరు జై నాలుబనీగారు.

వైతిర్యామును బలపరచుచు నీక్రింది వాక్యప్రాయము
లను ప్రతిపదించి. మా (మహామృదీయుల) తేమాభిస్సద్గుట
ఆంగ్లసామ్రాజ్య తేమాభిస్సద్గుటలో సంపూర్ణసంబంధము గలిగి
యున్న వనుట మా దృఢ నమ్మకము. శ్రీరాజచక్రవర్తిపట్ల
మాతకుగల కృతిజ్ఞతగాని రాజభక్తిగాని భేదింప నలవికా
నివి. ఆంగ్లపాలన క్రింద మే మిదేశమున హిందవులు, తై
ప్రవులు, వీరితోపాటు నెమ్మది ననుభవించుచున్నాము. దీని
విలువ యెట్టిదో యాసంగ్రామసంస్కరమున మాకు దాగుగ
గోచరమగు చున్నది. ఇట్టి శాంతిస్థితి చిరకాలము మాకును,
మాసంతతివారికిని లభించియుండుటకు తగిన ప్రయత్నములను
మేము చేయవలయును. ఆంగ్లపాలకులు చురవిషయములందు
సహనమును చూపుచున్నారు. మా మతమును
మేమవలంబించుట కడ్డము చెప్పక, మామతాచారములను
గౌరవించు పాలకులపట్ల భక్తివిశ్వాసములతో మెలగవలయు
నను మామతాచార్యుల యానతిని మేము విరసావహించెదము.
వాణిజ్యము మాకు ముఖ్యమగువృత్తి. అదియే మాయభిస్సద్ధికి
మూలకారణము. మీరు కనపరచు సహనమును, నెలకొలుపు
శాంతిస్థితియు వాణిజ్యాభిస్సద్ధికి కనుకూలములు. మఱియు,
మేము భరణింపదమున జనించితిమి. కానయేతవ్యాతకై జరించి
మాత్రభాత్రుకుల్యలగు హైందవులు మాకు ఇరుగుపొరుగు
వారుమాత్రమేకారు; వారేమేము, మేమేవారు. వారిజేరు
లాభములే నూజేయూభయలు; వారికనుమతియులే మాకప్ర
సంభయము. మహామృదీయములనునలంబించుకొరిగ దేశములం
దున్నారు. వారికిని మాకును సురములననను, మతాచార్యుల
నలనను, సంబంధముగలదన్నన, వారిమేలును మే మనవరతము
కొరుచున్నాను, వారు మాకు స్నేహితులేగాని, హిందవుల
పనికి ప్రాప్తికుల్యలు గారు మానవజీవితమునకు సుదృఢవా
యవులెట్లై అట్లే మాయునికికి రాజభక్తి ఆభ్యాస శక్తి
కము. ఈ గాజభక్తిబలముననే మే మిశ్వరభాగవలవారి
యభిప్రాయములను నీతిన్యాము ననుసరింపజేయ గలంబు
న్నాము. అశుభితులగు నిట్టిమామూల్యమును త్యజించి, ఇస్లాం
మత నేకకు తగిన యాచుదనును పోగొట్టుకొనడని ఇండియన్
మహామృదీయులకు బోధించు వాడు ప్రత్యక్ష శత్రువుగాక
మిత్రుడనువా? కాబట్టి, ఓ మానసీయలారా! మాతా వారాంగ్ల
ప్రభుత్వము పట్ల విశ్వాసమును రాజభక్తి కి విశ్వాసములతో
వర్తించుచున్నారని యీ సభలో రాజప్రతినిధిగ మా శ్రద్ధ
వించియుండు మహానీయుల యుట విన్నవించుచు, వైతిర్యా
నమును బలపరచుచున్నాడను. (నరేంద్రము)

చెన్నప్రె! ఆంధ్రభావాభివ్యక్తి సమాజము:-
వైమాజప్ర సభయొకటి యీనెల 22వ తేదీ ఆదివారము
సాయంత్రము 4 గంటలకు కల్యాణాభివ్యక్తి జరుపబ
డును. మ-రా-కా-గి నేవరకొండ జననాభరణాభివ్యక్తిగాను
“సుభద్రావిజయ విమగ్న” అను వ్యాసమున జరిగెదన
కృష్ణమాచార్యులు ఎమ్. ఏ ఎస్ ఎల్. పి. హెచ్. డి ఎమ్.
ఆర్. ఏ. ఎస్, డోక్టరుకేలగా రగ్రాసనాధి పత్యమును
వహించురు. ఆంధ్రభావాభివ్యక్తివలల విశ్వయోగభారీతులు.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

పరాసు వారి ప్రకటనము.

పారిసు నవంబర్ 20:— ఈ దినము ముఖ్యముగా నతి కాంతముగ నున్నది. వ్రాయదగిన విషయము లేవని నిన్న సాయంకాలము ప్రకటించబడినది.

భారతీయ సైన్యములు.

శతకాలపు సమపాదములు.

పార్లమెంటు ప్రజల సభ.

లండను నవంబర్ 2:— భారతీయ సైన్యములను యిండియానుండి పంపించునపుడే వారికి శతకాలమునకు కావలసిన కచ్చితమునిచ్చి పంపించిరి. మరియు వారికి ప్లానలు సుదృఢ పూర్వముగా వ్రాయబడినవి. వ్రాయబడినవి. వారికి ప్లాన్లుగా వ్రాయబడినవి. వారికి ప్లాన్లుగా వ్రాయబడినవి. అని ఈ విషయముగ ప్రకృతి సమాధానముగా నిసర్థముగా పే నెంటు గారు చెప్పిరి.

యుద్ధవ్యయములకు అప్పు

లండను నవంబరు 20:— యుద్ధవ్యయములకుగాను ఇంగ్లాండులో నప్పులనుచ్చింపబడుచున్నది. ఈసమయములో నిన్న సాయంకాలమునకు 60 కోట్లపానులు వచ్చినవి ఒక: లండను నగరములోనే రహదారి 70 కోట్లపాను లియ్యబడుట ప్రత్యేకము అప్పుచేయ నక్కరలేకుండ కనడావారికి కోటి 20 లక్షలను, ఆస్ట్రేలియావారికి కోటి 80 లక్షలను, న్యూజిలాండు వారికి 52 లక్షల 50 పేను, దక్షిణాఫ్రికావారికి 70 లక్షలను యియ్యబడును.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను నవంబరు 20:— పారిసు నగరమునం దిట్లు ప్రకటించబడినది:— నిన్న శత్రువులకాల్పము మనమీదపడి యుద్ధముచేయుట మానివేసినది. మరియు శత్రువు లంత తీవ్రముగ ఫిరంగులు వేయుటలేదు. యుద్ధము జరుగుచున్న ప్రదేశములలో వాన కురియుచున్నది. చలి తీవ్రముగ నున్నది. తెలియము చేతములోని ప్లాండర్స్, మంచుపడుచున్నది. రామసాగ్రపైగా నీరువచ్చి పడుటచే జ్వరము రెండు మోటారుబద్ధుల కదలికపై పోయిరి. మధ్యరాత్రి నుండి దంతముఖ్యమున విషయములు లేవు. ఇటీవల దక్షిణమున విపరీతముగ ఫిరంగులధ్వని వినిపించుచున్నది. ఆగోనులో శత్రువులు మాకు సాయము చేసినను ముట్టడించిరి కాని వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి. ఛావోనుకోట్లో కొంతభాగమును జ్వరము స్వాధీనము చేసికొనిరి. కాని యీ భాగము ధ్వంసము చేయబడినది. మేము తూర్పుభాగమున ఇంకను ముందుకు పోవుచున్నాము.

ఆఫ్రికాలోను పారిసీక సంయుక్తాగ్రగడమునందు

యుద్ధపు ప్రయత్నములు.

పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో జరిగినదగ్గ

లండను, నవంబరు 21:— తూర్పు ఆఫ్రికాలో పారిసీక సంయుక్తాగ్రగడము నందును జరుపబడుచున్న కార్యము తెలియని కష్టనుప్రభువుగారిదిగిరి.

తూర్పుఆఫ్రికాలో జర్మను సేనలు

తూర్పుఆఫ్రికాలో జర్మనుల సేన విస్తారముగ నున్నది గాన నచట మనము తగిన మోర్సులుచేయుట యవసరము. అచటికి భారతీయ సైన్యములు పంపబడినవి. అచటికి ఆంగ్ల రాజ్యభాగమున 7 యుద్ధములు జరిగినవి. 900 మంది చనిపోయిరిని ప్రాప్రభువుగారు నడివిరి.

సంయుక్తాగ్రగడమునందలి సైన్యము.

ఇచటికి సైన్యమును పంపునావశ్యకతను స్పష్టపరచుచు ఇచటికి సైన్యములను పంపిన విషయమును హిందూకేశము నందును ఇతర దేశములలోనుగల మహమ్మదీయులందఱునగూడ విస్తారముగ వ్యాపించి యున్నారని ప్రాప్రభువుగారు నమృతముతో చెప్పిరి.

జర్మనులు బెల్జియమునుండి పలాయించుట.

అవహాదు నవంబరు 20:— పయనీరు లండనువలె

భరి ఇట్లు తిరిగిచుచున్నాడు. జర్మనులు బెల్జియమునుండి పలాయించుటకు సిద్ధముగ నున్నారను నూచనము పైయు మార్పింగుపోస్తు పత్రికల సాంగ్రామిక విలేఖను లిరువురును విశ్వసింపజాల మనుచున్నారు. శత్రువులు పలాయించుటకు సిద్ధునింపబడువరకును గూడ వారిసానులను వారు నిలువ బెట్టుకొందురు. ప్లాండర్స్లో జర్మనులు చూపించుచున్న యాపట్టుదల యామోదకరమయ్యెను. ఏమనిన నిష్కర్ష యగుఫలితము కలుగనున్నచోట శత్రు సైన్యములు తక్కువగా నుండుట తటస్థించుచు ప్రాయోబంధీక పటాలములు పోస్తడమును చేరుచుండగ అమెరికాని కాసక్తులు ప్రాండర్స్లో ద్వారమున తమయాత్రిక దళములను నడపించుచుండగ దుర్భేద్యములగు పట్టణదేశములను సైన్యములదలపగుట ప్రయత్నించి లాండ్స్ట్రీములోని బడిట్లెలను ముడుసగులను తమ గొంతు కలను నులుముకొందురని ప్రేముని విలేఖని వ్రాయుచున్నాడు.

ప్లాండర్స్ యుద్ధము.

బ్రిటిషు సేనాపత్యము.

లండను, నవంబరు 19:— ఈదిగువ సైనికులు నిహతు లైరి:— నిహతులు. లెప్టెనెంటు డి. యస్. డాగ్లసు. లెఫ్టెనెంటు జి. ఆర్. ఇబ్బెట్టు. సెకండు లెప్టెనెంటు. డి. యస్. హోర్న్స్, మేజరు. హెచ్. నార్మన్, లెప్టెనెంటు. డి. సి. థామసు, ఆర్మీ. కెప్టెను. హెచ్.టెరెసుజులు. లెప్టెనెంటు ఓ. డి. వాండెజు. కెప్టెను. జే. యం. లాంబెర్ట్ లెప్టెనెంటు. హెచ్. యం. మేకే, లెప్టెనెంటు ఏ. బైలెర్స్.

గాయములవలన చచ్చినవారు:— లెప్టెనెంటు. సి. యం. పోపు, కెప్టెను. బైలెస్సు.

యుద్ధరంగమున వైద్యసహాయము.

అలహాబాదు, నవంబరు 20:— పయనీరు పత్రిక లండను విలేఖరి ఇచ్చిన తితివార్త:— సైనికవినింపబడినట్టి వైద్యకాల లను సైన్యపంపులకు దూరముగా నుండుటకు కట్టుదిట్టముగ ప్రయత్నములు చేయబడును. కొందరుస్త్రీలు రోగులకు పచారముచేయుట తక్కువగను, సంగ్రామరంగమున సంచరించుట యెక్కువగను కనబడుచున్నది. ఇట్టివైద్యకాల లకు సహాయము చేయువారుకొందరి సంగ్రామము నొకనాటికప్రదర్శనముగ భావించుచున్నారని గూడ సైనికోవ్యోగ్గు లభి ప్రాయపది యున్నారని బెల్జియములో మార్పింగు పోస్తు పత్రికావిలేఖరి భావించుచున్నాడు.

రవ్యములకు విస్సంపదలు.

ఈ ప్రాంతమున విప్రులా వాహినీలమధ్యమున భీకరసంగ్రామ మేర్పడినట్లు. ప్లాండునును బుజ్జాకును నడుమ జర్మను సైన్యము లభికముగ నున్నది. జర్మనులు పలాయించుటకు రైలు రోడ్లను పడగొట్టుట తెలిగ్రాఫుతీగలను నరకవేయుట మున్నగు నిరోధకార్యములను సాకల్యముగ నెరవేర్చుకొన రవ్యముల తురోగమము శీఘ్రముగ సాగుట కంశాయ మేర్పడినది. వ్యాధులకు బాగుగా సిద్ధపరచబడిన ప్రదేశమును జర్మను లాక్రమించుకొనకుండ రవ్యముల ఆశ్రితదళము నిరోధించినది. ప్రథమ సైన్యములు ఎర్బోమునైపుకు పోవుచున్న వని రవ్యము శిరిమునుండి వార్తవచ్చినది.

ఆదాయము క్షీణించుట

110 లక్షలు తగ్గిపోయినది

అలహాబాదు నవంబరు 20:— పయనీరు పత్రికా లండను విలేఖరి యిటుల తితిచ్చెను. ఆదాయము 110 లక్షలు క్షీణించినది. అదనముగ వ్యయము 3280 లక్ష లేగ్విడి నది మొత్తము 3390 లక్షలుగూడ దీక్షవలసియున్నది. ఇందు లకు కొన్ని పన్నులను సాచ్చించుటయు కొంత బుణము తీయుట యునావశ్యకమని లాయకు బాబ్బి గారు నడివిరి.

యుద్ధవ్యయములకు అప్పు.

లండను నవంబరు 19:— మేము పయనీరు సేన మొత్తమునకును, కొంచెముగా నూటికి 1/2 వంతున ఎక్కువగాను ఒకరయింపబడుచున్నది.

కీర్తిశేషులగు రాబర్టు ప్రభువుగారు.

అంత్యక్రియలు జరుగునపుడు భారతీయ సైన్యములు

ఫాదిరిగడిలో జరిగిన సంగతి.

లండను నవంబరు 20:— రాబర్టుగారి శవవాహనము

నకు ముందుగ భారత సైన్య ఫిరంగివళము నడచుచుండెను. ఫాదిరిగడిలో భారతీయ సైన్యకోవ్యోగ్గుల ప్రతినిధులొక ప్రధాన స్థానమున కూర్చుండియుండిరి. తన సేనాధికారి బహిరంగముగనుంచ బడినప్పుడు 4 గురు ఆయిగ్లాండు సైనికులును ఒక సైనికోవ్యోగ్గు మును కావలికాయుచుండిరి. గాయములు తగిలిన సైనికులు మధ్యాహ్నము దోకలలో వచ్చుచుచి పోవుచుండిరి. వారిలో చాలమంది భారతీయ సైనికులు గూడగలరు.

అంత్యక్రియలు జరుగునపుడు భారతీయ

సంస్థానాధిపతులు.

లండను నవంబరు 20:— యోధపురము దికినీరు కృష్ణ పురు మహారాజులను సర్వప్రతాపసింహుగారును భరతపురము, అకలకోట, కునవరు, తికారి మహారాజులును మాలికుపా యతను గారును యోధపురపు పెత్తనాధిపతులు కెప్టెనురూపు సింగు గారును భావల్పరము మహారాజులుగారునుగూడ నటించిరి.

కీర్తిశేషులగు రాబర్టు ప్రభువుగారు.

పార్లమెంటు సభలో శ్రేణులు.

ప్రభువులసభలో కిచ్చనపురపుగారిట్లు నడివిరి. తమ యవనానిమువరకును గూడ రాబర్టు ప్రభువుగారు భారతీయ సైన్యములను గూర్చియు భరితఖండములనుగూర్చియు సభిక శ్రద్ధను వహించియుండిరి. కడపటి సారి గూడ వారు యుద్ధరంగమున సమావేశమైన భారతీయ మహా సైన్యావలోకమునకే వెల్లియుండిరిని కిచ్చనపురపుగారు నడివిరి. రాబర్టు ప్రభువుగారు స్వగృహముననున్నప్పుడు కేవలము దైవచింతాపరులుగ నుండెనువారు. ఆయన జీవనము శ్రీత మైనదియును దంభకర్మతమైనదియు నైన యాత్మవిజ్ఞాన మైయుండెను. హిందూదేశమందలి ప్రభుత్వ సేవక వర్ణముచు త్రిమాద్యముల నెలకొల్పుటను భారతీయ సైన్యములయంద సమాన సాంగ్రామిక శక్తిని విజృంభింపజేయుటను గూడ నాయనయే మూలకారణమని కష్టము ప్రభువుగారు నడివిరి రాబర్టు ప్రభువుగారి మరణమునకు భారతీయులకన్న సభికముగ వ్యసనపడువారు మరియవ్వరునుండరు. ఆయన తమ్ముడు కడపటిసారి చూడబోయినవిషయమును భారతీయ సైన్యములు తరతరములు స్మరించుచుండునని ప్రభువుగారు నడివిరి.

రాబర్టుగారు యుద్ధరంగ సైన్య కోవిదులని యును పైనికదళముల నడిపించుటలో నసమానశక్తి కలవారనియును యుద్ధకాకాశల్యమునందును రాజసేనా భారంభ్యమునందును, నిరుపమానులనియును సుప్రసిద్ధులగు ఆంగ్ల సేనాపతులలో నుత్తమస్థాన మధిష్ఠింప న్నవలని యును ఎవ్వధముననైనను చేతనైన రితినిదేశమున కుపయోగించుట కెల్లవారును ప్రస్తుతింప వలెనను కోరికను కళిగియుండ వలెనని కొన్ని వార్తముల క్రితమే ఆయన నడివియుండిరిని యును పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ఆస్పిక్తు ముద్రికారు నడివిరి.

రాబర్టు ప్రభువుగారి ప్రతివార్త

ధిల్లి, నవంబరు 20:— ఈదిగువ తితివార్తలు ప్రకటించబడినవి. 16 వ నవంబరున ధిల్లీనుండి రాజప్రతినిధిగారిటుల రాబర్టు ప్రభువుగారికి తితివారిరి.

కీర్తిశేషులగు విభర్తగారియెడల ననేక విషయముల యందు భారతీయులందఱును కృతజ్ఞతను పాల్పడియున్నారు. ఆయన మరణమువలన నీదేశమున ప్రజలందఱును గుఱిభరితులై బెల్లడించుచున్న సాహభూతిని వారిపక్షమున నేను మీకు విన్నవించుచున్నాను. నవంబరు 18-వ తేదీన ఆస్కాటునుండి రాబర్టు ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధిగారి కంపినతితివార్త:— భారతీయులంపిన వార్తకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు ఎన్నెన్నటిబాంతులు మూయుటదెను.

కరాచి, నవంబరు 20:— రాబర్టు ప్రభువుగారియెడల గౌరవనీయమైన భావములు ఎన్నెన్నటిబాంతులయ్యి యును మూపిజేయుటదేని వ్యాసహాక కార్యలయములలో జెండాలు సగము కొయ్యకవరకు క్రిందిపడినవి (ఇది దుఃఖనూచకమగు వాచారము).

భారతీయ సైన్య ప్రార్థన.

బొంబాయి నవంబరు 21:— కీర్తిశేషులగు రాబర్టు ప్రభువుగారి భావకాంక్షలు, సేవసాయంకాలము పెనుటు భావమున దేవులములో ప్రార్థన జరుగును. ఈ ప్రార్థనము: గత గురువారమున చేయబడియున్నది.

రుష్యా.

జర్మనీ రుష్యాల యుద్ధము.

రష్యకుల ప్రయత్నములు.

దారుణ సమరము.

ముఖ్యస్థలము లాక్రమింపబడెను.

మెట్రోగ్రాడ్ నవంబరు 20 :— జర్మనీ వాస్తవముల మధ్యమునను జ్వలించు ప్రాంతాల ప్రాంతమునను ప్రారంభించిన యుద్ధములు దారుణసమరములకంటె పరిణమించినవి. గెలుపొటము లభియవచ్చునుల వారికిని గూడ సమానముగానే యుండెను. తూర్పురష్యలో బలీయములగు స్థానములను మేముముట్టించి యున్నాము. వానిలో కొన్నిటిని అంగరబద్ధము 4 1/2 మైళ్ల దూరము తూర్పుభాగమున స్వాధీనపరచు కొంటిమి. జవెలెకోయోగ్లో సోవరముల మధ్యమునను చిక్కినది. అచట 19 ఫిరంగులను 6 మిలైలో సెనులును దొరికినవి కొంతమంది ఖైదీలుగూడ మాచేజక్కిరి. గలిషియాపశ్చిమప్రాంతమునగూడ మేమే క్రతువులను తలపడుచున్నాము.

లాహోరు నవంబరు 20:— సినిగ్ అడు మిలిటరీ గజెట్ పత్రికకు ఈక్రింది టీల్లిగ్రాము వచ్చినది:—

లండను నవంబరు 19:— ఇంక కొన్ని కోజులకు రషియా, జర్మనీలకు జరుగనున్న ఘోరయుద్ధములో జర్మనీ సేన కుడికైపున విస్ఫులనదీతీరమునందలి ప్లాక్ మొదలుకొని ఎడమకైపున వార్తానదీతీరమునందలి యునిజోవరకు వ్యాపించును. ఉత్తరమున నన్న జర్మను సేన విస్ఫులనది క్రిందు భాగమున నున్నను, విస్ఫులనది జర్మకులకు మంచి రక్షణ నొసగును. వార్తానదికూడ యునిజోవద్దకుంచి మంచిరక్షణ నొసగును.

మెట్రోగ్రాడ్ నుండి డెయిలీ టీల్లిగ్రాఫ్ పత్రిక విలేఖరి ఈక్రిందివివరమును తెలిపినాడు విస్ఫులనదికి ఉత్తరమున నన్న జర్మనీ సేన ప్లాక్ కైపునకు వచ్చుపక్షమున చిక్కులలో పడుచును.

పైమైన జర్మనులు.

కోపెన్ హాగెన్ నగరమునుండి పైము పత్రికకు ఈక్రింది టీల్లిగ్రాము వచ్చినది. యుద్ధములో ఇప్పటికి 549257 మంది ప్రషియను సైనికులు సప్తమైనట్లు జర్మను దొరలను వారు ప్రకటించిరి. బవేరియను, కాక్సా, వర్తంబర్గపై నిరంకు 400000 మంది పైమైన.

రషియా, జర్మనీల యుద్ధము

లండన్ నవంబరు 20:— ఇర్రెజెరమ్ జిల్లాలలో సేనాముఖములకు యుద్ధము జరుగుచున్నది. సోడ్వరిగా తేనంతున కొన్ని సందర్భములు సరిగాలేవు. అని మెట్రోగ్రాడ్ నగరములో ప్రిమును దొరలమువారు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ.

ఇటలీ దేశము సంగ్రామసంబంధము.

తెలస్థానము.

బొంబాయిలో నొక ప్రకటనము.

బొంబాయి నవంబరు 20:— ఇటలీవారు జర్మకులు మొదలగు క్రతువును చేరుదురని యంగడులలో చెప్పకొనెడు గాలివార్తలను ఖండించుచు నిశ్చలమును తెలస్థానమును కలిగియుండవలెనని ఇటలీవారిచ్చిన సంకల్పమునందెట్టి మార్పున కలగలేదని బొంబాయిలో నన్న ఇటలీ రాయబారి ప్రకటించెను.

ఈవిషయమున మరియొక ఇటలీదేశీయుని యభిప్రాయము.

బొంబాయిలో నివసించుచున్న డాక్టరు. జి. స్క్రింజి యనువతడు ఈవిషయమున నైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు లుల వ్రాసియుండెను. ఇటలీదేశము తెలస్థానము నహించుటయే జర్మనీతో గొప్ప సంగ్రామమునకు నిగుటయై యున్నది. ఈసంగతిని జర్మకులు బాగుగా గుర్తించియున్నారు. జర్మను, అస్ట్రీయా, ఇటలీదేశముల యొకవంబడి ఇటలీ ప్రజల కెంతమాత్ర ముంకారముగాదు. కానకపుడు ఇటలీదేశీయులందరునుగూడ తెలస్థానము నవలంబించవలెనని వట్టుబట్టి యున్నారు. దీని ముఖ్యస్థానముమిది. ఇటలీ తెలస్థానము మొన్నటికిని స్థిరముయముకాదు. వారు స్వర్ణవస్తుల సన్నాహము లొనర్చించుకొని యుద్ధమునకున్నద్దమునండియొకటగులుగానున్నారు. కాని వీరన్నటికిని జర్మకుల కనుకూరులు మాత్రముకాదు. ఒడంబడికను పునస్కరించుకొని దొరలమువారు ప్రజల యభిమతిమునకు వ్యతిరేకముగ పనిచేయు

టారు. టర్కీ నైర్యములందువలె మనైర్యములలోను నాకాదశమునందును జర్మకుదేశీయులైర్యములేరు. కాన మేము జర్మకుల నిగ్రహసంగ్రహములకు చేతులకట్టుకొని యుండవలసినపని లేదు. మేము సంగ్రామమున దిగుటయొకలిగినచో మాకు పునపాతములనుగూడ మిత్రులుగానిన్న యాంగ్లేయుల పక్షమున బోలెదముగాని మాకు ప్రబలవైరులగు నాస్ట్రీయనుల పక్షమున నెన్నడును పోరబోము

రెండవైర్లు కొట్టుకొనుట.

ప్రయాణికులు చనిపోవుట, కొందరకు దెబ్బలుతగులుట.

మనారానుపునము నవంబరు 20:— మనారాను పురము లోని డిస్ట్రిక్టు ట్రాఫిక్ మాసరిం పెండెంటుగార్డులు తంతి వార్తకు పంపుచున్నారు:— లాహోరు, బొంబాయి మొదలును దెరాఘాను ప్యాసెంజరును అంపాలాపట్టణమునకు సువిపమున, హంబుగేయద్ద రాత్రి 2-30 గంటలకు నెదురుకొట్టుకొనినవి. ప్యాసెంజరులోని ఎవరుండ్రుగూడ ప్రయాణికులు చనిపోయిరి. ఇరవది యిద్దరకు దెబ్బలుతగిలినవి. మొలులు ఇంజనులోని వారికి కొంచెముగ దెబ్బలుతగిలినవి. ఇంతకుమించి తక్కినవారి కెవరికి నష్టము కలిగియుండలేదు. ఈ ప్రమాద హెంకు తటస్థించినది విచారంపడుచున్నది. రాకపోకలు జరుగుచున్నవి.

స్వయ్య.

స్వయ్య దేశము

లండను నవంబరు 20:— మేము వార్తేశో పట్టణము నకుదలి వెళ్లనలసివచ్చినమాట నిజమని స్వయ్యవారు ప్రకటించినారు.

జర్మనీ

జర్మనీవారు లిబూమార్గమును బంధించుట.

లండను నవంబరు 20:— జర్మనీవారు యుద్ధనావలు కొన్ని వార్తిక సమద్రమునకు వెళ్లి కొన్ని స్త్రీయన్న ముంచినవని నవయు, వార్తిక సమద్రమున లిబూ కెట్టుకు దోవలేకుండ చేయబడినదనియు, జర్మనీదొరలమువారు ప్రకటించిరి.

తురుష్క స్థానము

అమెరికను క్రూరసరమిది ఫిరంగులకు కాల్పుట.

లండను నవంబరు 19:— పెన్సీయను అమెరికను యుద్ధనాకకు చేరన లాంచెలో నెక్కి, నాకాధికారి స్మిర్లా కేగుమండలనమిది ఫిరంగులను కాల్పినందులకేమి సమాధానము తెలిపినది కానిస్టాంటు నోపిలులోని వారిని అమెరికావా రడిగిరి.

గొబెనతో జరిగిన నౌకాయుద్ధము.

వివరణము.

మెట్రోగ్రాడ్ నవంబరు 20:— చేకపోస్కీ దీప స్తంభము నకు 25 మైళ్లదూరములో రష్యను నాకాదశమునకు ప్రెస్టా గొబెన నాక లగుడడెనవి. రష్యను దశము నెబ్బాసఫూలున కేగుయండెను. రష్యను నాకలు యుద్ధమునకు సిద్ధపడినవి క్రతునాకలు కుడిప్రక్కకుండుట్లుచి చేసినవి. ముందుగా నవి యే 12 ఫిరంగులను 40 ' కాచిలెంక్స్ ' దూరముననుండి కాల్పినది. బోయటోయి ఎ సా గు పు స్త్రీ మ రు తెరచాప కొయ్య సువిపము నుండి కాల్పబడిన వారులు గొబెయను తగిలినవి. గొబెయనులో నేడో ప్రే లి న ధ్వ ని యై మంటలు కలబడినవి. రష్యను లట్టులనే జయప్రసముగ నెక్కిసారులు వాతలను వదలిరి. గొబెయనులో పూబోట్ల ప్రేలుడు ధ్వనులు విసంబడినవి. కొంతనేనైన మిట్టల గొబాయను మరల ఫిరంగులను కాల్ప వారంభించినది. ప్రాయశముగ జర్మకునాక లాకస్థితిముగ రష్యకునాకలను చూచి యుండును. రష్యకు సేలోని తెరచాపకొయ్యలను వదగొట్టవలెననియు గొబెను ఫిరంగులను గురిపెట్టి కాల్పసాగెను 14 మిములుమాత్ర మంటులతో ఆర్ద్రవంద్రావ్యంగ తిరిగి గొబెయను బాగ మంచులోనికి పారిపోయిన. ప్రెస్టా కిప్పు గాము యగుటచే మొదటినుండియుగూడ ఫిరంగిగుండ్లు వారి దిశనంది దూరమునందే యుండెను. రష్యకుదశములో నొక రెవెల్వెంసునకును 24-గురు సైనికులకును గాయములు తగిలినవి.

కలకత్తా

దేశీయమునా సభ.

కలకత్తా నవంబరు 20:— దేశీయమునా సభ చెన్న పుక్తి సువిపముననున్న సంకరాకములోని డోటునుభవనమునందు డిసెంబరు 28, 29, 30 తేదీలను యుగము.

అగ్రా మాత్య కేసు.

అప్పీలు విచారణ.

కలకత్తా నవంబరు 20:— అగ్రామాత్య కేసులోను, రాబాబారు బాంబుకేసులోను అప్పీలు దాఖలుచేయబడినవి బీమాకు. ఒరిస్సా రాష్ట్రముల డిప్యూటీటీగలు రిమెంబ్రాన్సుకు గారు నేడు ముఖ్యన్యాయాధికాతో మనవిచేసిరి. అగ్రామాత్య కేసుకు సంబంధించిన రికార్డు సిద్ధముగ మన్నది. కంఠవదానికి సంబంధించినవి మంగ వారమునకు సిద్ధముగ నుండును. డిల్లీనుండి రావలసినవి నచ్చినవి. అరి పీరు తెలియజేసిరి అగ్రామాత్య కేసు అప్పీలు డిసెంబరు 2 వ తేదీని విచారంపడునని తెలిపి రాబాబారుబాంబుకేసుకు సంబంధించిన కాగితములు సిద్ధమున లేరువాలే తమకు తెలియజేయవలసి: దని స్టిడుడుకు న్యాయాధిపతిగారు కోరిరి.

నేపాలు ఎక్స్ ప్రెస్ దివను కేసు

కలకత్తా నవంబరు 20:— నేపాలు సుసానునకు సంబంధించిన ఎక్స్ ప్రెస్ దివను ఆప్టకెండ్ గల్లీ సాహుఅనునతడు పట్టుకొనబడెను. ఇటు వీరిని ఇటుకొనుట న్యాయవిరుద్ధము, లేక న్యాయసమ్మతముయను విషయమును విచారించి నేడు ముఖ్య న్యాయాధిపతియు, న్యాయమూర్తి ట్యూనుగారును తీర్పుజెప్పిరి. ముద్రాయి నేపాలుసంస్థానమునకు సంబంధించినవాడు. నేపాలునుండి, ఆంగ్లేయ రాజ్యములోకి పారిపోయి వచ్చెను. ఇతడు వాత్యే నేరముచేసినట్లు చెప్పెదరు. ఇతనిని పట్టుకొని అప్పగించవలసినదని నేపాలు దొరలము పక్షమున ఆంగ్లేయ రాయబారి, వారంబును జారీజేసి, దృఢంగా మే జి స్ట్రీ టు గార్డికి పంపించెను. వారంబు అమలుజరుపుట డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారి కర్తవ్యమని యనియు వీరుచేసినది నాయకాశ్రయ సమర్థముగనే యున్నదనియు న్యాయాధిపతులు తీర్పులో వ్రాసి, రామేమియు బోక్యము కలుగజేసిన బాలము గల్లీ సాహుసాంబిస ఉత్తరపును కొట్టి చేసిరి.

బొంబాయి.

బొంబాయి శాసనసభ.

అడ్డవలసభ్యులు నియమింపబడుట. బొంబాయి నవంబరు 19:— ఇవానుమాకక్ మే. వి. సి. ఎస్. జార్జి కార్యకేలు, సి.ఎస్.వి. విసి, ఎక్ గార్లు బొంబాయి శాసనసభకు అడ్డవనల్ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

ఒకగుజరాతి గ్రంథము

దొరలమువారు స్వాధీనముచేసికొనుట బొంబాయి నవంబరు:— జగ్గీ బాల్కనా అను గుజరాతి గ్రంథమును వారుసారి నివాసులకు మన్న ముప్తహసయ్యదు అలీ గారు సంస్కరించి తిరిగి ముద్రింపించి, తురుష్క బాల్కనా లదాయి, భాగపహిలే అనగాతురుష్క బాల్కనా యుద్ధము మొదటిభాగము అని చేరునెట్టిరి. అగలు పుస్తకము 1918 త సంవత్సరములో దొరలమువారి ప్రాసస్వాధీనముచేసికొనబడినది. ఈసంస్కరింపబడిన భాగములు సూతుగురమునందలి ందరు మద్రాలయమునందున్న ముద్రింపబడినది. ఈసంస్కరింపబడిన గ్రంథమును ఇప్పుడు దొరలమువారు స్వాధీనముచేసికొని ఈసంగతి నేటిగెట్టులో ప్రకటించబడినది.

బొంబాయి మునిసిపలు కార్యోచనము.

యుద్ధ వైద్యకాలకు 80 వేల నిచ్చుట. బొంబాయి నవంబరు 20:— నిన్న జరిగిన బొంబాయి మునిసిపలు కార్యోచనము సభలో హాజరింపి ప్రభుత్వ యుద్ధ వైద్యకాలకు 80 వేల రూప్యములిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

బొంబాయి శాసనసభ.

బొంబాయి నవంబరు 20:— బొంబాయి శాసన సభ రాబోవు డిసెంబరు 2 వ తేదీని బహుళము. ఈ సభలో అయిదు బిల్లులను సభ్యులు ప్రవేశపెట్టెదరు. ఇవి మొదటి పన్నాయము నర్మకవచ్చును. పూ నిర్మాణమునకు సంబంధించినట్లు రెండవ పన్నాయము వచ్చింపబడును. నీ విషయమై కమిటీవారు తెలియజేసినవిషయము సభ్యులకు నిజమింపబడును. బొంబాయి పట్టణమున బొంబాయి దీనిని సర్వేయించుటకును, 1918 వ వత్సరపు బొంబాయి బిల్డింగ్స్ రెవెన్యూ ఆక్టును తిరిగి సవరించుటకును, 1912 వ సంవత్సరపు బొంబాయి మేడి కలు ఆక్టును సవరించుటకును, అధికారబిల్లులను చేయుటకును లేక బొంబాయి రాబోవులో నియమలో నున్న కొన్ని విషయము

వ్యావహారిక యోగ్యములుగ చేయుటకును, నింపురావ్వము యొక్క చేపు స్థలములలో దీపములు వెలిగించు నిమిత్తము స్త్రీయులవలన పన్నుచేయు అధికార మిచ్చుటకును, కిల్లలు శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడి మొదటిసారి, చర్చింపబడును.

మొయిల్ల నురు.

బొంబాయి నవంబరు 20:—నేటి ఉదయమున మొయిల్ల నురు బొంబాయి చేవున వచ్చినది. టిఫాలు మధ్యాహ్నము పోస్టల్ ఎక్స్ ప్రెసువలన బయలుదేరినది.

జిల్లా నుండి యాత్రీకులు

బొంబాయి నవంబరు 21:—విద్యుత్తు స్త్రీము నేటివలన కంపెనీవారి సర్దుకు అనుష్ఠీయకు జిల్లా నుండి 691 మంది యాత్రీకులతో బొంబాయి వచ్చినది. ఈ స్త్రీమునకు ఆర్. ఉక గ్విగారు కన్ట్రోలు.

స్త్రీ మరుమిద ప్రమాదము.

ఒక ఇటలీ దేశీయుడు చనిపోవుట.

బొంబాయి నవంబరు 20:—సినిమా క్రియను ఇటలీ దేశీ యుడు కాప్రియన్ స్త్రీ మరుమిద పని ఇంజనులలో నిక్కు అరి పోతుండ క. పెట్టుచుండును. ఇదియు స్త్రీ మరుమిద బాగున బాగు చేయుచుండగా, క్రింద పడబోయెను. పాప మితిమీరినది ఒక టన్ను బాగు పడినది. మైకి తీసిచూడగ నిలిచు చనిపోయి యుండెను.

బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ కేసు.

బొంబాయి నవంబరు 20:—బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీకి యిదివరకు చేసిన కేసులు దై-క్టరుగ పరిచేసిన క్రింద గృహ రావు కొడవైయనునదిను, మరియు ద్దరును, విద్యాన ఘాతుకము చేసినట్లును, దొంగ రెక్కలు తయారుచేసినట్లును, ఈ కేసులను ప్రొత్సాహము చేసినట్లును, చార్జీ చేయబడిరి. ఈ కేసు నేడు బొంబాయి కౌర్టులో వ్యాయము 12 మైక్రు గారివలన విచారింపబడినది. రెండవముద్రాయి క్రిందవకు మేన ల్లును; మూడవముద్రాయి స్త్రీ హితుడు, కంపెనీకి కమిషను పీఠం: కిరవమరమి 51,000 రూపాయలను అప్పహించినది. ఈ కేసు రాబోవు నెలమునకు బదిలీ చేయబడినది. రైపుచందు నరూపుచంద అను మూడవముద్రాయి 5 వేల రూపాయల గామీనుమిద విడుదలచేయబడెను.

జిల్లా.

నవ్వు మన భారతీయ నైనికులు.

జిల్లా నవంబరు 19:—తెలియము, ప్రాన్సులలోని గురు చున్న యుద్ధములో నీక్రిందివారికి కృత్యముకలిగినది:—
చ. పోయినవారు.

కెప్టెను ఎల్. బి. సి. జి. సామగారు.

దెబ్బలుతని చనిపోయినవారు.

జామాదారు గణేశ్వరరా దిక్షితులు గారు (వీరికిదివరలో నెబ్బుతనినది తెలుపబడినది.)

దెబ్బలుతనినవారు.

కెప్టెనెంటు మిడిల్ టెం, జామాదారు ఇందరుసింగు గార్లు. కనుపడినవారు.

కెప్టెనెంటు మల్లె, గారు వీరివరకు కనుపించుట లేదని తెలుపబడినదికొని ఖయదీగ పట్టుకొనబడి బర్మాకి తీసికొనిపోబడి ట్లు కొందరవలన తెలియుచున్నది.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తివాత్రాలు

ఇప్రజావ్యవహార ప్రయత్నములు

జిల్లా నవంబరు 20:—18వ తేదీ ఇండియా పంత్రిగారు రాజప్రతినిధి గారికి తంలివార్తనంపిరి. తెల్లయములో యుద్ధ ము దారుణముగా జరుగుచున్నది. అచటగాని ప్రాశ్నలో గాని నైన్స్టిలో మాక్స్ము యును జరిగినట్లు తెలియ గాలేదు. ఇ. వెజును పట్టుకొనబడున కలేకుపోవుటకును నవం బరు 11 వ తేదీని బర్మాకులుచేసిన విపులప్రహరములను గూర్చి స్వయముగ మాదివారాకరలు తెలుపుచున్నారు. ఈ ప్ర మును ఆరో బర్మదేశాలవలన పోదాల్చినవ్యయ లాస్యప్రయ త్నమును నిస్సఫలములగుటవలన నిష్పడు జర్మనువైకులలో నేర్పిన వారినందరిని కప్పించిరి. మధ్యమధ్య వారిని చిన్న చిన్న ముట్టకులను చేయబంపు చుండిరి మన రక్షికవైద్యములను నిల పీన మునర్పుటకు గొప్పముట్టడిని బయలుపటు ప్రాధామ్యలను బయ్య చుండిరి. 11 వ తేదీ యుద్ధమున నతిదారుణముగు ఫిరం

గియర్ధమును జర్మనులు ప్రారంభించిరి. జర్మనువైకులుగూడ వెంటనే మనలదలపడిరి వారు మనవైద్యముల దరియలోననే వారిలో వెక్కుమంది హతులైనను పట్టుదల విశేషముగ నం దుటచే వారు సగటుచేయక ప్రాసికొనివచ్చి రి తావులలో మనవైద్య పట్టులను పగుల్చగలిగిరిగాని అంతలోనే మనవైని కలు కొలుకొని వారికి కందకములవరకును కరిమివేసిరి. ఇటుల వారు ఇ. వెజును పట్టుకొనబాలకపోయిరి. నేటికిగూడవారు పట్టుకొనబాలకయే ఇ. వెజునుకు 4, 5 మైల్లదూరముననే యున్నారు.

ఫా'ను ఆంగ్లేయులు స్వాధీనముచేసి కొనుట

జిల్లా నవంబరు 20:—ఫా' యను ప్రదేశములో నురు మూలకొట యొకటియున్నది. దీనిని పట్టుకొనిన తరువాత, ఆంగ్లేయునేనలు గెట్-ఎర్-ఆరబుకు వెళ్లినది. నవంబరు 6-వ తేదీని మెట్-ఎర్-ఆరబును యొక్కకుడి భాగమునసానియో పట్టణముయొద్ద సేలు దిగినది. నవంబరు 11-వ తారీఖునటక్కి వైనికలు కొందరు బ్రిటీషువారి కెడ్డ సేనను కాపలా కాయు చున్న చిన్న సేనవైపడిరి వీరికి వాటికి జరిగిన పోరులో టర్క్ వారు వెనుకకు కొట్టిపెయ్యబడిరి. టర్క్ వైనికలు నవ్వుమైరి. బ్రిటీషుసేనలో మేజరు. డి. బాల్ ఆను ఉద్యోగి. దెబ్బలుతని చనిపోయినాడు. కెప్టెన్ ప్రాంట్స్ అను ఉద్యోగికి దెబ్బలు తగిలినవి. ఒక ఇండియనుఉద్యోగికి, ఇండియనుసేనాయులు 9గురికి కూడ దెబ్బలుతగిలినవి. నవంబరు 15వ తారీఖున మేజరు జన రల్ సర్. ఏ. జేంట్ గారి నాయకత్వముక్రింద బ్రిటీషుసేన ముందుకువెళ్లినది. నైహనవద్దనున్న టర్క్ సేనయిన జెనరల్ డెలాయిసీగారి సేనపడెను. ఇచ్చట టర్క్ బ్రిటీషుసేనలకు యుద్ధముజరిగినది ఈయుద్ధములో బ్రిటీషుయుద్ధ నావలుకూడ సాహాయ్యము చేసినవి. టర్క్ సేన వెనుకకు తరిమివేయబడినది. టర్క్ వైనికలు చాలమంది నవ్వుమైరి. అనేకమంది టర్క్ వైని కలు వైదీలుపట్టుకొనబడిరి. బండ్లమీద అమర్చియున్న తెండు ధిరంగులుకూడ చిక్కినవి. ఈయుద్ధములో బ్రిటీషుఉద్యోగు లలో ఇద్దరికి దెబ్బలుతగిలినవి. ఉద్యోగులుకాని, వైనికులకాని 5 గురు చనిపోయిరి. 35 మంది వైనికులకు దెబ్బలు తగిలినవి. ఇండియను వైనికులలో ముగ్గురు చనిపోయిరి. 16 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి. నవంబరు 17 వ తారీఖున బ్రిటీషుసేనలు ఇంకను ముందుకు వెళ్లినవి. మహాంమాద్ అను ప్రదేశమునకు ఎదురుగానున్న జెయిన్ అనచోట 4500 మంది టర్క్ వైని కులు, కందకములను క్రవ్వకొని డిట్టుకురు కడుకస్థానముల నేర్పరచుకొని యుండిరి. వారివద్ద 12 ఫిరంగులుకూడ యుండెను. ఇచ్చట టర్క్ బ్రిటీషు సేనలకు జరిగిన యుద్ధ ములో, బ్రిటీషువారు టర్క్ వారి కందకములవై ఆగ్నికర్మ మును కరిపించిరి. టర్క్ వారుకూడ తీవ్రముగనే పోరాడిరి. కాని టర్క్ వారు వెనుకకు తరిమివేయబడిరి. టర్క్ వారు పారి పోవుచు రెండు ఫిరంగులను, కొంతమంది వైనికులను, ముందు గుండును, ఇతిర సామానులను, గుడ్డములను వనలి వెళ్లిరి. ఈయుద్ధములో ముగ్గురు బ్రిటీషు ఆఫీసర్లు చనిపోయిరి. 15 మందికి గాయములు తగిలినవి. వైనికులలో 35 మంది చనిపో యిరి. 800 మందికి దెబ్బలు తగిలినవి.

ఉన్ని ఎగుమతి

జిల్లా నవంబరు 20:—ఇండియా దొరతనమువారు ప్రత్యే కముగ ప్రచురించిన కెజెట్ లో ఈక్రింది విషయమున్నది:— బ్రిటీషు ఇండియానుండి ఉన్నినిభూమి మీదుగాగాని, సము ద్రము మీదుగాగాని వెలుకిలదేశములకు తీసికొనివెళ్లరాద. ఈకోటివలన ఈనెల 10 వ తారీఖున ప్రకటించిన 755 డబ్బి యునంబరు నోటీసుగద్దుపడి పోవుచున్నది. ఈదేశములో ఉన్నిగడ్డలకు పనికిరానిమోటు శక్తికి ఈనోటీషము వర్తిం పడు.

దూ ది స భ.

జిల్లా నవంబరు 20:—దూది పరిశ్రమలనుగూర్చి వివా రించుటకు జిల్లాలో రాబోవు సోమవారమునాకు సభజరుగును. ఈ సభకు పంజాబునుండి సర్ మిచ్చెల్ థెంట్ గారు, బొంబాయినుండి జి. యస్-కర్లెస్, సర్ జెమ్మ జేగ్లిల్ గారును, సముద్ర రాష్ట్రములనుండి ఆర్-హెబ్బి గారును, మధ్య పరగణాలనుండి సి-ఈ-లోగారును, మద్రాసు రాజ ధానినుండి జి-టి-ఫాడ్-బి గారును, తెంగాలనుండి హవా ర్డుస్ గారును వచ్చెదరు.

స్థానిక వార్తలు.

కాన్స్టేబులు:— జి. సి. మెంటు బి. సి. ఎస్ గారికి మెడికలుకర్మి ఫిట్టువలన ఆర్డోబరు 19 వ తేదీనుండి ఒకనెల 21 రోజులు నెలపు ఎక్కువ చేయబడినది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:— నెలపుదలచేయబడిన కార్పొరేషనుసభ ఈనెల 25 వ తేదీ బుధవారము సాయం కాలము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషను మండలిమున జరుగునని తెలియుచున్నది.

మొర్రీగాన సభ:—బార్డిటవును నారాయణమొదలి డిఫిలో 24 వ నెంబరు గృహంబున ఈనెల 22 వ తేదీ ఆది వారము సాయంకాలము 4 గంటలకు వద్దాననబాయుగారు నందవారు చర్చితమును హరికథా కాలక్షేపము జరిగెదరు.

చెన్నపురి యుద్ధసిధి:— నిర్మితి యుద్ధమును పరకు చెన్నపురి యుద్ధసిధికు 2 005 025-12-6 రూప్య ములును, వైస్రాయిగారిచే నెలకొల్పబడిన యుద్ధసిధికు 6, 49, 449-1-6 రూప్యములును పోగయిన దని తెలియు చున్నది.

చెన్నపురి వౌద్ధమతిసంఘము:— “మతము, యుద్ధము” అను విషయమునుగురించి చింతాద్రిపేట సింగన నెట్టికెడిలోనున్న స్కూలు హాలునందు పి. లక్ష్మీనరను నాయకుగారు చేపు సాయంకాలము 6 గంటల కుపస్య సింపెదరు.

తిరువళ్ళి క్షేత్రాధిపతిసంగీతసభ:—ఈనెల 22 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళి క్షేత్రాధిపతి సంగీతసభ మొదలికెడిలో 81, 82 నెంబరులోనున్న, కాదాచాలన మహానాటిక వీణ .మ-గా-రా-శ్రీ శేఖరము రావుగారు ఘటపాయద్ధమును నాయించెదరు.

వచ్చుయక్కుకళాశాల వేదాంతవిద్యార్థుల సంఘము:— ఈసంఘము తోపున “మీమాంసదర్శన” యను విషయమును గురించి ఈనెల 23 వ తేదీ సోమవారము సాయం కాలము ఆకళాశాలయందే మ-గా-రా-శ్రీ, ఎస్. కుప్పస్వామి రాశ్రీ ఆచార్యుల్ ఎస్. ఎ. గారుపస్యసింపెదరు.

రాజభక్తి:— ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారము నాడు పుంగనూరు కుమ్మడిది పాఠశాలలోని పిల్లలందరును ఆయురికి సమీపమునన్న క్రితంజనేయలవారి ఆలయమున ఇప్పుడు ఐరోపాలో జరుగుచున్న యుద్ధములో శ్రీపంచమ బార్డిషక్రవర్తిగారికి సంపూర్ణవిజయము కలుగునట్లు ప్రార్థించి గని ఆయురినుండి ఒకర్యవాయు చున్నారు.

మహమ్మదీయ యువజనసంఘము:— చేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు మహమ్మదీయ ట్రయినంగు స్కూలు నందొక సభజరుగును. “మాప్రజ క్రయొక్క మానుష ప్రవర్తనము” అను విషయమును గుంచి మోట్స్ ఆబులు మజీ దు సాహేబు “షరారు” గారుపస్యసింపెదరు. మోల్వీ నవాబు లంజములు మాన్సేనుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

సాంవత్సరి కొత్తీవము:— పి. ఎస్. స్కూలు లోని వాజ్మయాభిగ్ని సంఘముయొక్క సాంవత్సరికొత్తీ వము చేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు లజు చర్చిద్దమున్న మాధన భాగునందు జరుగును. దివాను బహద్దరు ఎ. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు రుప్యసింపెదరు. గౌ. కాశ్యట్టు దొరగారగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

చెన్నపురి క్రిస్టియను కళాశాల:— ప్రతిసంవ రము ఈకళాశాలయందలి విద్యార్థులకు కాన్స్టేషను జరిగిన మర సటిదినము బహుమతులిచ్చు వాడుక గలదు. ఈసంవత్స రము వారి పరీక్షములు 2 మారులి పుస్తకములు చిల్కా, అను యోడమీదవచ్చుచుండగ ఎన్నెను బున్నన నావ దానికముంచి వేసినది. కాబట్టి విద్యార్థులకు బహుమానము లాగునంటు ఎప్పుడుజరుగునో తెలియకుండ ప్రస్తుతిమునెల్లపుడ చేయబడినది.

బి. ఏ. గౌరవనల్లు పరీక్ష:— గౌరవనీయులగు జి. హెచ్. చోరుగారును గౌ. కనకండు జి. పిల్లెగడ్డగ్గు గారును. గౌ. పి.ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రి గారును బి. హనుమం తరావుగారును, కనకండు కిషుపుగారును, ఆర్ కెటిలుచోల్లు గారును, కనకండుయి. ఎస్. మక్కిస్సెలుగారును, యి. డబ్లి యు. మిడిలు మాపుగారును, రెంలెండు జె. బల్లముగా రును, బి. ఎ. వడేశేనుగారును, దివాను బహద్దరు ఎల్. ఎ. గోవిందరాఘవ అయ్యగారును, కె. వి. రంగాచారిలు గారును, కె. రామానూజాచార్యులుగారును, కనకండు మెప్పునుగారును, కె. గణపతి అయ్యగారుగారును, ఆర్ ఎల్. జోన్నగారును, ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యగారును, దివాను బహ ద్దరు. ఎల్. డి. స్వామి కన్నప్పగారును బి. ఏ. గౌరవ. పట్టపర్తిచేవిషయ మైయాలోచించుటకొకమిట్టికెందసేర్పడి

THE GREAT EUROPEAN WAR.

OPERATIONS IN AFRICA:

LORD CREWE'S STATEMENT.

The "Goeben" Badly Hit.

OCCUPATION OF FAO: FURTHER DETAILS.

BRITISH WAR LOAN FATLY SUBSCRIBED.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.

The Indian Troops.

SUPPLY OF WINTER COMFORTS.

Question in the Commons.

LONDON, November 20.

In the Commons to-day Mr. Tennant, replying to a question, said that Indian Troops were sent from India equipped on a winter scale. They received in addition flannel shirts, woollen vests and drawers. Arrangements were being made to supply them with serge coats consignments of which had already been sent.

Medical Aid at the Front.

Semi-Official and Private Hospitals.

Their Removal from the Lines Contemplated

ALLAHABAD, November 20.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Post's" correspondent in Belgium anticipates that the various semi-officials or private hospital organisations will henceforth be kept strictly away from the front. There are ladies flitting about the lines who do great deal of travelling and little nursing and, in official opinion, some hospital helpers regard the war in the light of theatrical performance.

The Revenue Shortage.

Estimated at 11 Millions.

ALLAHABAD, November 20.

The "Pioneer's" London Correspondent wires:—Mr. Lloyd George has estimated the revenue shortage at 11 millions which the extra expenditure of 328 millions made 339 millions for which he has sought to provide by taxation and by a loan together. (Censored.)

Operations in Africa and Persian Gulf.

Discussion in the Lords.

Lord Crewe Explains.

LONDON, November 20.

In the House of Lords last night Lord Curzon asked for information regarding the operations in East Africa and the Persian gulf.

German Strength in East Africa.

Lord Crewe emphasised the necessity for maintaining the position in East Africa where Germans had a formidable force. It had been necessary to import Indian Troops and there had been seven actions in British territory resulting in nine hundred casualties.

Expeditions to the Gulf.

Lord Crewe explained the objects of the despatch of an expedition to the Gulf and expressed the utmost confidence that the step would be received with much approval by the Moslem world in India and other parts of the Empire.

The War Loan.

More than Fully Covered.

LONDON, November 20.

By yesterday evening over Six Hundred Millions had been subscribed for the War Loan. It is estimated that the City subscriptions alone will amount to close on Seven Hundred Millions.

In order to avoid separate flotations the following advances will be made:—To Canada Twelve Millions, Australia Eighteen, New Zealand Five and quarter, South Africa Seven.

THE LATE EARL ROBERTS.

Indian Troops at the Funeral.

The Scene at the Cathedral.

LONDON, November 19.

An Indian Mountain Battery preceded Earl Roberts' bier. A representative group of Indian officers were seated in a prominent position in the Cathedral. Four Irish guardsmen with an officer, guarded the catafalque during the lying-in; stat. Queues passed throughout the afternoon more than one wounded Indian Soldier being included.

Indian Nobility at the Funeral.

LONDON, November 20.

The attendance at Earl Roberts' funeral included the Maharajabs of Jodhpur, Bikanir, Kishengarh, Sir Pertab Singh, Bharatpur, Akalkot, Kunwar Tikari Malik Hyat Khan, Perbi Singh of Jodhpur, Captain Rup Singh and Bahawalpur.

THE VICEROY'S TELEGRAM

Lady Roberts' Reply.

DELHI, November 20.

The following telegrams are published for information:—

The Viceroy to Countess Roberts:—Telegram dated Delhi November 14:—

"On behalf of India, I wish to express the general feeling of sympathy and sorrow on the death of your illustrious husband to whom India is so deeply indebted."

Countess Roberts to the Viceroy:—Telegram. Ascot 18th November 14:—

"Grateful thanks for India's message".

MOURNING IN BOMBAY.

Exchange Banks Closed.

BOMBAY, November 20.

All exchange banks in Bombay closed business this afternoon as a mark of respect to the memory of Earl Roberts. Flags on public buildings were flown at half mast.

FRANCE.

The Military Situation.

A Quiet Day.

A Communique.

PARIS, November 20.

An evening communique says:—The day has been particularly quiet. There is nothing to report.

A PARIS COMMUNIQUE.

Chanvancourt Destroyed.

LONDON, November 20.—(5-30 P. M.)

A Communique issued in Paris says:—

Yesterday was characterised by an almost total absence of the enemy's infantry attacks while their artillery was far less violent. The weather has been extremely bad and in Flanders snow is falling. Owing to floods at Ramscapelle two 165 millimetre mortars were abandoned by the Germans. There has been intense cannonade southward of Ypres. Nothing of importance has occurred in the centre. The enemy in Argonne made three vigorous attacks all of which were repulsed. The Germans have re-occupied part of Chanvancourt which has been destroyed. We have progressed further east.

BELGIUM.

German Retreat from Belgium.

Considered Improbable.

German Obstinacy.

ALLAHABAD, November 20.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—The Military correspondents of the "Times" and "Morning Post" both discredit the suggestion that a German retreat in Belgium is imminent and opine that the enemy will hold their present positions unless forced to retire. The "Times" correspondent rejoices at this obstinacy of the German Corps in Flanders since it means fewer at the decisive point. When the Preobaginsky Guards are approaching Potsdam and the Cossacks at Aman are riding through the Branderburg Gate the German school boys and old men of the Landstrum will be breaking their necks against the granite line of the western allies.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Entrance to Libau Blocked by Germans.

LONDON, November 20.

A Berlin communique says that a part of the German Baltic fleet has blocked the entrance to Libau by sinking ships.

RUSSIA.

Naval Action with "Goeben"

A Detailed Account.

PETROGRAD, November 20.

The Naval Staff reports that the Russian Naval Division proceeding towards Sebastopol, sighted the "Goeben" and the "Breslau" twenty five miles off Chersonese light-house.

The "Goeben" Forced to Fight.

Russians manoeuvred into a battle order and brought the enemy to starboard.

The "Goeben" Severely Hit.

They opened fire at forty cable-lengths and the first discharge from the twelve-inch guns of the flagship "Boyatoievskaf" hit the "Goeben" and caused an explosion and outbreak of fire. Russians continued to make an excellent practice and the "Goeben's" hull showed the effect of several explosions. The "Goeben" opened fire after some delay. The Germans had evidently been taken by surprise. The "Goeben" fired broadsides from heavy guns aiming solely at the Russian Flagship.

Disappeared Into the Mist.

After an action lasting fourteen minutes, the "Goeben" described a semi-circle and disappeared into the mist.

The "Breslau" Escapes.

The "Breslau" throughout took advantage of her superior speed to keep out of range.

Russian Casualties.

Russians had a Lieutenant and twenty-four men wounded.

THE RUSSIAN OPERATIONS.

Desperate Fighting.

Important Positions Taken.

PETROGRAD, November 20.

It is officially stated that the battles between the Vistula and Warta rivers and on the line Czenstochowa-Cracow have assumed an extremely desperate character, constantly fluctuating between offensive and defensive. We are attacking strong positions in East Prussia and have captured a portion of them; four and half miles east of Angerburg. We have also seized the passage between the lakes Burelno and Yrkio capturing nineteen guns and six mitrailleuses, and several hundred prisoners. Our offensive continues in Western Galicia.

SERVIA.

Servians Evacuate Valjevo.

LONDON, November 20.

The Servians acknowledge that they have been obliged to evacuate Valjevo.

TURKEY.

TURKEY AND THE WAR.

British Occupation of FaO.

Further Progress of Troops.

DELHI, November 20.

After the capture of the Turkish Fort at FaO, the British Force proceeded up Shatt-el-Arab. Disembarkation of troops commenced at Sanjoh on the right bank of Shatt-el-Arab on the 6th November. On the 11th November the Turks attacked British outposts but were repulsed with loss. The British casualties amounted to:—killed:—1 British Officer Major Ducat, 20th Infantry; wounded:—1 British Officer Capt. Franks, 117th Mahattas, 1 Indian Officer, 6 Indian rank and file. On the 15th November, the British Force under Major General Sir A. Barrett resumed the advance. The Turks were found in position at Sahun and were attacked by General Deiaini. After a sharp action in which the British warships co-operated the position was captured and the Turks driven back with heavy loss. Several prisoners and two machine guns were captured. British casualties amounted to British Officers 2 wounded rank and file British 5 killed, 35 wounded. Indian 3 killed, 16 wounded. On the 17th November the British advance was continued. The Turks who now numbered about four thousand and five hundred, with 12 guns were encountered holding a strongly entrenched position near Zain, opposite Sahun. Though the advance was over a level open plain without cover and was stubbornly contested by the enemy, outposts were stormed and Turks driven back with loss of two guns, a number of prisoners, much ammunition, their camp equipment and many animals. British casualties amounted to officers 3 killed, about 15 wounded, rank and file about 35 killed about 300 wounded.

Action against Turks.

LONDON, November 20.

PETROGRAD:—Action is proceeding along the whole front in the Erzum District. Operations are hindered by the condition of the roads.

TELEGRAMS.

UNITED STATES.

Naval Operations.

Firing on an American Cruiser.

Turkey Asked for Explanations.

LONDON, November 19.

America has asked for explanations from Constantinople of the recent firing on the cruiser "Tennessee's" launch, in which the Commander was proceeding to Smyrna to pay a call.

The American Stock Exchange.

Opens To-day.

NEWYORK, November 17.

The Stock Exchange opens on Saturday with certain restrictions regarding minimum price.

RE-OPENING OF NEW YORK STOCK EXCHANGE.

Postponed.

LONDON, November 21.

The re-opening of the New York stock exchange has been indefinitely postponed as the announcement immediately led to indications that the opening would be attended by immense liquidations.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

CABLES TO THE VICEROY.

The Attempt at Ypres.

Attack by the Prussian Guards.

DELHI, November 20.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 18th:—Fighting in Belgium continues severe. No change of position reported there or France. An eye-witness describing the supreme effort of Prussian Guards on the 11th November to take Ypres and break through to Calais, says assaults at the end of October by infantry on the line having failed the best German troops were called for and at intervals employed in minor attacks and heavy bombardment designed to weaken our resistance. On the early morning of 11th most furious Artillery fire yet employed commenced followed by the full attack of the Prussian Guards. Though the casualties before they reached our lines must have been enormous, such was their resolution and momentum that they succeeded breaking our line in three places, but were counter-attacked and driven back to the line of trenches. Germans have thus failed to capture Ypres from which they are still kept four or five miles distant.

Difficulties of Russians.

On the Eastern fronts the battle on a large scale is developing between Vistula and Warta Rivers. The Germans are in great force between Plock and Buczya and the Russian forward movement is much hampered by the thoroughness with which Germans destroyed Railways, roads and telegraphs during their retreat. The Russian Cavalry had prevented them from using carefully prepared position behind Warta.

Russian head-quarters report the march of advance guards towards Erzeroum.

Tribute in Parliament.

In the House of Lords Lord Kitchener said:—To the end Lord Roberts took the keenest interest in India and the Indian Troops and to the great Indian forces in the field he made the last journey. Lord Curzon said that Lord Roberts was the embodiment of the finest traditions in the Indian service and incarnate spirit of the Indian Army, a rare example of simplicity and purity of life and at home more religious-minded.

Lord Crewe said:—"India will mourn Lord Roberts as no other man now alive and the Indian Army cherish the thought of the last visit paid them."

In the Commons Mr. Asquith spoke of his consummate strategy, rare powers of leadership, mastery both of the service and practice on the art of war, and his undisputed place amongst the greatest British Captains. Only a few weeks ago Lord Roberts pressed on them the desire to be of use in whatever capacity.

Export of Wool.

An Explanation.

DELHI, November 20.

A notification published in a "Gazette Extraordinary" prohibits the taking of raw wool by sea or land out of British India. This supersedes notification 735 W of 10th instant. This prohibition does not apply to coarser qualities of wool not required by manufacturers in this country.

THE COTTON CONFERENCE.

To be Held Next Monday.

DELHI, November 10.

A conference to consider the situation in connection with the cotton industry assembles at Delhi on Monday and will be attended by Sir Michael Fenton from the Punjab, Mr. G. S. Curtis and Sir James Beglre from Bombay, Mr. C. E. Low from Central Provinces, Mr. R. Hiley from United Provinces, Mr. D. T. Chadwick from Madras and Mr. H. F. Howards from Bengal.

Bomb and Bullet : Nobody Hurt.

CALCUTTA, November 20.

Yesterday evening at Madaripur in Faridpur district a bomb was thrown at Benode Lal Ghosh, pleader, in his house. The bomb party exploded and an injury was done. Two youths were suspected and an attempt is being made to capture them. They fired a revolver at Nibaran Sen and fortunately the bullet did not hit him.

TELEGRAMS.

CALCUTTA.

THE ARRAH TEMPLE MURDER CASE.

Date of Appeals.

CALCUTTA, November 20.

To-day, before the Chief Justice, the Deputy Legal Remembrancer, Behar and Orissa, mentioned appeals in the Arrah Temple Murder case and the Rajabazar Bomb case. He said the paper book in Arrah case was ready but that in the other it would be ready next week. Exhibits which were expected from Delhi had arrived. His Lordship fixed 2nd December for hearing of the Arrah case and asked Counsel to mention the Rajabazar case after the paper book was ready.

A Nepal Extradition Case.

An Interesting Point.

CALCUTTA, November 20.

To-day, the Chief Justice and Justice Feunon delivered judgment in the Nepal Extradition case in which Guni Sahu obtained a rule calling in question the legality of his arrest under the Extradition Act. The Political Agent on behalf of the Nepal Government, issued a warrant and addressed it to the Magistrate of Darbhanga for arrest of Guni Sahu and his delivery. The accused was a Nepalese subject who had fled from Nepal to British Territory and the case against him was that he had committed, or was supposed to have committed murder which was an extraditable offence. Their Lordships held that the District Magistrate's function was to execute the warrant and in so doing he performed in accordance with his legal duty an executive act. Their Lordships declined to interfere and discharged the rule.

BOMBAY.

Italy and the War.

ITS NEUTRALITY.

A Pronouncement in Bombay.

BOMBAY, November 20.

Contradicting bazar rumours with regard to Italy joining the other side of belligerents in the present war, the Vice and Acting Consul for Italy in Bombay published an official declaration that Italy's decision to maintain strict neutrality is in no way altered.

An Italian on the Situation.

Dr. G. Scrinzi, an Italian resident of Bombay writing to the "Times of India" in this connection says:—"Italy's neutrality has been the greatest act of war against Germany, a fact that the latter nearly realises. Declaration of neutrality was supported by practically the whole population of Italy to whom the Triple Alliance was always obnoxious. Summing up he says—"Italy's neutrality is not strict in the sense that it will never be broken. It is a powerfully armed neutrality ready for action. This can never be favourable to Germany nor can the Italian Government, owing to its constitution, override public sentiment. We have no Germans in our Army and Navy as the Turks have, and we can, therefore, never be at the mercy of a German "coup-de-main." If ever we enter the fight, it will be on the side of our traditional friend, England, and not on the side of our hereditary foes, the Austrians.

An Italian Stoker's Death By Accident.

BOMBAY, November 20.

An Italian stoker named Pip ni Capri of the steamer "Capri" while trimming coal on board accidentally fell down a hallow with a ton of coal on top of him. It was found on extricating him that he was dead.

THE BOMBAY BANKING COMPANY'S CASE.

Transferred to the Next Sessions.

BOMBAY, November 20.

At the Criminal Sessions of the Bombay High Court to-day before Justice Macleod a case in which Srichar Krishna Rao Kothwale, late Manager of the Bombay Banking Company and two others were charged with committing and abetting criminal breach and falsification of accounts came for hearing. The second accused was the nephew of Srichar and the third accused a friend and commission agent of the Company. Embezzlement related to nearly Rs. 51,000. On the motion of the Advocate-General for the crown His Lordship transferred the case to the next sessions. His Lordship also admitted the third accused Rupchand Sarupchand on bail for Rs. 5000. (Censored.)

SIND.

An Income Tax Suit.

Government's Refund.

KARACHI, November 20.

It has been considered that no suit can lie against the Government in connection with the levy of income tax. But a suit was brought by Messrs. Mathuradas Hirani and Co. on behalf of Mr. Cordero, a retired Officer of the Telegraph Department for refund of income tax levied on him. The Government did not defend the suit and the amount recovered from Mr. Cordero was returned through the court. The facts of the suit were very interesting. Mr. Cordero purchased a house at Karachi in 1883 and sold it in 1911 making a profit of Rs. 3,000. The income tax authorities considered this profit as income accrued to Mr. Cordero in 1911 but the contention of the lawyers was that it was merely changing of property. The Government agreeing to this contention refunded the money. (Censored.)

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCES.

A Train Collision.

Passengers Killed and Wounded.

SAHARANPUR, November 20.

The District Traffic Superintendent of Saharanpur wires:—Collision occurred at about 2.30 at Sambgy near Ambala between Down—Lahore Bombay Mail and 6 Down Dehra Dun passenger. Eight passengers were killed and twenty-two injured travelling by 6 down. Nobody was hurt in the mail except the engine crew who were slightly injured. The cause of the accident is under enquiry. Traffic has resumed.

GENERAL.

BENGAL MEDICALS.

To Report Themselves Before A. D. M. S.

CALCUTTA, November 20.

In connection with the Bengal Medical Corps Dr. S. N. Roy and Dr. J. M. Das Gupta have been instructed to report themselves to the Assistant Director of Medical Service, Poona, Major Chaudhury of Madras, another brother of Justice Chaudhury who was directed to keep himself in readiness is now on his way to Secunderabad before being sent to the front.

Spitting on a European's Coat.

Accused fined.

BOMBAY, November 21.

A novel case of public nuisance was disposed of by Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate yesterday. A Hindu up country man was charged with assault and mischief by William Walker who stated that as he was passing the accused on Hornby Road the latter spat betel juice on him spoiling his coat. The accused said he did it accidentally and not intentionally. Walker filed a case with a view to draw the attention of the public to the pernicious practice of expectorating on public pavements. The Magistrate fined the accused Rs. 5.

"VOKKALIGARA PATRIKA" CASE.

Accused Fined.

BANGALORE, November 20.

The City Magistrate to-day passed judgment in a newspaper libel charge brought against six persons connected with "Vokkligara Patrika" a local vernacular journal about a year ago. Mr. Deanna complained on behalf of the whole community of Kurbars of Mysore that their social status was criticised as being inferior to that of certain others. The court found three persons guilty and fined them Rs. 100 each namely Boris the writer of the article, Marapa the printer and publisher and Venkataramaya the Editor, acquitting another accused who is the Manager and pressman.

Charge Against a Railway Guard

For Attempting to Outrage.

Modesty of a Woman.

BANGALORE, November 20.

Mr R. B. Plumer, District and Sessions Judge, sitting as Justice of Peace to-day began the trial of guard T. Woods of Madras and Southern Maharatta Railway on charge of outraging the modesty of Mrs. E. Sweeney of Channapatna while travelling to Bangalore on 20th October. The allegations are that the accused removed the complainant's servant from her compartment and made improper overtures to her and did not leave the compartment till she threatened to jump out of the train. He got down at the next station on off-side. The Railway Police are conducting the prosecution, the defence being in the hands of Mr. B. Lawrence, Barrister.

The Impending Big Battle.

LAHORE, November 20.

The correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables.

LONDON, November 19.

In the coming Russo-German struggle the German left will apparently rest on the Vistula at Plock and the right on the Warta at Uniejow. The Vistula is sufficient to protect the flank although the Germans on the north are appreciably further down the stream. The Warta is possibly a sufficient protection at Uniejow as it there runs in several roughly parallel courses. Apparently the Russian troops whose presence was recently indicated between the North and the frontier are not taken into account.

A Trap.

The "Telegraph's" Petrograd correspondent says if the Germans north of the Vistula advance to Plock they will find themselves in a trap.

German Casualties.

The "Times" Copenhagen correspondent says:—Official list of Russian casualties give a total of 5,49,247. The Bavarian Saxon and Wurttemberg losses are estimated at over 4,00,000.

Jeddah Pilgrims Arrival.

BOMBAY, November 21.

The Asiatic Steam Navigation Company's steamer "Sardar" under Captain K. Ookerji brought in Bombay 91 pilgrims from Jeddah.

విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకాభినందనసభ.

కా. శివస్వామి అయ్యరుగారి యువన్యాసము

(జెకకటి సంవికాసబంధము.)

కార్యవశము

పౌరసత్వాధికారులగు మీరు మనపాసిక పరిపాలనా సంఘములలోను పురపాలనా సంఘములలోను శ్రద్ధ వహింపవలెను. సానిక స్వపరిపాలనావశ్యము గాజ్యోగ కార్యము రీతితరును చేశముకాగ్య చరణోత్సాహమునకును మనలను తగినవారిగా చేయుటకు తగినశక్తి నొసంగును. ఈ చేశము నందును నితరదేశముల యందును గూడ సమర్థులగు వారికి కొండఱు సానిక సంఘములలో పనిచేయుట కవంగికాగము కనబడుచున్నది. ఇందులకనేక కారణములు చెప్పబడియున్నవి. వానిలో ముఖ్యమైనకారణ మొక్కటికలదు ఈసానిక సంఘములలో నెక్కింటియందు సభ్యుల నెన్నుకొనుటలో లంగంటి తనమును ఎన్నుకొను వారిని ఎన్నుకొనబడువారు ప్రాంతము నీచ విషయము మితిమీరి యున్నవిగాన మర్యాద గలవారను ఆత్మగౌరవము కలవారను ఈ యెన్నికలలో నెరవేరగలుగుట యసాధ్యమని చెప్పడుచున్నది. కాన నీ విషయమున మీరీ యెన్నికలను నిర్దుష్టములుగ వ్రాసిన ప్రయత్నింపవలెను. అందులకు ఎన్నుకొనువారికిబోధించి వారలైన్నుకొనుట యందు వారి గలయుత్తర వాదిత్యముయొక్క పరమాధ్యమును వారుగ్రహింప గలుగునట్లు మీరుచేయ ప్రయత్నింపవలెను. జాతి-యతిము-సాంఘిక నితియొక్క సాహజ్యము నెముగా నెన్నుకొనబడుటకు మీరెన్నడును ప్రయత్నింపరాదు. ఈ సంఘములలో నెక్కింటియందు కత్తిలేవటకు వలన పనికి భంగము కలుగుచున్నది. కాన నట్టి కక్షలంబనస్వభావమును నిర్మూలించుటకు మీరు ప్రయత్నింపవలయును. మీరట్టి సానిక సంఘములలో సభ్యులుగా నుండకున్నను వన్ను చెల్లించు ప్రతిపాదనకును గల బాధ్యతలకు మీరు తరవాదము గాకపోయి గాన పరిపాలనా విధానమును గమనించుచు లోపములను పరిపాలనాభాసములను తిట్టించినప్పుడు మీరు వానిని వెల్లడి చేయుటకు బాధ్యులగుచున్నారు. యోగ్యులగువారుదాసనమునగవరుచుటయే యయోగ్యులు చెలరేగుటకు కక కాశము కలిగించునది యగును. పురపాలనా సంఘములలో చర్చింపబడువిషయములు పరిగణయములగు నగరసంబంధ విషయములేగదయని మీరాసంఘములను నిరసింప బోకుము.

కీర్తిశేఖరులగు శ్రీకృష్ణశేఖరేశ్వర గారు పాల్గొంటున్నదశా సట్టిసామర్థ్యముచూపగల శ్రీయాయనము ముఖ్యముగాయన ప్రారంభమున బ్రంగుహముపురపాలనాసంఘమున కలవకు తొనిన పరిణామములను గూర్చి జనాను కూల్యములగు యోగ్యులను చేయుటకు వారికంతయేని యవకాశముకలదు. పౌరులకు యిహలోక సంబంధసౌఖ్యముల నన్నిటిని సుమకూర్చుటకు సాధకములని తోచినపుడున్న యందు చేయుటయును ప్రజలలో విద్యవిస్తారముగ వ్యాపింప చేయుటయునుగూడ సానిక సంఘములు చేయవలసిన పనులలోనివే యగును.

పరిశోధింపబడగిన విషయములలో కొక్కటి యగు చేయవలెదగ్గ విషయమునుగూర్చి మీలోకొందఱున భిన్నముకలవచ్చునని నేను తలంచెదను. ఈసాంప్రదాయముల యందు చేయుటలో సభి సంఘ్యులగు వారుగూడ విశ్వాసమును కలిగియున్న విషయమును మీరెంగియుంచును. పాశ్చాత్య వైద్య శాస్త్రము ప్రాగ్దేశిక శాస్త్రము నుండి ఏమైన నేర్చుకొనదగిన దున్నదా లేదా యను విషయము మనకప్పుడప్రస్తుతముగాని పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రము సభ్యునింతి చేయవలెదగ్గ శాస్త్రమును నిరసింపు యువజనలలో చేశము వైద్యశాస్త్రమును నేను వారుగా పరిశోధించితిని భాగాశముగ చెప్పగలవాంకొరము గూడ లేరని నేను చెప్పగలవినప్పించుటకు చింతించుచున్నాను. శ్రీకృష్ణశేఖరము సభిహాసింపి సాధికారముగ నిటుల నీవైద్య శాస్త్రమును మనము నిరసింపవలెమామ్రమున ప్రజల కావడ ప్రభువున గలగాథ విశ్వాసము తొలగిపోవేరదు గాన జన మాతాధమునను ప్రకృతి శాస్త్రమునాధ్యమును మీరు నియంధి ప్రాయములు ప్రజలహృదయములయందు వాగుగ నాటునట్లు చేయుటకు ప్రయత్నింపవలసి యున్నది. ఉపాధ్యాయపట్ట

మును బడసినవారు మీరవలంబింపవచ్చులోకావరణములకన్న మిన్న యగు వృత్తివేంకంటలేదు. ఇతరవృత్తులలో ప్రవేశించిన వారికొసంగబడు కేతనములతో పోల్చి గూర్చినవో, నితరదేశము లందునలేనే ఈదేశమునందు గూడ నీకాభిలాషి వారికొసంగబడు కేతనములు లేవకనుకనే యున్నది.

కాని ఆత్మపరిశోధనాభివృద్ధికిని విద్యాభివృద్ధికిని మీరు గల యధికావకాశములు భావిపురమంతయులోని వారి మానస మలను సన్న్యాసమునకు త్రవ్వగలుగుటవలన మీరు కలుగబోయెడి స్వచ్ఛమగుసత్త్వ ప్రియును ఆధికయును నాలోపమును జేయుచుబిడ్డకముగ మరుపుకొనుటకు చాలించి గానున్నది. మీరాత్మగౌరవము కలిగియుండుట కధ్యసింపును. మీవృత్తి గౌరవమును బాగుగ గుర్తింపును. మీరాగౌరవమును చేతన మునబట్టి గాక బాధ్యతను నుట్టి గడింపవలెను.

సత్రికా సంపాదకులు:- సంపాదకుడు త్రొక్కరలసిన మార్గము ముగించుకాదు అడుగుడుమకును గూడ నకాయ ములతోడనిండి మిట్టపల్లులతో గూడినదిగానుండును. అట్టి నిబంధనల నెడతేసి సంపాదకులు ఈదేశమునగాని విదేశముల యందుగాని కృష్ణకృష్ణులు కాకలిగినిచెప్ప సాహసించు వాతడు జంతు లేని వాడని నుడువదగును. అనిబిజ్జమైనను ఒకవిషయముగల చెమరులను మాత్రమే గమనింపరాదు. ఉదాహరణగూడ గమనించుచుండవలెను. పరిపాలక వ్యవహారందంతయును క్రమభంగముగనే యున్నదని తలంచునట్టియు ఆంగ్లవిపాలనమున భరతభండము పోభ్యును భూమిని దరియుచున్నదని యేదై నిశ్చయమైన విషయము చాల చింతిల్లునట్టియు సత్రికాసంపాదకు లిప్పుడు మనదేశమున నుండునా. దేశిక దృగ్భావములోడనే నిరంతరమును గాంజేశములనుపట్టి పాలార్చుచున్నవారను పరిత్యజింపుడు. అట్టి విమర్శనమువలన విమర్శముచే యవధముచేసారును. నిష్పక్షిక విమర్శము సభివృద్ధిచేసికొనుడు. అట్టివిమర్శన మును మిశ్రుతములుగూడ వినుటకు బద్ధులగుదురు.

విశ్వవిద్యాలయ బోధనము పట్టుటకు బడసినవారిలో న్యంత్ర భావప్రకటనమును పరిశోధన సామర్థ్యమును తక్కువ గనున్న వని కొందరు నెవము చేయుచున్నారు. 1904 వ సంవత్సరపు కానన మే 10 దువంతును విశ్వవిద్యాలయములు కేవలము పరిక్షాస్థానములుగ మాత్రమే యుండెనయను కళాశాలల యందు పుస్తక భాండాములను పరిశోధనోప కరణములను పరిశోధకోద్యోగములను గూడ నెర్పరుపబడియుండదని యును మీరు గమనింపవలెనని కోరెదను. పాశ్చాత్యదేశములలో గూడ చాలవర కేవలభావము లన్నియునేకలమువిశ్వవిద్యాలయములలోను కళాశాలలలోను విద్యాబోధకులుగ నుండు వారివలన మాత్రమే చేయబడుచున్నదని నేను తలంచుచున్నాను. బోధనావిషయమునందేయొకని ప్రత్యేకముగ నిమగ్నునిగా చేసాచాలనట్టియు స్థిమదునెట్టియుపాధినికలిగింపబాలనట్టియు నామమాత్రముగ పరిశోధకోద్యోగమునగ్రహించి మనలో సమున్నత పోజాన ధనులగువారు తమ జీవితమున నుత్తమకాలము నంతయు సంకల్ప దారవోసి పిమ్మట నిరాధార గతికి పోవు దుట తెల్లు లంగీకరింపగలుగుదురు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున నవీనముగ పదాధి విజ్ఞాన శాస్త్ర బోధకుడు గ నియమింపబడిన నీ వెంకట్రాయయ్యరును, చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయమున వారు కేంద్రీకీకరింపగలిగిత కాస్త్రవేత్తరును రామానజయ్యగారును ప్రకృతకాస్త్ర పరిశోధనమునగూడ మనవారు సమర్థులగుటకు ప్రత్యక్షప్రమాణముగ నున్నారు మనకళాశాలలలో పండితులుగను ఉపన్యాసకులుగను నున్న యువజనులలో కొందరుగూడ స్వత్యైకపరిశోధకును విమర్శనమునకును యభిరుచిని గనుపరచుచున్నారు. వాస్త్రావిన వ్యాసములను చూచినచో ననుమల కార్యాచరణ మన కకళోశమున్న నూచన లగపడును.

విజ్ఞానన్యాసి.

విజ్ఞానమును వ్యాపింప చేయుటకు మనవిశ్వవిద్యాలయము వారితోకను గూడ నెట్టిప్రయత్నములను చేసియుండలేదు. అట్టిప్రయత్నము విశ్వవిద్యాలయాశయమున కెంతమాత్రమును భంగకారికాదనితలంపబడుటయేగాక అట్టివిశ్వవిద్యాలయములకుండవలసిన దనయును స్వవిధముల అన్నివేదవియును గూడ భాగింపబడి యున్నది. జనసంఘమునందు విజ్ఞానమును ముగియజేయుమును వ్యాపింప చేయుటయును ప్రజల యాధిక సామ్యము సాధనత్యగారకమును విశ్వవిద్యాలయముల నుండు సామాన్యములకును విద్యాధి-లకును గల తారతమ్యమును తొలగింపుటయును తెలుకు ముఖ్యవిధుని పాశ్చాత్యదేశములయందలి విశ్వవిద్యాలయమును గమనించుచున్నది. ఈ దేశమున నట్టి విజ్ఞానము వ్యాపింప

చేయబడదగువారు నామగత్యులగుగలరు. ఏదేనియొకరును యమున పట్టుములను బడచుగలిగి తక్కిన విషయములగుండు భూనాభివృద్ధిని బడచుగోర వాంకత్యులను. కళాశాల యందు విశ్వాభ్యాస మొందుచు నవకాశములేక ప్రవేశపరీక్ష వరకును మాత్రమే చరచగలిగినవారు రెండవతరగారు. వ్రేమరిలోకను సెకండరీపరీక్షలందు యుపాధ్యాయులు గానున్నవారు మూడవతరగారు. వీరిసంఖ్య చాలపెచ్చుగానున్నది. విద్యార్థిహీనులకు ప్రజలు నాల్గవతరగారు. విద్యావిహీనులగు ప్రజలలోను వ్రేమరి పరీక్ష మాత్రమిచ్చి వారిలోను భూనాభివృద్ధి కలుగజేయుటకు చేశములే మనకు సాధనములుగ నుండవలెను. అట్టి భూనాభివృద్ధి కలుగజేయ దగిన కాస్త్రేక (వైంటిఫిక్) గ్రంథములు దేశభాషలో లేవండుట యొక విరోధముగ తలంపబడలేదు. పట్టుముల బడచుగలిగిన మనవారుపయోగింప బానిన మామూలు సాధానత్యైలోనే వారు బోధింపవచ్చును. అట్టి భూనాభివృద్ధి వ్యాపకమున చేయబడుట యుచితమని తలంపబడినది. ఈ దేశముయొక్క స్థితిగతులు ప్రత్యేకముగ గమనింప వలసియుండునట్టి సందర్భము గల వరుటకులనను ప్రజలభావమున, విశ్వవిద్యాలయములలో బోధింపబడుభాషకును వ్యత్యాసముండుట వలనను జనోపయోగ కరములగు కాస్త్రేక గ్రంథములను నితర గ్రంథములను దేశభాషలలోనికి భాషాంతరికరణము చేయుచి అట్టి గ్రంథములను ప్రకటింపుటకు తగిన సక్రమపద్ధతి నవలంబించునవ కాశములను గూర్చి గూడ విశ్వవిద్యాలయమునా రాలోచింప వలసియున్నది.

సంగ్రామము

యధ్యమ దారుణ పర్యవసానమేయైనను, దానివలన గూడ కొన్నిలాభములు కలుగక పోలేదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్య జ్యయమందన్ని భాగములయందును వారిలోను సంఘీభావ మేర్పడుటకు ఆంగ్లదేశ సార్వభౌమున కకాగ్రుత్తర వేగువేరు జాతిమతములుగల వారందరును రాజభక్తి నేకగ్రీవముగ ప్రకటించుటకును గూడ నిష్పదకాశము కలిగినది. విద్యా విరసముగూడ నేర్పుకొనదగినగుణ పాఠములను కొన్నిటి నిసర్పగామును బోధించునదిగానున్నది విద్యా వ్యాపనమే లేకున్నచో, గాఢమును హృదయ పూర్వకమును నగునట్లుగ రాజభక్తి నిటుల ప్రకటించుట కవకాశము కలుగునా? కొందూదేశమునందలి విద్యాధికుల తెగలోనివారి లోపములను గూర్చి జరుపబడెను విమర్శనములెంత తీవ్రముగనుండి ను అట్టి విమర్శనములు సావభూతియుతములును, నిష్పక్షిక కమును నగునెని అట్టివానిని నిరసింపునంతటి. స్వచ్ఛక్రములకు కలదని విద్యాధికు లేన్నడు తలంచుటలేదు. జనులలో నుత్తములును పరిజ్ఞాన నిధులును నగువారిని తృణీకరణముతో చూచుచుండునట్టియు దేశీయుల యభి నప్రాయములను గ్రహించునట్టియు దేశీయుల ప్రతినిధులు వెల్లడించుట్టియు స్వాతంత్ర్యము విద్యాధికులకు లేనేలేదని నిరసింపునట్టియు దేశీయులయందు విద్యాధికులగుగల జనరంజకశక్తిని తొలగింపజూచునట్టియు విమర్శకును ఆంగ్లవిపాలన కెంతమాత్రమును నిక్కంపుమిత్తుడు కాజాలడు. భావనాశక్తి గల చరిత్రకారులును రాజనీతికోవిదులునుగూడ సీన్యామధక్తి ప్రకటనమువలన కొంత గ్రహింపవలసినది లేకపోలేదు. విదేశ పరిపాలనమునందు ఆంగ్లేయులకుగల మేధావీర్యమును వలస రాజ్యముల పరిపాలించుటకు టూటకులకుగల యువశక్తి తను ఈప్రకటనము వెల్లడించుచున్నది. కవచధారియుగు నిరంకశకృతుడుగాని విమర్శకృతి చేబూనిన యధ్యవీరుడుగాని రాజభక్తి రీజములకు వెదజల్లజాలడు. ప్రజలతో కలసిమెలపి వారితో నీయమెయిండ్లి వారిసౌఖ్యస్థితియు వారి యభివృద్ధియునే నేన విధాయకములని భావించి వారికి వ్యాయమును చేకూర్చుచువారికి కృతి స్వాతంత్ర్యమును కలిగించుచు ప్రాజ్ఞత యను సాహధూతియును పురోభివృద్ధియును లక్షణములుగల పరిపాలనమువలన గలుగు వివిధలాభములన్నటిని వారికి ననుమార్చుచుండెడి రాజనీతికోవిదుడు మాత్రమే యుట్టిరీజములు నాటగలడు.

భూమిశిస్తులో రూపాయకి ఆదావోధ్యుక వసులుచే నీక మొత్తములో నాల్గవంతు డిస్ట్రిబ్యుట్టులకు ఈక్రింద చెప్పబడినట్లుగా విరాళ మునంగబడినది. అనంతపురం జిల్లాకు రు 26,359 రూపాయలును, బళ్లారిజిల్లాకు 46,290 రూపాయలును, చిత్తూరుజిల్లాకు 38455 రూపాయలును, కడప జిల్లాకు 31,621 రూపాయలును, గంటాచునకు 87487 రూపాయలును, గోదావరికి 129,219 రూపాయలును, గుంటూరుకు 11,184 రూపాయలును, కృష్ణాకు, 148642 రూపాయలును, కొరపలకు 10766 రూపాయలును, కర్నూలుకు 86020 రూపాయలును, నెల్లూరుకు 68847 రూపాయలును, విశాఖపట్నంజిల్లాకు 90357 రూపాయలును ఇచ్చిరని తెలియుచున్నది.

పోలీసు కోర్టులు.

ఎగ్జూరు కోర్టు.

ఈ నెల 10 - న తేదినాడు అల్లరిచేసినందుకని పోలీసు నా కడకు వచ్చి దొంగలమోద దావా తెచ్చిరి. ముగ్గురు లోగ్గి-కు వచ్చుదు; ఇంక వాడు వైద్యకాశ్రమి ద్వారా. ఆనరె మేజిస్ట్రేటులు కేసును విచారించిరి. ముగ్గురు లకు ఛేర రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. ముగ్గురు లకు మనసుండు సాయలను విచారించుచే తీర్పుచెప్పి మేజిస్ట్రేటులు ముగ్గురులకు జరిమానా విధించినది వింతగ నున్నది. కట్టల కుప్పకాపుగారు వాదించగా, మేజిస్ట్రేటులు విమర్శించి రద్దుచేసి, విచారణా మాత్రమును ఎగ్జూరుచిన్న మేజిస్ట్రేటు గారివద్దకి పంపిరి. వా రాకేసును విచారించుటకు పూనుకొనగా, తమయ త్తర్యను తామే విమర్శించి రద్దుచేసి కొను అధికారము మేజిస్ట్రేటుకు లేదు గాన, ఆనరె మేజిస్ట్రేటు తమయ త్తర్యను రద్దుచేయుటయు న్యాయ విరుద్ధమని ఆ తప్పకాపుగారు ఆక్షేపించగా, ఈయనే పక్షాంతి మాను విచారించుటకై యీ నెల 26 వ తేదీకి విచారణ వాడుకయించిరి.

రాజు అను ఒకడు ఒక బండిని అద్దెకు పుచ్చుకొనెను. అందుచేతను అను ఒక కంట్రాక్టరు రాజును మరియొక కొంతమంది బండితోలువారిని కొంత సామానును తెచ్చుటకు మాట్లాడికొని వారికి కొంత డబ్బును ముందుగానిచ్చెను. ఈ బండితోలు వాండు కొంతమంది చేసిరి. అయినను కంట్రాక్టరుకు కొంతడబ్బును వాకియింది. కొన్ని రోజులు రాజు బనిలోనికిరాలేదు. ఈ సంగతి కనిపెట్టి కంట్రాక్టరు రాజు బండిని దొంగిలించి రాజును తక్కిన బండితోలువాండును తనకు వాకియిచ్చడబ్బును మారుగా రాజు తనకు ఆ బండి బమ్మెనని చెప్పెను. అందుబండి అధికారి పోలీసువారికి రాజు యొక్క నమ్మకపుద్రోహమును తెలియపరచెను. ఈకేసు చిఫ్ డ్రెసిడెన్ట్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణ చేయబడెను. అంతట కంట్రాక్టరు రాజుతోచేసిన ఏకయపుత్ర మబద్దనయి, ముగ్గురు దొంగలమోదయు మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పి 6 వారముల కఠినశిక్ష లేక 50 రూపుల జరిమానా విధించిరి.

కడచిననెల 15-న తేదీని మైలాపూరులో శృంగారి యను వానిని చంపినందుకని స్వామి అనువా దాదిగాగల నలుగురు చాటి చేసియిందగా, సాక్ష్యముయొక్క బలాబలములను పరిశీలించి మేజిస్ట్రేటుగారు మొదటిమధ్యనియతప్ప తక్కిన వారిని వదిలివెట్టిరిగా? ఆమెదటివాని విషయముకూడ నెన్నటికీయు సంప్రదముగ విచారించబడి మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి ఒక్కసంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

వృత్తాంత లేఖలు.

నగరం వార్తలు.

(ఒక విలేజుకుని యొద్దనుండి)

మా గ్రామముందు ఎండలు బహుతీవ్రముగా వాయుచున్నవి. చలి ప్రారంభమయినను, వైవాస్యకాములన ప్రజలు రోగ వార భయములతోక యున్నారు. వ్యవసాయ వారులు పరిపాలములకు నీరులేక కడు నిబ్బందులు పడుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము యద్ధభయమునకు తోడు వచ్చు భయముకూడ ప్రజలకు భీతిని గొల్పుచున్నదని వ్రాయబడుటలమాడుటలేదు.

పుస్తక భాండాగారము.

ఈ గ్రామమున పుస్తక భాండాగార ముండుటకు మా పెద్ద కరణముగారు శ్రయత త్రవంగిరి నరసింహమూర్తి ప్రయత్నించుటలను, ప్రెవిజుల్ ఫర్మాట్ అతిసాహసముగారు వాకిమేద నుచిత్తముగా నిమృటకు వాదానములు చేసి నటులను విరియింపిరి. ఆ ప్రయత్నములు కొనసాగించి యిట్లుపట్ల గ్రామవాసులకు విద్యాదాన మొనగెడకు వాకలాని వేడుచున్నాము.

నగరం మహమ్మదీయుల రాజభక్తిపథ్.

ఈ రోజు తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు మా గ్రామ సియామతెగ్గులకు మహమ్మదీయసోదరులు సుమారు 500మంది కర్మకర్తగారు శ్రయత మవులవిద్వాగులాం రాజునకభివ్రుతనాసాహేబు గారియాజమాన్యముక్రిందసభచేసిరి. ఈసంభాషమున మహమ్మదీయనాయకు లనేకులు సభ నలంకరించిరి.

ఇప్పుడు జరుగుచుండు యూరోపు మహాసంగ్రామమునుగూర్చి శ్రీగణాధిపతిగారు ముచ్చటించి శ్రీపంచజామ్మ ప్రభువర్యుల వారోద్యమము, టర్కీదర్బార్ని నిందించుచు, సభాసదుల నల్లంబులకు నాష్టాదకరముగా నుపన్యసింపిరి. ఇతిరూపవ్యాసములు జరిగి రాత్రి 7 గంటలకు దైవ ప్రార్థనలలో సభముగించిరి.

నర్సాపురం వార్తలు.

నర్సాపురం నవంబరు 12:- మామయకత్తెయ దొర వారు యీ నెల 7-న తాళిఖన, మాయపేరువల్ల రా గ్రామములకు సర్కారుటెల్లెవారు. మరల యీ నెల 26 వ తాళిఖన ప్రాంతముల యచ్చటకు వచ్చెదరని తెలియచున్నది.

వనసంతకము.

మాపట్టణమందలి విద్యార్థికులందరు చేరి గడచినఆదివారమునాడు శ్రీద్రోణరాజు శ్రీతాపతిరావుగారి తోటలో కాత్రికసంతకముచేసిరి. సుమారు 800 ల జనులకు భోజనములు పెట్టిరి. పురజనులును, ఉద్యోగులును కలసి, బ్రిటిష్ గవర్నమెంటు వారికి అయిదోసా మహాసంగ్రామములో జయముకలటకు ప్రార్థనచేసి హరికథాశ్రవణము చేసిరి.

లోకనాథండు నరసింహ స్తోత్రము.

ఈవిషయములు, యిదివరలో, తమపుత్రికలో నొకసారి వ్రాసియున్నాము. ఈవిషయము, కాలువలమై ఆనేకవోట్ల వంతులకట్టిరి. అట్టిస్థలములందు సోపులుండుట సహజము కాని వానిని, యిచ్చుకలను, ఆవరణ లేకుండా ఉంచుట కడుదుర్భలముగా నున్నది. కడచిన ఆదివారమునాడు నర్సాపురం వంతులయొద్ద నొకప్రమాదము జరిగినది. వంతులక్రింద స్తోత్రలో పాలకొల్లువందలవచ్చి బండియొకటి నిలచి యున్నది. నర్సాపురంనుంచి పాలకొల్లుపొవుటకు మరియొకబండి వంతులవైపు వచ్చెను. ఈబండిలో ముగ్గురు వృద్ధులండిరి. ఈబండిమనిసి, స్తోత్రలో నిల్చియున్న బండిని తప్పించుకొనుటకు బండినిప్రక్కకులాగెను. ఆబండి, పల్లములో బడిపోతూ కొట్టెను. ఈసంగతి మాజ్జూబోర్డుమొదలగున, తాలూకా బోర్డుమొదలగున మరియితర ఉద్యోగములను, అక్కడనే ఉండగా జరిగినందున, వార్చుటికి, వెళ్లి, ఆబండిని, అందులో నున్న మహమ్మలను లేవదీసిరి. ఇట్టి యువప్రదములు, చిరకాలమునుంచి జరుగుచున్నన, ఈవైసచెప్పిన వార్తయను, దీనికి చికిత్స నింతవరకును ఆలోచించలేదు. వీరు చేయవలసిన పూనుకొన్న యిదివిశేష కష్టమయినపనికాదు. ఇప్పుడయినను వీరు, ఈవిషయము తనకర్తవ్యమని, యీబాధనిరారణ చేసెదరని తలచెదను.

జాబులు.

I

నెలమసంఘాభివృద్ధి

అయ్యా! ఈ నూతన ప్రపంచములో ఎన్ని యో సుఖ సంస్కరణసభలు గావించి సంస్కరణముగాంచుట వినుచున్నారము. మా నెలమనారిలో ఆమాట ముందునైన గానించదు. వీరిలో కాలవ్యత్యాసమునపట్టి మార్పుచెందవలసిన విషయములు గణనాతీతములు. వీరిలో జనినారలలియు మొఖా సాదారలనియు యీనాను వార్తనియు మాడు తరగతులు గలరు. వీరి యితరవృత్తులలోగాని ఉద్యోగములలోగాని ప్రవేశించక నిర్వాహకులై పూర్వులు యద్ధములలో మానప్రాణములుదాకపోకగడించిన స్వల్పఆస్తులతో ఒక్కొక్కటటుంబమున పడేసి అంతకెక్కిన కుటుంబములైనను ఆదేరాబడితో జరుపుకొనుచు బుణ్యగ్రస్తులై మిన్నవండుట కోచనియము. మనలో సంఘసంస్కరణాభిమానులు కొందరు యావనము బయలుదేరి సంస్కరణలు గావించనియెడల మనము ఇప్పుడుండిన స్థితిలోకూడ నెకముందు ఉండబాలము గాన ఇంతియోకాక మనభూమిల అప్పటిపరిపాలకుల వైద్యములలోచేరి వారిమనస్సున కెక్కినట్లుయద్ధములలో ప్రవర్తించి గడించిన యీ విరుదువాదులు యావనములేగాని వేరుకావు. కాబట్టి మనము మనపరిపాలకులకు కృతజులమై నివేదించుకొని వాలంట్యులలోచేరి వైద్యసాహసములు వెదజల్లి మన పరిపాలకులమన్ననకు లోనై భావలిగాంచ ప్రతియొకరు ప్రయత్నించ వేడుచున్నాను.

జమీన్దార్ వేదపవని.

II

చాలువేములకు బోర్డుస్కూలు.

అయ్యా! మా గ్రామానకు నలుదిక్కుల కొండలు ఉన్నవి. ఈ కొండగుట్టల మధ్య సుమారు 1000 ఎకరములుగల ఖుష్కి భూమి ఉన్నది. ఈ గ్రామానకు సుమారు 1000 జనసంఖ్య గలను. మా పురంబున ఇంటికి 10, 12 మంది బాలకు, బాలికలు, వీరల సంరక్షణకర్తలు గలరు. ఈ గ్రామంబున్నది. అయినను జనవృద్ధి ఎక్కువ గలదు. భూమి తక్కువ అగుటచే ప్రతివైపు తన కుటుంబమునకు చాలినంత భూమి కావలెనన్న దొరకక నిండా కష్టపడుచున్నార ఇందులో నున్న కొంత భూమికైన సరియైన వర్షములేక దుర్బిష్టాదులు మెండు అగుటచే తొందర జెందుచున్నాము. ప్రతి సంగరం భూమిలో ఫలించిన పంట కుటుంబ రక్షణకాము నాలక చుట్టుపట్టున నుండు సాహకారలయొద్దకు పోయి భాగ్యమును, దుడ్డును తెచ్చుకొని నిండా బీదలమై, కేవలము చేయుచున్నాము. మా ఊరిలో 4, 5-వంతుల నుంచి ఎలిమెంటరీ పాఠశాల జరుగుచున్నది. ఈ పాఠశాలలో 50, 60 మంది బాలురు, బాలికలు చదువుచుందురు. మేము నిండా బీదల మగుటచే ఉపాధ్యాయులకు జీతము ఇచ్చి విద్య చెప్పించుటకు యత్నము లేదు. మేము ఇచ్చు జీతము ఉపాధ్యాయులకు కుటుంబ సంరక్షణ జరుగుట దుర్బలము. మా గ్రామంలో బోర్డుస్కూల్ ఉంచి మా పిల్లలకు విద్యాభివృద్ధి ఎక్కువ చేయుదరని మా జిల్లా దొరగారుడితో మేజిస్ట్రేటుగారికి అర్జీలద్వారా తెలిపితిమి. గవర్నమెంటుకు తగిన ద్రవ్యసహాయం లేదని మా గ్రామం బోర్డుస్కూల్ ఉంచుటకు యోచించబడునని ఇట్టి అప్రెషికరైన ఉత్తరవును డివీటి మేజిస్ట్రేటుగారు పంపిరి. ఇట్టి అప్రెషికరమైన ఉత్తరవును చూచిన రిక్షణమె నిరుత్సాహులమై మా పిల్లలు విద్యావిహీను లగునటుల లలాటమందు ప్రహరించుచు బోలు మే మేమిచేయుదుము! అని వగన వారంభించినాము. కొంతమంది బాలురకు తల్లిదండ్రులు పనులకు పిలుచుకొని పోయినారు. బాలురు కూడా స్కూల్ నుంచి పోవునపుడు దుఃఖాకాంతులై పోయిరి గాన విద్యాభివృద్ధి ఎక్కువ కలుగులాగున మా గ్రామంలో ఒక బోర్డుస్కూల్ వుంచి, బాలురకు బాలికలకు విద్య ఎక్కువగా చేయుదరని వేడుచున్నాము.

పి. పెద్ది నారాయణరెడ్డి.

చీరాలనుండి యా గ్రామస్థులకట్టు వ్రాయుచున్నార:- కడచిన 10, 15 సంవత్సరములుగా మా గ్రామము వ్యాపారవిషయమున నుంచి యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. జనాభా గూడ ఒకమధ్యస్థిపాలిటికి ఉండగినంతగలదు. మాయూనియన్ చేర్ మేన్ గారు మ-రా-రా ఊరుకురూ వేంకటేశ్వర శ్రేష్ఠిగారు 2-5-1912న ఒకస్కూలును స్థాపించిరి. అది వారి యాజమాన్యముక్రిందనే జయప్రదముగ అభివృద్ధి గాంచినది. ఇందుకు వారెంతయు ధ్వానాపాత్రులు. ఈనెల 3 వ తాళిఖన ఈ స్కూలు చిరకాలము జరుగగలందులకు పరిపాలనా సంఘ మేర్పాటు చేయుచును. మాయూనియన్ లోని కెడ్డలలో కొందరును. కారంచేడు నివాసులగు రాయబహదూర్ మ, రా, రా, జాగర్లమాడి అప్పయ్య నాయుడుగారును, మ, రా, రా యగ్గగడ్డ రంగనాయకులు నాయుడుగారును, ఆగ్రాసనాధిపతిగారు మ, రా, రా రాంపూడి జగన్నాథ రావు పంతులుగారు జనరల్ వాడికి సభ్యులుగా నేర్పాటు చేయుచిరి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారికి జయభావములతోను సభ ముగింబడెను.

తెనాలి మహమ్మదీయుల రాజభక్తిపథ్:- మా తెనాలిలో వైషవమహమ్మదగన, ఆనరె మేజిస్ట్రేటుగను నన్న సయ్యదు అబ్దుల్ రహీమాక్ సాహేబు బహద్దూరుగారి యాధిపత్యముక్రింద తెనాలి మహమ్మదీయులు తాలూకా హైస్కూలులో ఒకవైద్యసభ జరిపి వైద్యురాలుగారిని, మదరాసు వైద్యురాలుగారిని కమప్రభుత్వ విశేషకరించిరి. ఈసభలో యనాగ్ మహమ్మదు హమీద్ డిక్ సాహేబుగారు తమనిశ్చలమగు రాజభక్తిని పర్యయలుగవ్రాసి చెప్పిరి. సాహెబు యన్ రహమత్ సాహేబు, సాహెబ్ ఈనాలో తేగుసాహేబు మహమ్మదు గాలిక్ సాహేబు, యన్. అబ్దుల్ హాఫీజ్. సాహేబుగారు తమతమ రాజభక్తిని నెల్లడించుచు నుపన్యసింపిరి. ఈమహమ్మదీయ సంఘపు సెక్రటరీ సయ్యదు అహమద్ సాహేబుగారు తమనిశ్చలమగు రాజభక్తిని విశేషిరించుచు, నీసభ నేర్పాటుచుటకు మిక్కిలి ఉత్సాహముతో పాటుపడి పనిచేసిన జనాద హైస్కూలును సయ్యదు హమీక్ సాహేబుగారిని, యన్. కిలేమాక్ సాహేబుగారిని, డి. కుమారా సాహేబుగారిని వందనములొనగిరి. ఆగ్రాసన పతిగారి ప్రభుభక్తి పూర్వకముగ నవన్యాసముతోడను, ప్రార్థనలలో సభముగిసెను. అని ఒక మహమ్మదీయుడు వాయుచున్నాడు.

The Indian Casualties.

DELHI, November 19.

The following are the names of officers in the 12th list of casualties reported from France and Belgium:—

Killed in Action.

Capt. L. B. C. Dikshit, Manchester Regiment.

Died of Wounds.

Jamadar Gersa (Chama Dikshit, 3rd Sappers and Miners, (previously reported wounded).

Wounded.

Lieutenant Middleton, Manchester Regiment.

Jamadar Indar Singh, 56th Sikhs.

Missing.

Lieut. Mulhally, 9th Bhopal Infantry previously reported missing now unofficially reported a prisoner of war in Germany.

WAR RELIEF FUND.

The Bombay Women's Branch. Its Remarkable Work.

BOMBAY November 19.

The amount of work that has been accomplished by the Bombay women's branch of the War Relief Fund up to date makes a remarkable record. Money subscriptions now amount to 2½ lakhs. During the past few weeks attention has centred in procuring warm flannel and woollen material from which comforters, mufflers etc., have been made and up to the present 45,000 yards of flannel and over 60000 of wool have been absorbed. While this has been done large quantities of similar ready made articles and quantities of Balaclava caps have been obtained for the equipment of Lady Hardinge War Hospital and three ambulance trains. Linen has been the principal requirement and for this work about 10,000 yards of material have been used. This work has been completed, both the Hospital and Ambulance trains being now ready to receive the wounded soldiers as they come to Bombay. Lately also a great amount of kind work has been done in providing warm clothes for the wives and children of the Rank and File of British Regiments recently ordered from India to cold climate in the west.

Returning again to the work done for the troops themselves it can be said that there is an Oliver Twist in charge of every section of the work. Assistance has been readily given by all the communities in Bombay and in addition to what has come from European hands the Parsis have made about 12,000 articles, the Mahomedans about 10,500 articles and the Hindus about 8000 articles, while all the work for Lady Hardinge War Hospital has been done by Indian ladies in Bombay. Altogether 28,750 articles of clothing have been made by the ladies of Bombay. "But we want more" is the appeal of the Women's branch of the Bombay Presidency War Fund.

COMFORTS FOR INDIAN TROOPS.

A Work Party at Lahore.

LAHORE, November 19.

Lady O'Dwyer proposes to hold a work party at the Government House, Lahore, every Wednesday morning during the cold weather from 11 to 1 o'clock, beginning from 25th November, to provide comforts for the Indian Troops at the front and to make up small parcels of gifts. These parcels will contain, in addition to clothing, such articles as are mentioned in the Army Department's list of suitable gifts, viz. chocolates, dried fruits, nuts, tobacco, cigarettes, small hooks, etc.

Books Forfeited.

BOMBAY, November 19.

To-day's "Bombay Government Gazette" notifies the forfeiture to His Majesty of the Gujarati book named "Turks Back in Ladal Bhag Pahelo" i.e. The Turks Back in War part I by Munshi Mustafa Sayed. All of Nausari being a revised edition of the book "Jange Balkan" declared forfeited in 1913 the revised portions having been printed at Bander Printing Press, Surat.

The New War Loan.

Quoted at Premium.

LONDON, November 18.

The War loan is being quoted at from par to half per cent premium.

Paris Theatres.

Now Re-opened.

LAHORE, November 11.

The re-opening of Paris Theatres, concerts and cinemas has been ordered in response to the requests of the proprietors. It is impossible now to take luggage to the continent without sending it to stations hours before-hand for examination. Passengers must arrive at stations in time to be searched.

Bombay Legislative Council.

Programme of Business.

BOMBAY, November 20.

At the next meeting of the Bombay Legislative council which will be held on 8th December among other matters will be the introduction of five bills for first reading. The town planning Bill will be taken up for the second reading and the report of select Committee on this bill will be presented to the council. Bills for the first reading are to provide for a survey of the town and inland of Bombay, a bill further to amend the Bombay City Land Revenue Act, 1876, bill to amend Bombay Medical Act, 1912, bill to decentralise and otherwise facilitate the administration of certain enactments in force in the Presidency of Bombay and a bill to authorise the levy of dues on vessels for the provision of lights on the coast of the province of Sind.

A Grant to War Hospital.

BOMBAY, November 20.

The Bombay Municipal Corporation at its adjourned meeting yesterday unanimously resolved to contribute Rs 30,000 as a grant to Lady Hardinge War Hospital.

BOMBAY, November 20.

Memorial service in respect of Lord Roberts will be held this evening at St Thomas Cathedral when His Excellency will be present.

All-India Weather.

SIMLA, November 19.

Rainfall has been nearly general in Chittagong coast and Northern Baluchistan. Elsewhere the weather has been dry. Slow developments of the disturbed condition in the south of Bay is taking place. The chief rainfall amounts are:—Chittagong, Harnal and Kalat one and half inches and Chaman three-quarters.

FORECAST:—Decrease of rainfall in Baluchistan and extension into Punjab and North-West Frontier province.

A European Commits Suicide.

KARACHI, November 19.

Mr. W. D. Hedgert, Manager of the Karachi Branch Bombay Steam Navigation Company shot himself in his bathroom yesterday. The verdict was suicide when temporarily insane.

చిత్రలేఖ

అంధదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక (detective) కవల. ముఖములములలో మొదటి గ్రంథము. అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వనాథముగ నవలించిన బుద్ధి చాతుర్యము, పూర్వచంద్రుని విచిత్రచర్య, ద్యుత్యక్తములలోని చేష్టలు వర్ణనాతీతములు. కేరల! ఈనవల జనుకప్రారంభించిన ముగించువరకు విడుదలవుతుంది. మధ్యములాటలు ఆక్షరములలో చక్కని కాగితములపై మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపబడినది. కల పది అంశాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! మిక్కిలి తెలుగుగ్రంథములు కావలసినవేంటి? పీల్చిన తక్కువ ధరకు పంపుదుము. ఎక్కువపుస్తకములు కావలసినవారికి మంచి కమిషను ఇయ్యబడును.

వలయువారు:—

మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత నికేతనము.

ఇన్నీసు పేట—రాజమహేంద్రవరము.

మదన కామేశ్వర లేవ్యము.

20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0.

దుర్బలుల పాలిటి వరప్రసాదము.

ఇదిమిక్కిలి వీరవృద్ధిని, ధాతుపుష్టిని, బలమును, కలిగించును, (2) మేహములు, నిక్కాక, నిప్పుత్తుక, కుళ్లనల్లము, అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును కుళపరిచి వృద్ధి పొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యావనమునుపూరించును. (5) ఆరోగ్యమును, సంకామమును పొందగోరువారల కిదియే సమకమగు టానిక్, అది ఇచ్చిన యోగ్యతా పుత్రుల లనేకములున్నవి. 2 పేజీలుచాలును, తెలుగుల స్వల్పము. పాలముగంధితేవ్యాము:—రక్త కుష్టికి శ్రేష్ఠమైనది. సవామేహము, మేహములు, పాదలు, పుండ్లు, జల, పాట్లు, రాలుట, యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, రసవోషము, మలబద్ధము మొదలగువాటను 4 డాక్టర్ నియమముచేసి పరిశుద్ధమగు రక్తమునిచ్చి దేహసాటములు హెచ్చించును.

20 తు. డబ్బీ రు 1 4 0 (4 డా. రు 4-8-0)

ఘనసారచందిని:—ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు మొదలగు అంతు (కీ) రోగములను, మూత్రపుండులను ప్రాకమును తక్షణమే మాన్పును. 2 పేజీలుచాలును, డబ్బీ రు 1-4-0.

మాత్యాహుడు ఉచితము, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 5 రూ. వైద్యుడైన ఆర్డరు రు 1-8 0-2 0 కమిషన్ ఇయ్యచున్నది. వి.పి.అండు.కో.ఆయుర్వేదసహజం, పాండుర, గుంజిల్లా

చదువలేగిన ప్రకటన.

కొలెట్టు, పరస్పతి, మూలచన చరిత్రలు రు 0-5-0

కల్యాణి—చంద్రచేతన నవల 1-8 0-8-0

మద్రాసునవలము 1-శేరు రు 0-12-0; ఏకే 0-8-0

పాతకాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును.

N. V. & Son, 87, రామస్వామి కిప్పి, మద్రాసు.

చుండుకు నూనె

సీసా 1-8 0-6-0. వి. పి. సహా 0-10-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టెరాలుట, జల, గోకుడుపుష్టు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగఁ గలవు. అమృతాంజనం డిపో, 109 ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-8 0-2-0 12-8 రూ. 1-2-0

కంటిసెవులకు దివ్యోషధము. సువాసనిగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లతోముట వలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

బుకనారి వాడి పరిశీలించి చూచుటకు యుక్తము.

ము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

తామర తయిలము

మా తామర తైలము ఒక్క డబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని చాలు నైదుసారులు రాచిన యెడల తామర నిర్మూల మగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొనవచ్చును అనేక సంతోషములు, మాసములు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి. హా! నిదురపట్టక బజ బజ బజుకుచుండు అవస్థ పగవచ్చునై నను వద్దు. రాజా రాణి గల బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది.

కలరా మాత్రలు.

డబ్బీ 1-8 12 మాత్రలు తెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1 4 0 0-8-0 వి. పి. 0-12-0 రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

క ఫ హ రి

సీసా 1-8 రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-4-0

దగ్గు శ్వాసరోగములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శైత్యము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలిండు దగ్గు, 3. శ్వాసరోగముల నూత్ననాశములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. శ్మయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూరలు ఎగరొప్పు ఆయానము మొదలగు కఫరోగముల శ్వాసరోగముల నూత్ననాశములయందు ఏర్పడు దగ్గుపులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. వృద్ధిజెందును. మేహకాకమున బుట్టి శరీరమునకు మంచికొనుట

క ఫ హ రి చూర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బనము, కాసవీస శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట మంచుకోమట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-8 0-8-0.

గ జి కి తైలము.

తెల డబ్బీ 1-8 రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపుంటలు రాచిన తప్పక వనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి. 6,7 తంబుకెట్టికిప్పి, మద్రాసు.

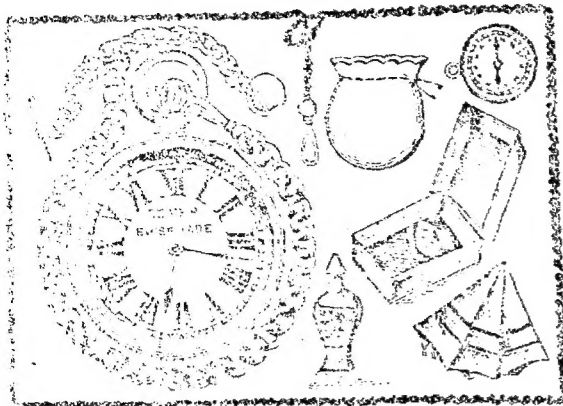
స్వచ్ఛమైనవాడి.

నూతనగడియారము.

నాణ్యమైనవాడి.

స్ట్రాంగ్ పాకెట్ లీవరు గడియారము.

7 బహుమానములతో దీని వెల రూ. 3-8-0 మాత్రమే. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ నిల.

అత్యంతమలారా! ఈనూతనగడియారమును నమూనాకు తెప్పించితిమి. ఇది పరిపూర్ణమంతయు పరిశీలి శంకనవి. మిక్కిలి బలమైన యంత్రసాహసాలతో తయారుచేయుదానిది. మోకం వెలికి పట్టేకముగ రక్షించియున్నాము. మన గన్న మెంటువారి గుండుకు సరిగాడెయ్యదు. వీరిసామానులకి నేక దినములవరకు ఆరుగళ చక్కగా నడుచును. చక్కని గడియారము. వేదేల! కరణం, మునిషీపు, ఉద్యోగిసాలలు, ఘనవంతులు, దీక్షలు మొదలగువారు ఉపయోగించునటులు భగవంతుని మాకం వెలిపేరు జ్ఞాపకముం గురిపెటకుగాను ఈనికు వకసంవత్సరము 7 బహుమానములను పంపుచున్నాము.

గడియారంగలను 1, నల్లపట్టువారంగ 1, తెల్ల 1, గడియారముంగలను 1, లాకెట్ 1, నీమెంటుబుడ్డి 1, వేలిగమల 1.

5వ మూరనిదివి 2వ మూర కడల్లుగల కట్టుపంపు యేర్పాటున ఒకటిగల కల 1-కి రూ. 2-0-0 మూరలకడల్లు, నిడివిగల చుట్టుబాటయొక్క రూ. 1-6-0, 1వ మూర కడల్లు, నిడివిగల చుట్టుబాటయొక్క రూ. 0-15-0 జపాక్ సిల్క్ వేక్ హాన్సు, నెం 1-గి వెంకటేశ మేస్ట్రీస్, మదరాస్.

స్పెన్ వర్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది పరిమెంటరీ స్కూల్లో ఒకటిమొదలు అయినదక న్నాండర్ల వరకు చదువు బాలురకును, ఉపాధ్యాయులకును, ట్యుటరులకు టీచర్లకును మిక్కిలి యోగ్యమైనది. ఇందు సమ చతుర్వజములు, త్రిభుజములు, సహంతక చతుర్వజములు, విషమ చతుర్వజములు, విషమకోణ సమచతుర్వజములు, సహజుజములు, పీరియెక్స్ వై కాల్యములను కనుగొనట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మారికెక్స్ ఆధ్యాసములను గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేకలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికన్నన తక్కువ యందవలెను.

దీని వెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడబల పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇచ్చుచును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రదీపము వెల రు. 0-8-0 తలయువారలు ఈక్రింది అక్రెడిటు కార్డును పంపింపుకొనకలెను

క్రైలా జోగయ్య టీచర్,
బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.
గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

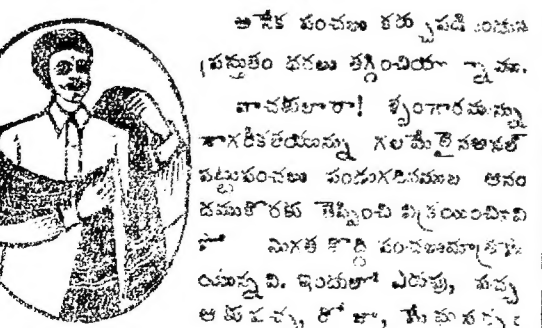
ఇది జ్యోతిశ్శాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము ములభముగా తెలుసుకొనుటకై నూచేయుద్రుంపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల కషయము మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనగలుగును. గ్రంథము ధర్మసరికాగితములమీద సుందరముగా చచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జకొనువాకే భరించువది. పి.పి గా పంపించబడును. వలయువారు—

(16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ 6గవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేటహుజూరు ఆఫీసు నూజువిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ఈపంపులు కొనువారికి పిటింగ్ పంచ 1-కి "అక్రెడిటర్యా" నమన కోర్కవికోగండ ప్రలాపము" అను నూతన గ్రంథ ముకటి కూడా ఇనాముగ పంపుచును. పంపించుచును! వేనవేల కర్పవడినవి!! ఐదుకొరకవు!!

మేలైన జపాక్ పట్టు పంచము.

అనేక పంచము కర్పవడి అయిన ప్రస్తుతం భరణు తగ్గించియో వైదు. వాచకలారా! శృంగారమున్ను జాగరికతయున్న గలమేలైనజపాక్ పట్టుపంచము పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి పిక్రయించివిన సా మిగత కొద్ది పంచములొక్కట యొప్పువి. ఇందులో ఎరుపు, నవ్వు ఆడుకచ్చ, కోళా, కుమారవర్మ, గోప మూరనిదివి 2వ మూర కడల్లుగల కట్టుపంపు 1-కి రూ. 0-4-0 పంచ 1-కి తపాలబుత్తులు ... 0-4-0 జిల్లా కలెక్టరుపంపుల కొనువారికి తపాలబుత్తులు ఇవారు.

టి. సితారామ మొదలియ్యారే,
కె. నంబళ్ళ మొదలి పిల్లి, తిరుపతి క్షేత్రం, ముదిరాజ్.

కొత్తి నవల! మనోహరమగు నవల! ఇందుమణి.

వంగదేశ కవిసాగర్ భామలలో నొకలైనట్టియు, జగద్విఖ్యాతి గాంచినట్టియు శ్రీరమేశ్వరచంద్రదత్తగారి నవల ననుసరించి యత్నించి మృదుమధురకైలిని రచింపబడినది. కథా సందర్భ మలిమనోహరమై, నీలిదాయకమై నూతన భావవిలసి తమై యద్భుతముగ నుండును ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, భగ్యావరక్తి, స్వాస్థ్యార్థము, దీనరక్షణ పరాధానిత్వము చెప్పులవికాదు. పత్రికాతాతలకంబగు కథానాయక లోకయ నయియు లభింపగల మై చదవరుల హృదయంబుల నీరు గావించును. దేశోన్నత్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల జనుపాఠ్యగ్రంథించిన ముగించువఱకు విడుదలౌను. దెవ్వి వైజాలో చక్కని కాగితము లపై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జి పట్టేకము. మ. రా. ధా. హేజీబు రామారావుగారు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జి నహ ఉచితము.

మీరవర్మరాజును మాలివియును. ఒకపిచ్చితమైన కథ—చదువుటచే మానసాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కొరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజి, ఆలంక నిగ్రహ కౌషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

పి. యక. సింహ అందుకంపెని,

26, ఆదియప్పనాయనివిధి, మద్రాసు.

PURE MILK

మేలుకన్నాకె కులం 1-కి రూ. 30-0-0
నెం. 2. రూ. 25-0-0
గరిగింజయెట్టు 0-6-0
కక్కిళ్ళుకొనుమపుత్తుల నెం 0-1-కి రూ. 1-4-0
నూర్యమొట్టు. కంకమ పత్తుల కొలం 0-కి 1-4-0
సింగపూరు మేలుకన్నా కర్పారం కులం 0-కి రూ. 2-0-0, సింహం లూడిగూనా కాల యంగన 12 కులముల దెవ్వి 0-కి రూ. 1-0-0
సింహం కుగంకకన్నాపాడి దెవ్వి 0-కి రూ. 0-8-0
కేటలూగులు వలయువారు వాగిసి తెప్పించుకొనును.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

జమ్మతాంజనం దీనిలో 109, (క్రేరి కోట్ల, బొంబాయి) 7, తంబు సెట్టివిధి, చెప్పి చుటయు.

శ్రీరంగరాయనిజయము.

నిజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం. తత్తివాలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడీశ్వర కథా నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 8. పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగారావు" అని వ్రాసిన పుస్తకము వడయంగలరు. (కె-11-14)

ఈపంపులు కలిగించుట్టి, ఉడికించుట్టి అన్ని రకముల పూవులకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న చాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాచారు లకు మిక్కిలి కృత్యధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

కె 100 (detachable) (కట్టుముగల, కట్టుముగల) 2 బర్లులు 4 చో యివ్వబడును. ఈరు బర్లులం దిగుట్టి యివ్వగలిగియు లకు కనుముఖ్యము. 1-కి రూ. 9-8-0	కె 11 (detachable) చాలాబలిష్టమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొగడగన్నది. టిక్ కెల్లెనహా కె. రు. 9-8-0
--	--

నెం 45, 48 రు నూతనముగా కయారుచేయబడినవి. నెం 11 రు మారిగానుండును. టిక్ కెల్లె సహా కెల రు 8. నెం. 200 హాకెట్ స్టాక్ చిన్నదియు చెయి ఇముడును. బరియు, టిక్ కెల్లె సహా కెల రు. 5-3-0

కె. ఎస్. పి. జి, 180/13 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కత్తిలకు ప్రత్యేకపుధరణ యివ్వబడును.

నూతన రోమసంహారి.

మ హా రా జా సో ప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేభాగ మున యందు కొమమును చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటుకంటి మచ్చలులేక యును నితర్తించును. సర్వ మయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకజే.

వెల 8 చిల్లెలు వెట్టు 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు. 8 పెటెలు రు. 2-10-0 తపాలకర్ప 0-6-0

వలయువారు: -ఆర్. వి. పుగిట్ అందు కంపెని. నెం 6 బందరువిధి మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంఘికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారామి 600 పుటలు) 6 సంఘికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్ట్ జితో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు:—

గా. మోస స్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ, చంద్రాచేట, మద్రాసు. అని వ్రాయును.